تصويرابو عبد الرحمن الكردي

والمال المالي ال

نووسەر: باقى سەفارى

منتدى إقرأ الثقافي

www.igra.ahlamontada.com

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتُدى إِقْرًا الثُقَافِي)

براي دائلود كتابهاي مختلف مراجعه: (منتدى اقرا الثقافي)

بزدابهزاندني جزرها كتيب:سهرداني: (مُنْتُدي إقراً الثُقافِي)

www. igra.ahlamontada.com

www.lgra.ahlamontada.com

للكتب (كوردي ,عربي ,فارسي)

ئەفسانەي ھەورامان

نووسهر: باقى سه فارى

صفاری، باقی، ۱۳۳۷ .

ثه فسانهی هورامان/نوسهر باقی سهفاری ..

تهران: احسان، ۱۳۸۱.

۱۸۶ ص.

۱SBN 964-356-176-3 ريال ۱SBN 964-356

فهرستنويسي براساس اطلاعات فييا.

کردی.

۱. افسانه ها و قصه های کردی. ۲. ادبیات عامه کردی.

74/ ٩ف١٨

PRI ۳۲۵۶/W۵ و۷

باقى سەفارى

p1-F115V

كتابخانه ملى ايران

	0,5
	ئەفسانەي ھەورامان
نەشرى تىحسان	 بلاوكەرەۋە:
عەلى رەزا پينجوينى	• پیاچونهوه:
مدریوان ـ زدرنگار	● پەرچن:
٥ • • ١ دانه	● ئەرمار:
یه کهم-۱۳۸۲	● چاپی:
چاپخاندی مدهاردت - تاران	● چاپ:
مەريوان تەلەفوون: ۲۲۹۳۶	● پەخشكار:
ISBN: 964-356-276-X 984-47	● ژمارهی نیّونه تهوایهتی:۳-۱۷۶-۶۵
۱۵۰۰ تومان	● نرخی:

ييرست

مووساو قەساو
خوا مەيلش بۆ رزق بڏۆ،دلى كۆلەكێچەنە مدۆش
به زمنی تو، کافری رهحمدار خاسایا دینداری بی رهحم ؟
ھەر ياگەي بلنى ھەر مەملەكەتو خواين
هەقە ھىچوەخت گمە مەبۆ
سلّيمان وكناچيوه رهشتاليو وينتاله
پیرهژهنیّوه و مانیّوه هاردی
عیسا و پشیّلیّوه سووروّ کریای
غەوسى گەيلانى و پادشاي مۆنكىر
مووسایی و شوانیّوه گاوگهلیّ
شا عەبباس و ھەياسى ژير
هەرچى جە قەلەمەو خُواى ترازيا نمەگيلُووە
مۆرەكەو وڭى
ژهنیوه زهریفهو کاورهی کۆرپه۴۲
باروڵی داناو کابراێوه ههڗارو نهڏار
مهلک ته حمهد و پهريزاده۵۱
تەماعەو سواڵکەرى
عيّلم و ژهناً
چۆلاژەنى
سهبرو سابیری۷۵

	ماموّ روّاسيّوه و ماموّ قالاو
٩٣	خوا کارا خاس کەرۆ
	دەولەمەن و گەڏا
99	ئەمانە تۆ چێروو بەراسانى
1	رۆاسێوه و كەڵەشێرىوە پەپۆسڵێمانيوه
1. • ۵	عابیڈی جەحەننەمیٰ یا بەھەشتیٰ ؟
1 · Y	کناچێوه کهرهو کورهو لاله
111	خوا جه سوڵتان مهحموودني گهورهتهرا
117	بيكوتم هەر ئەمەسە، نەيكوتم ھەر ئەمەسە
	گەوجەي شكات لاو خواي بە <i>ر</i> ىّ
119	کهریم خان و بهفراوهی کناچیّش
179	دانهو زمروّت
187	نازی نازمهٔرجان
	مانگ لەدێمى (ماھ پیشانی)
10"	شارۆ زرێبارىشارۆ زرێبارى
	بن قسيّوه وهش ي
100	ساێڵێ وهرێوو ريشێش جمێ
107	ئالنى خانۆو رەمەزان
109	کورو گولهی
181	هەشەو دڵى باخەدەيمىٚ
158	فەننەو لالۆ نەسى
	بان تلێير
15V	يانهي چۆڵ و هۆڵ مەنزڵگاو تووتا
	ههجیجی و نهسه ناریههجیجی
171	ه ر هه نگهٔ ک

درج در افسانهشان بس راز و پند گنج میجو در همه ویرانهها «مولوی» کــودکان افسـانهها مــیآورند هـــزلها گــویند در افسـانهها

هــهرچــهن مــهواچـان فـارسی شـهکـهرهن کـوردی جـهلای مـن بـهس شــیرینتهرهن مــهعلوومهن جـهدهور دنــیای بـهدئهندیش دلشــادهن هـــهرکهس وهزووانـــی ویش «خانای قادی »

را يه ک

توّژینه وه ی که له پوور (واته ؛ سه رپاکی گوشه کانی کوّلتووری دیّرین)، وه ک ئاویّنه، وه ک قیدیوّ، سه رپاکی لایه نه کانی هه نس و که و ته دیّرینیه کانی، باوبا پیرانمان بوّ روّشن ده کاته وه و ئه وجوّره روّشنکر دنه وه یش، بی گومان، به جوّری سوود به خشه که توانای ئه وه ی هه یه که بنچینه پته وه کانی ژیانی ئه مپووّ و دواپورژی لیّی دابریّژریّ. ئه مه له لایه کی دیکه وه، توانای ئه وه ی هه یه که لایه نی دیرین دا ده ربخات و لایه نی بی بیره و له ژیانی روّژانه، له ده م و کاتیّکی تایه تی دیرین دا ده ربخات و له به روّشنایه ی که هه یه تی، مروّق دوور بخاته وه. له دووپات بوونه وه یان و لایه نی بره و داریش بخاته روو و به هوّیانه وه و له به روّشناییان دا، پلانی چاکتر و روواتر دابریّژریّ و دوا روّژیکی سه رله به رتر بهیّنریّته، رووی کاره وه .

ئا لهم گۆرەپانه دا (مهیدان، وشهیه کی ئاریایی دیرینه)، که مهبه سی له روشنایی خستنه سهر راز و ئه فسانه ی باوی نیو کورده واری، به تایبه تی ئه وه ی ناوچه کانی هه و رامان، که بنچینه و جهوهه ری راسته قینه ی دیرینی کورده وارین، ئه گهر ها تو نووسه ر توانای ئه وه ی ههبی، به پامان و زامانی و به ده ستپاکی بیانگویزی ته وه بو رینووسی نوی ی کوردی ئه مروز، به ته واوه تی لایه نی مروقایه تی و کومه لایه تی و رامیاری و ئابووری دیرینی باوباییران ده خاته به رده م

به شیّوه یه کی کورت، لیّره دا بوّ پتر روّشن کردنه وه، دهست ده خهینه سهر چهند خالیّک که وه ک :

- پیرهژن، له ئه فسانه و رازی کورده واریدا یه کینکه له رهمزه کانی ئاشووبی و شهر و ئه فسوونباز. بو وینه له شیرین و فه رهاددا ئه م وینه یه مان به باشی بو دهرده که وی .
- له ناو هه ژاران و کهم ده سه لاتدارانیشدا، پیاوی زانا و لی ها تو و دینته (مهیدان = گوّره پان) هوه و ههر وه ک سه رکرده لیها تو وه کانی دیکه ی ناو راز و ثه فسانه، که زوّر به ی زوّریان (پاشازاده ن، به گزاده ن، شیخزاده ن، مهلازاده ن).

وينتهمان بۆ ئەم جۆرە رازەكانى: (كورە كەچەڭ، مەلەك ئەحمەد)ن.

- دلداریی راستهقینه، که دوو جورن:

جوّری یه کهمیان، (کو پ و کچ، یان ژن و پیاو)ن که نه گهر هات و ته واو که ری بن و له کیشانه و پیّوانهی روّژانهی ژیانیان دا، سه ریان نه کرد. بیّگومان توانای نه و ه یان ده بیّ که زال بین به سه ر هه رکوّسپیّک دا که ده بیّته مه که ره له به رده م ریّی ژیانیان دا و تا هه ن به کامه رانی ژیان ده به نه سه ر .

بن جوّری وه ها، ویّنه مان زوّرن و لهم رووه وه ده توانین ده ست بن خورشید و خهرامان له رازی (خورشیدی خاوهر)دا رابکیّشین. ههروه ها ده ست بن (ئه میر ئهرسه لان و فهروخله قا) رابکیّشین و ههروه ها ده ست بن (شیرین و خوسره و)یش.

جوّری دووهمیان عیشقی خودایییه که له سهرپاکی دینه کانی رووی سهرزهویدا ههن و ههریه که لهوانه، جوّره ریّرهوهی تایبه تی خوّیان، بوّگهیشتن به و ئاواته ههیه.

ئەم رېگايە زۆر ئاسان نىيە و بەھۆى ھەندىكەوە كە خۆيان بە دانــەرى ئــەو

ریگه یه ده زانن: ریگاای خوشه و یستی خودایان، له چوارچیوه ی سوفیگه ری یه تی عارفی دا زور هه لهت کردووه. پتر له وه شهر هه مان ریره و، که له لایه ن جی نشینیانه وه، که وه ک، ده وری پاشایه تی کوره که ی پاش خوی، ده بی به شاهو نه وه کانی ئه وانیش قورستریان کردووه و ریگه که یان به پیچاو پیچ و به خه رجی زور، رازاند و وه ته وه .

له (بهرزان هلال تار)دا، مهولهوی توانای نهوه ی ده بی که واز له وه به ینی که گوایا ده بی دهست به شیخه (شیخ بهاءالدین) وه بگری تا به و هویه وه بتوانی بگاته تاواتی عاشقی خودایی مهزن. به وه ی که خوی به شیوه یه کسی زانستیانه ی ورده کاری، چاو ده بریته (هه لال)ی تار. شوّره ی به فراوان و چه می له جوّگه له ی زوّر درووست بو و و گهرمه سیری قه راغ چه م و چیمه ن و گولزاری روّحیی و تاوازی بولبولی ده وری گول و سه رخوش بوون و له هوش چوونی و ره نگدانه وه و کار تیکردنی نه م کار و کرده وه سروشتی یه، سه رگیانی روّحی سوّفیگه ریه تی عارفانه ی مهوله وی، به جوّری، که وه ک بلیّت، دوّزینه وه ی ریّگای راسته و خو ده ست به خواوه گرتن و که سی دیکه!!

یان، وه لی دیوانه و شهم و عهشقی خودایی، گوایا ؛ کاتی وه لی و شهم، له میپرگیکدا به یه ک ده گهن، (شهم) داوا له (وه لی) ده کات له که له به دی کتری بخون، به لام، وه رامی وه لی ثه وه ده بی که ثه گهر ثه وان بیانه وی عاشقی راسته قینه ی یه کتریی بن، ده بی ههر تینووی یه کتریی بن! چونکه ئه گهر تینوو، له کاتی تیر ثاوی خوارده وه، ئیتر ثاوی ناوی !

یان عهشقی راستهقینهی سهیدی ههورامی و نیشتمانی له قهسیدهی: (دلهی شهیدای مهست)دا، کاتی که (لهیلی و سهگه کهی و کونه ههوارگه کهی، لهگه لُ مروّقی بی وه فا و هی وه فاداردا به راوه رد ده کات.

لهم جوّره راز و ئهفسانه، زوّرمان ههن و ههریه کی لهوانه جوّره وانهیه کسمان پیشان دهدات. بوّ ویّنه خوّشک ههمیشه برای خوّشی دهویّ. باوه ژنیش دو ژمسنی ههر دوولایانه.

به ههرحال، ئیمه لیرهدا، ئهم کارهی ناغای سهفاری، به بههادار دهزانین و بویه رووی وشهمانی تنی نه کهین که خوّی بهم جوّره کارانهوه، سهرگهرم بکات و به ناگاداریی و وردبینی یهوه، بیستنه کهی به پینی نهوهی که له زاری خاوهنه که یهوه، ده رباز بوو، بگویزیتهوه بو رینووس و زمانی کوردیی .

خانه *کا -* پاوه - ئهمین ههورامانی پانزدهی فهروهردین 04.04.2002

سەرەتا

ئاگا له جیهان، له ههموو دموره بهرههمهیّنهری بناغهی سهفا به ناوی خوای مهزن و گهوره دیسان بهناوی پاکی مـوٚستهفا

... بهلْیٰ ؛ زهمانیٰ که مندال بووم، حهزم ئهکرد ههموو روّژان شهو بایه و ههموو شهویش، شهوگاری پایز و شهوی ساردی زستان بوایه، بوّچی؟

 رازانه تیرئاو ئه کرد و هه تا خهویکی خوش، ئیمه ی ئه گرته باوه ش، ئه و به دیزه ماندوویی نه ناسه، هه رئه فسانه ی ئه گیراوه .

له و سهرده مه ی که روزنامه، رادوین، تهله فزیون و ... نه بوو، ثه و راز و ثه فسانه و حیکایه تانه، په یامی ثاثینی، کومه لایه تی، ثابووری، ثه وینداری، شارستانیه ت و راستی و دروستی یان، به ئیمه رائه گه یاند .

سالْه ها چاوه پروان بووم ههله یه کم بن هه لْکهوی و بتوانم ئه و رازانه بنووسمه وه، ئیستا؛ که ئه و ههلهم بن هه لْکه و تووه، به داخه وه هیند یکیانم له بیر نه ماوه.

چاره نووس ریگای منی خسته «که پئاوا» و «خاتو ئایشی» ناویکم چاو پیکهوت که وه کوو داده سه لته نه بیش چاوم و میشکی ئهویش بیشکهی راز و ئه فسانه ی هه ورامی بوو، لیم بیست و نووسیومه وه و پیشکه شتان ئه کهم:

- پیشکهشه به روّحی پاکی «داده سهلتهنهت» و دایکم «ماه جهبین» و «ئوسا عهباس»ی باوکم .
  - پێشكهشه به روٚحى پاكى «خاتو ئايشنى» و كوڕه كهى «عهودلا».
- پیشکه شه به منالانی خوشه و یستم «ئهندیشه» و «ئهستیره» و دایکیان «سروه» و هیوادارم پاریزده ری فه رهه نگ و داب و نه ریت و ئهندیشه ی کور دانه بن .
- پیشکهش به و روشنبیر و ئهده ب دوستانه بی که به شوین و شه ی پاک و رهسه نی کوردی دا ویکن .

باقى سەفارى

مووساو قهساو

حهزره تو موسای، عاده تش پاسه بیهن، شهما و شهمه بلو پهی کویوه به نامی تووری وه چا چهنی خوای قسی کهرود. رائیشا لوا و ههزار و یه ک کهلیمه عهرزو خوایش کهرد: یا بینایی چهما داخیم تو بهندیوه ته شخره که به تو وه زیاته ر نزیک بو و تو ناذت جهمن وه شته ر به ندیوه ته رشکه به ری، جهمن به تو وه زیاته ر نزیک بو و تو ناذت جهمن وه شته ر گهره ک بو خوای فهرماوا: به لی قهساویوه جه فلان شاره نه ههن که من ناذم جه تو وه شته ر گهره کا. مووسا دماو به عزه ی قسه و باسی ناگه ش جیائاستو و ناماوه پهی یانه ی، شهرته شکهرده بلو ناکابرایه بیزووه. لوا و لوا تا یاوا ناشاره که خوای فهرماوابی .

فره گیلا تا یاوا به قهساویوه. قهساوه کهی وات: ثارو مهبوبلی هیچکوگهی، نیمه پو میمانو مننی. حهزره تو موسای قهبولش که رد و لاو قهساوینه نیشته ره. سهرنجو قهساوه کهیش دا، دیش قهساوه که ههر پلهی گوشتی و ناسک و سوور و تهرچک و عالا، جیاش که رووه و منیوش دلی ده فریوه لاشه نه. حهزره تو موسای تاوه ختو نیمه پوی دکانو قهساوینه نیشته ره، نیمه پو چهنی قهساوی لوایوه پهی یانه و قهساوی، حهزره تو موسای نیشته ره، هه رسه رنجو قهساوه کهی دی بزانو چیش که رون سا به شکیم ئانه بو که ئاد گه ره کشا، قهساوه که هورزا، قولینوه (چنگله) که تاقیوه نه نه ریا بیره ثاردشه ره و به ردش جبه روه دماو تاویوه ثاردشووه

یانه و نیاشو دلی تاقه کهی. وهرو چهماو حهزره تو موسایو، سکه لش لی مهنگه لیونه گهش که رد و دهسش که رد بریشته و گوشته کهی، دماو ثانه یه گوشته که ش بریژنا و بەردش پەي لاو قولىنەكەي، چەنى بەعزى نانى، ئاوەختە قەساوەكە ھەر جەوەرۇ سەروويش تىكى گىرىۆ كەرىشا دەمۇ چىويۇه كە دلى قولىنەكەينە بىي. دماو ئىكارەيە، قەساۋەكە ئاما لاو خەزرەتو مۇۋسايوە نىشتەرە، دماۋ ئانەيە، موۋسا دیش دوی دهسی میقلی (وردیی) و پیری دلی قولینه کهینه بهرئامی و روو به ئاسمانی گیرتیش، جیکهجیک و ههرا و بهزمیّوه بهرز بیّوه. حهزره تو موسای واتش به قهساوه کهي: تو بي و خوا، ئي قولينه چيش بي بهردت بهرو ئاردتو وهيانه و ئاگۆشتتەكەرد دەمشۆ؟ واتش: قوربان، ئانە ئەدامەنە، متمانىم بە ژەن و زاروكەيم نيەن، مەوو (ئەشۆ) ويم ھەمىشە پاسە، روويىوە يەرىرايىنى بەروش جبەر و پوختهش که رو و پاسه یچ نانهش ده و. حه زره تو مووسای واتش: ئهی ئانه چیش بی دما و ئانەيە نانەتدا، دەسىش بەرئاردىو و روو بە ئاسمان گىرتىش، چى پاسه که ری؟ قهساوی وات: ئانه دوعاو خهیریم پهیکه ری، واچی: روله یاخوا شهریکو مووسای بی، ئاوهخته حهزره تو مووسای دهسش کهرد ملوّ قـهساوی و واتش: موژده بو پهنهت که پله و پایهت جهمووسای بهرزتهرا و منیچ حــهزرهتو مووساينا و ئيسه شهريكو تۆنا، چى يانەنه .

خوا مەيلش بۆ رزق بڏۆ، دلى كۆلەكٽىچەنە مدۆش

سالیّوه کهموارانی بیّ، تکهی واران نهوارا رووه و زهمینیره، گژ و گیا وشک بی، چر و جانهوه رو به حری فوّتیای، حهره سه و مهردمی ته نگ بیّ. لوای پهی لاو حهزره تو موسای و به گیرشا ئارد و یه خیشا گرت و واتشا: یا مووسا دوّعاکه ره به شکیّم واران واروّ. حهزره تو موسای هه رچی دوّعای که ری و جه خوای لالیّوه، واران نهواری. ئننه ئاوی کهمه بیه و مهردم زوّرش پهی ئاما و ئیتر عهقیده شا به حهزره تو موسای نهمه نه. حهزره تو موسای لوا پهی کو تووری و عهرزو خوایش کهرد: یاره ب ئیتر که س عهقیده ش به من نهمه نهن که ره ش خاتره و گهوره یی ویت، همر بوّنه و بی زوانیوه ره حمه تی وارنه.

حهزره تو موسای هیشتا کو تووریش ناسته بی جیا، خوا به زه پیش شاماوه حهزره تو موسایره و ههورش که رد و تریشقه دهسش په نه که رد و واران به تننی وارا. موسانه یا وابیوه یانه لافاوه ی فری هورزا موده تی واران وارا، بی به سه به ب، گژ و گیا به رئاما، گه نمی سه وزی بیی و هه رله قی گه نمی به قه دو ثومه تیوه به رزه بیه وه، دماو چننه وه ختا دره وه یا واپه نه و مه ردم ده سش که رد دره و که رده ی و هخته ی گه نمیشا رنینوه و کو هیشا چ دیشان دانیشانیه نه، هه مدیسان لوای به ره که و موسایشا

۴ / ئەفسانەي ھەورامان

گرته و واتشا: فکرینما پهیکه ره، ئاوه خته حه زره تو موسای جه کو توورینه عه رزو خوایش که رد و واتش: مه ردم زورشا پهی ئاردینا، مه رویت چاریوه م په نه نیشانه دهی، خوای فه رماوا: واچه زهمینه کاشا که را به کوله کی، حه زره تو موسای په یخامه که شیاونا لاو خه لکی و مه ردمیچ پاسه شاکه رد. گردو زهمینه که شاکه رد به کوله کی و دماو چننه ی کووله کی سه وزی بییو و یاوه ی په نه، هه میسان لوای پهی لاو موسایو واتشا: یا مووسا ئیننه کووله کی یا واینی، ئیسه چیش که رمی؟ مووسا که فه رماواش: دنیوه کووله کینم په باردی، کووله که یشا پهی ئارد و مووسا که کووله کینش کوته که رده دیشان په په نه که مه ردمه که سه ره شا سرمه نه و عقیده شا به مووسایو و خوایش، مه حکه م ته ربیه و و و اتشا:

«خوا مەيلش بۆ رزق بذۆ، دلى كوولەكىچەنە مذۆش»

به زمنی تق، کافری ره حمدار خاسا

یا دینداری بن ره حم؟

راین حهزره تو موسای لوا پهی کو تووری، دماو به عزی قسه و باسی چهنی خوای، خوای فهرماوا: یا موسا به زمنی تو، کافری ره حمدار خاسا یا موسلمانی (۱) بی په حم؟ حهزره تو موسایچ جواوش داوه واتش: قوربان چیشت عهرز کهرو، موسلمان ههمیشه جه کافری خاسته را. دماو به عزه ی تهد قسه و باسی، حهزره تو موسای کو تووریش جیا ئاس و گیلاوه و ثاماوه راره، خوا پاسه مهیلش بی واو بوران و تهم و غوباری ئیجاد بی و سهردایی هورش که رد. حهزره تو موسای سهره ش وهنه شیویا، راش گمه که رده و هاکو ههنگامه هورگیریو و به عزه ی ته رازه و لایوه نه شنه فتش ده نگوویوی مهی ته ورات وه نووه، رووه و ده نگه کهی لوا تا نیزیک بیوه پهنه ش، به ده نگی به رز هاوارش که رد: ثه ی خاسو خوای، ثه ی عابید، ثه ی به نذه و خوای، یاوه داد مهره. ده نگه که چنیا، که می ته رلوا خوای، یاوه داد مهره. ده نگه که چنیا، که می ته رلوا نیزیکو، ههمیسان هاوارش که رد و واتش: ثه ی ته ورات وه ن، یاوه فریام جه زوقم و سه ردایینه په قبی بیاوه. کابرای راهین واتش: رام نیه نه، فه قه ت و ئیله لله راووی سه ردایینه په قبی به و قبی واتش: رام نیه نه، فه قه ت و ئیله لله راووی سه ردایینه په قبی به و نه به به و نی به و ناش و نه به نه و نوی و نه بیا و نه و ناش و نه نه نه نه و نه بیا وه داید به نه نه نه و نه به به نه و ناش: رام نیه نه و نه و نیم نه و نیام و نیم به نه نه و ناش و نه نه هم نه نه نه و ناش و نه نه نه و نه به نه و ناش و نه نه نه نه و ناش و نه نه نه و ناش و ناش و نه نه نه و ناش و نه نه نه و ناش و ناش و ناش و نه نه نه و ناش و ن

۰۱ ـ موسلمان يا ديندار

ههنه، راو کهسیم نیهنه. موسای وات: کوره موسانا، پینهمبهرو خواینا، رامکهرهوه. واتش: تاتهو موسای لوا وهرتهر و چدیش غاریوهنه و لوا بهرهو غاره کی کزش کهرد.

ویره گه بیهبی، فره ئهورابی، دیش جه غهیبو دوی دهسی نانهشا ئارده پهی راهیبه کهی. حهزره تو موسایچ واتش: ئانه بونه و منو دهسه یشاکیاستینه پهیت، زانا من میمانو تونا، واتش: نه خهیر، ئیسه یوشاوه رونه و ئهویچه شا پهی ساحبیم. ههر وهرو چهماو موسایوه نانه و ویره گایش وارده، وه ختو و تهی دوی دهسی یاگیش پهی ئامه ههمدپسان حهزره تو موسای واتش: ئانه دهسیشا بونه و منو کیاستینه شا پهیت، کابرای وات: نا! یوشاو زوچیرمو و یویچشا مده و ویمهره. عابید یاگیش یا واره و لوا دلیشو، وت.

حهزره تو موسای سهردا زورش پهیئارد، دهسیش ساوی یوره و فوشا کهرینه. سهردایی زورش پهی ئاما، ئاخرش پاشنیا جهرگ و ویشهره و لواویش کهرد چیر و لیفو راهبه کهیوه و ئننه وهرمش ئهی وهرمش پوره کهوت و خوا پاسه مهیلش بی مازیشالکایوره.

ساعبی وه ختی کابراکه خهبهرش بیوه، دیش مهتاو و هورز و زاناش مازیشا لکان. موساش به مشته کوّلی خهبهر کهرد و دژمانیش دای به حهزره تو موسای. حهزره تو موسایچ واتش: کوره دژمانی مهدّه، من پیغهمبهرو خوایا، غهزهبت وهنه گیرو. من تو گیر و کوّلیوه تایاومی به ثاوه دانی بزانمی چار مامهی یانا، ئیسه خوای کهرده ن، سهبرت بوّ. ثاوه خته موسا پیاکهش گرت کوّلیوه و کهوتی را، به ثالنجی و کولنجی، ههر دهمی یوّشا ثهویشا گیری کوّلیوه تایاوای شاریوه. مهردمو شاره کهی ئامی تهماشاشا و گرد سهره شار مهنه بی و خهبهریا والا و پادشاو

شارەكەي.

پادشای وات: باردیشا پهی ئیگهی، مأموری لوای و ئاردیشا خرمه توشای، پادشایچ سهرهش سـرِمهنهبی و دهستوورشدا هـهرچـی پـیای عـالم و ژیـر و سهرهبهرشیه و شاری بینی چری شاو ئاردیشا پهی حوزورو پادشای، گرد جهمی بیّنی، پادشای وات: دادهی بزانو کامتان زانوو تاوو ئی دوه نه فهره چهنی جه يوى جيني باوه و جياشا كهرووه. ههريو چيوه يش واتوورايهش نياره وه لي واته و هیچکامی چارهساز نهبی. پادشاکهی وات: ئیتر عالیم چینشارهنه بریان ههرشمهندی، یوشا وات: یوتهر مهنهن، فره پیرا مهتاوو بهیراره مهر به کولی بارمیش. واتش : لویدی باردیش. لوای ئاردشا، پادشاکه پهرساشهنه واتش: ئهی پیر تو چاریوه پهی ئی دوه نه فه ریه که ره به شکه م جه یوی جیای باوه. پیری وات: قوربان زانوو و تاو و بهلام زاتم نیا واچوش. شای وات: هیچ مهتهرسه واچه بزانو چێش زاني. واتش: تو چننه سالي ئوجاخكور بيهني، ئينه بهينيوهن بيهني دارا و كوره كۆرپيوه، مەگەر ئاكورو تۆ بەينو ئى دوەنەفەرىنە سەرەبريوو ونەكىش بلۇ به ینشانه ره تا تا دوه نه فه ره جه یوی جنی باوه. پادشا واتش: جا من کورم پهی کاریوه چینهیه که رزگاری دهرو دوینه فهران گهرهک نهبو پهی چیشیم. لویدی عازا باردیش وهلیم با ئهداش نهزانز. لوای ئاردشا و بهینو دوهنهفهره که پره سهرهشا برى و ونيش لوا به ينو ئاديشاره و زو جه يوى جيا بييوه .

کابرای عابید و گوشهنشین ههرکه جهحهزره تو موسای جیا بیوه رهما و لوا روه و غاره کیش. حهزره تو موسای قیرناش شونیشره و واتش: نهی به دبه خت کو به رمهشی، ههم چی دونیایه مهحرووم بیهی و ههم چهو دنیاکی. رووره شون هه دره و لاینی .

۸ / ئەفسانەي ھەورامان

ثاوه خته حهزره تو مووسای روهش که رده نه، شاو شاری و حازریاو واتش: من موسای پینه مبه ره نا کوره سه ره بریایه باردی په یم کارم هه ن .

کوره سهرهبریاکه شا ناردو حهزره تو موسای نیاشه ره و سهره که ش چه سپناوه و میزه ره که ش چه سپناوه و میزه ره که ش سهره شو نارده ره و داش ملو کوره سهره بریاکه یره، دوی ریکاتی نماش که رده و دوعاش وه نه و کوره که زینده بیوه و مووسای ماچ که رد و دماو نانه یه پادشاکه و چه نی مهردم و شاره که ی گردی موسلمانی بین، سهرو ده سیشه ره، خالیوه سووره ملو کوره که ینه چاگه وه سهره بریابی مه نه و پادشایچ واتش:

تاخالی چی که و تبنه سه رو ملو کو ره که یم ؟ مووسای وات: با تاخالی بوپه ی نیشانی، نه کای زه مانی بو دماو تو کو ره که ت جه دینی هو رگیلووه، با مه ردمی ته ر پاخالیره با راشو سه رو رای راسی. تاوه خته حه زره تو موسای و اتش: حه ق و حه ق، کافری ره حم د ل جه موسلمانی بی ره حمی خاسته را.

هەر ياگەي بلني ھەر مەملەكەتو خواين

زهمانه و حهزره تو مووسای، کابرایوه بی پرویوه پهنج شایی رزقش بی. ههرچی ههو آو ته قالا دی نه تاوی چانه ی زیاته ر پهیدا که روّ، روّیوه حهزره تو میوسای ته شریف به ریّ په ی کوّ «توور»ی، لوا دامانو و حهزره تو موسایش گرت و واتش: یا موسا توّ ملیّ په ی کوّ تووری، عهرزو خواوه ندّ و عاله می که ره، من چی که م رزقه نا، توّزه ی رزقم زیاد که روّ، ملوّ خوا رزقم زیاد که روّ خاس، زیاد ش نه که روّ، ملوّ مهمله که تش جیامازوّ.

حهزره تو مووسای لوا پهی کو تووری ههزار و یه ک کهلیمی گوفتوگوش چهنی خوای کهرد، ئاخر کهلیمه فهرما واش: یا بینایی چهما، یه ک نه فهر ههن ئاما، دامان و منش گرت و واتش: ئه گهر خوا رزقم زیاد نه کهرو ملو مهمله که تش جیامازو. خوایچ فهرماواش: یا مووسا، ملو مهمله که تو من جیامازو، ملو کو گه، ههریا گهی بلو ههرمهمله که تو منا.

چا زیاته ررزقش نیا، رویوه ثننه رزقم دان. حهزره تو مووسای کو تووریش جیا ئاس و گیلاوه و رانه یاوا به به کابراکهی واتش: ههریاگهی بلی ههر مهمله که تو خواین. خوای فه رماوان روی وه ثننه رزقشا. ثاوه خته کابراسه رهیش شه کیناوه و موساش جیا ثاس و لواوه پهی یانهی، واتش به ژه نه کیش: ثهی ژه ن بوراره مین مهمله که تو خوای جیامازو.

ساحبی زوو کهوتی پا تا ویره گه لوای پاره. دهسی یانی دووره و دیاری بینی،

نزیکو یانه کا که و تیوه، دیشا یانه کا چولینی و فره یش وه شی بینی، ژه نی لوا دلی یانه کا و یاگیش گرته، زه یسانه بی، هازی لوا را ره یش نه بی. پیاکه زاتش نه بی بلو دلی یانه ی، واچی ثی یانا هنو دیوینی و من جه دیوی فره ته رسو. ژه نی وه ره هی یوانی یانه ینه زوّمه ی ده سردانه و دما و تاوی کو په ی کورپه ش بی. کوپه ش نه هه بری و پیتشووه) و هیشتا پیاکه هه رناما یانه، ژه نی که می ژه کش دابه زاپوله که ی و ثیتر وه رمش پوره که و ته بیاکه هه رجبه رو بی و کزش که رده بی و زاتش نه وی بلو یانه. که مکه م رو بیوه و ساحیب یانه دیارش نه بی، ژه نی خه به رش بیوه و ثاورایی زورش په ی ئارده و واتش به شووه که یش: کابرا فره ئه و راما. پیاکه ی وات: ده ی چیشت په ی بارو و یچم جه تو ئه و را ته راه خته ژه نه کی پاش نیا جه رگو و یشه ره و واتش .

به توون، به ته وه س به خوا ئی دیوه وه روم خاسا تاگنو شونی ئی پیا بی غیره ته یه. لوا بو قیوه ش نیا به ره و یانه که یوه و به ره کریاوه. چ دیش ته پی خورماوی کریاینیره، لوا دامنی خورماویش ئاردیو ئاماوه پهی لاو مهلو تکه کی، ده سش که رد خورما وارده ی، پیاکه ی وات: تو خوا ژه نه کی دوّی خورماویم ده ئه وراما، ژه نی وات: ثه ورایینه مه ر ده بی لتیوه خورماویت مه ده و مهچه شی شان. پاسه زاتت نیابه ی یانه. دما و وارده و خورماوه کا، ژه نه کی واتش به پیاکه یش: هه تیم بو یانه، ئی یانا، یانی دیّوی نیه نی مه ته رسه، پیاکه هیشتا هه ر زاتش نه وی بلو یانه. یه ری روی پاسه و یه رد پیاکه جبه رو ژه نی یانه نه. ژه نه کی به یناوبه ین به زه ئیش ئه یوه پوره شه ره و خورماویش نه شدی و رده او ایانه، پهنی و راده مه نی یانه کاله که ردیّوه بینی و ارده مه نی یانه کاله په په یک یابه کیا په پی وارده مه نی و جلیچشا چه نه بینی و گوشه و ثو تاقه کینه بیشکیوه یچ په ری بینی و ارده مه نی و بینه کاله بینی و گوشه و ثو تاقه کینه بیشکیوه یچ په ری بینی و ارده مه نی و بینه کاله دریانی بینی و ارده مه نی و بینه کاله بینی و بینه کاله بینی و گوشه و ثو تاقه کینه بینه کاله نیز یا نیابه کاله به بین که کیشا ئارده و کوره که شانیا دلیش.

چهن موده تیّوه ویهرد، ساحیبو یانا دیارش نهبی و دماویهری سالا ئیتر بی خهم نیشتیره و بیی به ساحیبو یانا. رویّوه جهروّا کابراکه لوا سهروبانی و تهماشاو ده وروبهری کهریّ، چ مهدیوّ کابرایوّه دووروّ دیارا، جهحهزره تو مووسای مهشوّ، کهم کهم تاپوّ ئاراویه ریه نیزیک کهوتو خاس سهرنجشدا دیّش حهزره تو مووساین، بانو وهسته ره و لواپیرایی حهزره تو مووسایووه ئاردش پهی یانهی. خورماو ئاوشا دا، واتش: یا مووسا، زانات که مهمله که تو خوایم جیا ئاس بیانی داراو چیّشی ؟

تهماشاکهره، چیشم پهی ویم کو کهردهنو. وه ختی حهزره تو مووسای لوا پهی کو تووری، عهرزو خوایش کهردو واتش: یا په ب سهره م سپمهنه ن جهههر ماناو تو خو ویت زانی ثانه و لا تو توش جیا ثاست و ثیسه بیه ن داراو چیش! خوای فهرماوا بلو ئاسمان یابلو چیر دوزه قه و زهمینی ثاکابرا ویش رویوه په نج شایی رزقشا. ئی سه فهره لوه پهی یانه یشاو چیرو گوشه و قالیه کیش هورده وه و بزانه چهمت به چیشی گنو. من ثایانامه، ثه وه لای ثه وه ل به ژه نه کیش داینی و دووهه میچش پا

حهزره تو مووسای ئاماوه پهی یانه یشا و فهرماواش:

ئهی کابرا خوا ئی یانی تویشه داینی به ژهنه کیت و دووههم به زه ئیش پا تفلیّره ئامانو. سیّههم با بلمی گوشه و ئا قالیّتا هور ده یمیّوه بزانم چیّش ئینا چیّریشنه. لوای قالیه شا هورداوه دیشان پهنج شایه کاو ئی یه ره ساله یه چانی و سه رسامی مهنی و ئاوه خته کابرا جه وه رمی بیّدار بیّوه و زاناش که ئا رزقه خاسه خوای بوّنه و ژهن و زارو که یشو دانش پهنه، ئاگه یچه هه ر مه مله که تو ویشا...

هەقە ھىچوەخت گمە مەبۆ

ثادیّچ مهنهره دیارشق. مدیّو دوورو چوار پهنج نهفهریّو و دویّو یهری ولاخی ئامی. وهرو ویّشو واتش: ئینه خاسا بلوّقهدوّ ئی درهختهیره ئهگینا مهنیاش ملوّمنوّ ئاوهخته چیش کهرو ؟

لوا قه دُو دره خته که یره. ناوه خته پیاکی نامی و دیشان جهنازیوه که و تهن واتشا:

داخم كي ئي كابراشه كۆشتەبوو. قەدو درەختەكەيۋە حەزرەتو مووساي قوزا، ئاچوار پيا دياى قەدو درەختەكەيوە مووساشا دىو واتشاويشا، كوشتەنشو لوان قەدو ئى درەختەيە تائىمە نەوينمىش. ئەي قاتلوەزەرە عازا. مووسا وەسىتەرەو واتش : وهُلْلاهي من نهبيهنا. مووساشا گرت فرهيشا دانه، بيّهوّش كهوت، يوّشا واتش: ئيمه ناحهق جهويماوه داماوه نهو ئي كابرايه، گاههس ئاذ نهبيهبو، با بهرمیشو پهی یانهی چیوهیش دهیمی پهنهو بهشکهم بهیوه حال و بزانو کی بیهن. بهسواری ههسهری بهردشاوه پهی یانهی ، نیاشاره سهرو نهدینوه ئیژناشارهو چاشتى شاپەي ئاردو بە چەمچەچاچاشتىشاكەرد دەمشووەو ئاماوە سەروحالى و دیش شووتینهش پهنهمه دانی. هه رکه چه مش که وت به شووتینه کی، ده سش که رد خوهي، فره خواوه، چيرولچاره چن قسيش كهردي، پياكا پهرساشا ئهري كابرا چی خوهی و چیش ماچی ٔ حهزره تو مووسایچ واتش: من مـووسانا پـیْغهمبهرو خوای، ئارو کو توورینه پهرسام ئهو خوای : من ئارو چیش وهروو، فهرماواش: شووتینه. منیش، ئامان دام ئی بیابانه و واتم، بزانو ئی شووتینی چکوّوه پهیم یاوو تاوەروش. ئىسە خوەم پەى ئامان بەكارو ويىمو چىرولچارە ماچۆ: خوايا شەللايى ههر شووتینه کن بیایی، شهقیچم واردی. بهلی ئیسه بیرژگه شووتینه کسی شهقی شمەيچم كەوتى.

ئاوه خته گیلناشو پهیشا کهچهنی ئاما و چیشش دی و چی لواقه دو دره خته کهیره. پیاکا وات: پهس تو زانی قاتلو ئی کابرایه کی بیهن. چونکهی پینهه مبهرهنی. واتش: من ئیسه هیچ مهزانو مه گهر بلو پهی کوتوری عهرز و خوای کهرونه و ئاوه خته خوا ماچو پهنهم کی بی و پهی چیشی ئی واقیعه قومیان

ئىشەمەكەوە لوا پەي كۆ توريۆ واتش بە خواى: يارەب، بنژگە شووتىنەكسى

شهقه کایچت که ردی قسمه تم. ئهی خوا تو به من نیشان ده قاتلُو ئا هه تیمیه کی بی و چی کوشتش .

خوا فهرماواش: سن سالی چیوهلته رتاته و ئانه یه سه ره بریا تاته و ئه ویش هه رپاسه سه ره بریو و کیسه پوله که ش به رد و لوا ئیسه کو رو سه ربریا که ی حه ققه ش که رده و به کو رو قاتله که ی و کیسه پوله که یچش هه رپاسه به رد و لوا. لوای په ی ثا ده گایی، یه ری چوار پیری جه م که ره و په رسه شانه بزانه سی سالی چیوه لته رکیشا به سه ره بریایی بنه و ثا دارینه ئیسته نو، ئیسه قاتله که کو رو ثانه ینه. حه زره تو موسای ئاماوه په ی ده گای و واتش په نه شا بزاندی سی سالی چیوه لته رکی سه ره بریان دلیتانه. پیره کا وات فلانه که س. حه زره تو موسایچ فه رماواش: براکه م قاتله که و ئیسه یه کو رو ثانه ینه و حه ق به ده سیچاو مه بو هیچش په نه واچدی، ئاوه خته واتش په نه شان: حه قه هیچوه خت گمه مه بو .

که چنین کُشته شوی زار »

« ای کُشته چـرا کُشتی

سلَّيْمان وكناچيّوه رهشتالْي و وينتاله

ماچا حهزره تو سلّیمانی سیّونو ژهنیش بینی و یوشا فره خاسه و زهریفه و ژیره بو، مهشوّره بو به «به لکیسای پهرییه»، حهزره تو سلّیمانی روّیوه جهروّان گیلاینه بی. یاگیوه نه چهمش که و ت به کناچیّوه فره سیاوه و ناشیرینه و بی تامه، روه شهورچه رخناو دلّو ویشه نه واتش: داخم خوایا ئی کناچی تووشو و چه به دبه ختی وه که ری، هه رکه ثانه ثاما دلشه ره خواوه نو عاله می پینه مبه ریش به دبه ختی وه که ری، هه رکه ثانه ثاما دلشه ره خواوه نو عاله می پینه مبه ریش چه نه ساناوه، که ردش به هه تیمه ی رووته له و چلّمن و وستش بیابانه ی چول و هول . وه خته ی سه رنجش دا دوورو ده ریایه ی دیار بی و سلّیمانیش ته ژنایینه خه ریک بی و بو بو رو رو لوا لاو یه کنه فه ره که یو سلّمو ثاسه یا دیشه که رد و مانی نه بیه یش که رد و ثا گیرو و لوا لاو یه کنه فه ره که یو سلّمو ثاسه یا دیشه که رد و مانی نه بیه یش که رد و ثا وی کو گیرو و اتش: مه زانو سه یادی بیایه وات : کوگه بیه نی و چیش که ری و کو ملّی ؟ ثادیچ واتش: مه زانو سه یادی وات یانی چیش ؟ ثامیت چیشا و کورو کیّنی ؟

واتش: نامیم سلّیمانا و ئهداو تاتهم نیا و هیچکه سم نیاو ثهویچ واتش: بو چهنی من و تو پهی کورو من خاسه نی. ماساویم پهی وره شه. سلّیمانی وات: خاسا. سهیاد عهبایه یش بی داش په نه و پینچناش ویشو. تاویره گا پیوه ماساویشا گیرتی، ویره گا وه خت لوایوه پهی یانهی، ته قه شا دا به ره ی و کناچیوه به رهش په ی

كەردىوە، سليمان چ مەديۇ كناچە رەشتالە بى تامەكى ئىنا يانە وكابراينەوكناچى ئادینه. به پنی یاسه و پهرد، پووه ماساوی گیرینیو و پیوه ورهشینیشا. دماو به پنهی كابراكهي وات: سلَّيْمان توْچي يانهو مننه نامهحرهمني، بائي كناچيته پهي ماره كەرو و ئىتر يەكسەر پيۆه بيىمى و بەوەشى ژيىزمى بىاكىەسىش نىامىما نىەوەرو. سلَّيْمان ملش كز كهردو واتش: ويتزاني كاكه. ثاوه خته كابرا مه لايوه ش تـاردو مارهش كەردە پەيش و دماو چن رۆى زەماوەنەشا كەردەو بەينيوه چايانە نەپيوه ژیّوای. دماو بهینهی کابراکهی وات: ئی یانه وردیا پهیمان، سلّیمان و کناچه کیش بەركەردى و واتش: ئانە ويتو ئانە ژەنىت بەرەوەيش كەرە. ئەداو كناچەكى بىه دزى پياكەيوە كۆتە حەسيريوەو چەنى كەشكۆليوەو كەمنى كاسەو چەمچەش دەي پەنەو رەوانەش كەردى. لواى پەي كەلار يوه. سەروبەينەي چاكەلارە نەبىنى، سلیمان لوی پهی کاری گیلی و دهستهنگ و هالی نه یوه. نه داو کناچه کی گرد روّیوه به دزی تاته یشو دوی یه ری ماساوی ئاری په یشاو روّیوه دوی یه ری دنیش ئاردى پەيشا و تۆزەى نىشتەرە و ھۆرزا لواوە. كىناچە ويىنتالەكى ماساويش هۆرگرتى و بەردىش و لوا پەي ھانەي پاكشاكەرۆ ئەوەلدانىش كەلەمەدرىەچ مەدىۆ دانهى تەرش چەنەنە و ئەوەيچەش لەمە دريە دانەى تەرش چەنە بى و ھەرپاسە سيههمينهش لهمه دريه ماساوى وه دلى لهميش بى و ماساوه كاش بيني شش داني. ششمين دانيش لەمەدريەچ مەديۇ مـۆريۇه نـورانـيەش چـەنەنە بـەرق مـەدووه. كاناچهكى عازا دەسىرەيشدا ملو نوورەكەيرە وگيرتشوو نياش چيرو كەشكۆلەكەيوە. ئاوەختە ماساوەكاش بەردىوە پەي يانەيو بريشتىشو حازرش كەردى تا شووەكەش بەيۋە.

سلیّمان ئاماوه، ههمدیسان دهس هالّی بی و به حالّ روه ش بی به یوّه یانه ره روه ش نه بی پا بنیو ئی دیموّ به راسانی، کناچی ده سش کیّشا ئاما یانه، ده سشا که رد نان و ماساو وارده ی. ژه نه کی وات: سلیّمان چیوه یم دلی له مه و ماساوینه ئیسته نو ئننه نوورانی و قیمه تیا تا ئاخرو عهمریما به شما که رو. واتش چیشا ئیسته نتو با ته ماشاش که رو. ژه نه کیش وات: ثینا چا چیّرو که شکوّلینه. وه ختی که شکوّلش به رز که ردو نووره که لوا پوّره و دهم و چهم و سلیّمانیره و دیسان بیوه پینه مبهره که و چیّوه لیوو قه یرو حورمه تش په یدا که رد و حه زره تو سلیّمانی وات به ژه نه کی: من پینه مبه رو خواینا، سی ونوّ ژه نی ته رم هه نیّ، شهر ته بوّ توّم جه گردی وه شته رگه ره ک بوّ و وه شه ویسی توّ لاو منو چاذیشا فره ته ربوّ.

پیرهژهنیّوه و مانیّوه هاردی

حەزرەتو سولیدمانی کو پو حەزرەتو داوودی بو، زەمانەو حەزرەتو داوودی پیرەژەنیوه، کەلاریوەنە تەنیاو تاک زینده گی کەری، پویسوه مینمانش ئاما، ئا پیرهژه نی فەقەت کەوچی گەنمی شکە بەری کە ئاگەنما دلّیمانیوەنە بینی. مینمانه کەش کەلارە نەنیاره و واتش: با بلووئی گەنما کەرو به ئاردی و بەووه کەروشا ھەمیرو نانەت پهی پهچو، ئاوەختە مانیشدا شانەشەرەو لوا پهی لاو ھارە و دەگای بەھارە ھارەیشووه و به ئاردی ئاردیشووه، کەوتەپا، مانی سەرو شانەیشو بی، یاوا نیمهوپای وایی توند ئاما، مانیش کولی پیرهژه نیوه کەنەو بەردشو لوا، ھەرچی ھاوارش کەرد ئەی وائەدات خاس، بابەت خاس، ئامانیمه بدەوه میمانم ھەن، ئابپووم مەوەره، ھیچ بەردش کە بەردش. چا وەختەنە كەشتییوه دلیراسەو بەحرینەو لیوهش بیەبینه، ئاوی لوی دلیش، ھەر جەورو خەریک بی غەرق بو، ئاوەختە كەشتی وانەکە چەنی ویشو خوایش پەیمانەش بەسە واتش:

شهرتهبن نی که شتیمه بلن و شکی به بنوه ی نیمه و نی باریمه ده وراو و خواینه، وایوه تن ناما که شتیه که ش له رزنا، ته رسای ما نه نارده کیش و ستی سه رو که شتیه که یره، دهمو ده سمانی شاکه رده وه . دیشا هار دینی و هشیشا که رد یشا همیر و ده یشان وه نه و و له کی و گیرنا شاو جهمه رگی ره سای و که شتیه که یش بی وه ی یا واوه و شکی و و هستیره.

پیرهژهنیچ لوا شکاتو وای لاو حهزرهتو داوودی، دلیّبهره کـهشانه یـاوا بـه حهزرهتو سلّیمانی که ثاوهخته هیّشتای زاږو بێ، ههفت ههشت سالّه بێ، سلّیمان

واتش به پیرهژهنه کی : کو مهلی ؟ واتش: حالی پیسه، حهزره تو سلیمانیچ واتش : ئه گهر تاته یم وات ئانه که و چی ئاردی به ره و لوه گهره کیت نه با، واچه من ههر ئارده کاو ویم گهره کینی، ههرچیش دای پهنه گهره کت نهبو. واتش خاسا، پیرهژهنه کنی لوا پهی لاو حهزره تو داوودی واتش : یا داوود من بیناو کهوچی ئاردى و وا ئاماو بهرديش ، ئامينا شكات و واي كهروونه لاو تـوّوه . حـهزره تو داوودی وات : دهی خو من دهسهلاتو وایم نیهن ، واچوو چییش ثانه کسهوچی هاردی بهرهولوه پاتهره . واتش : من ههر ثارده کاو ویدم گهره کینی، حهزره تو داوودى قەولو تادەكەوچىش داى، ئەوە ھەر واتش: ئاردەكاو ويم گەرەكىينى، حەزرەتو داوودىچ واتش: تۆ مووچيارىشا كەردىنى، واچە بزانۇ كى مووچيارى كەردىنى، پىرەژەنەكىچ واتش: ئاكورە چاگەنە. حەزرەتو داوودىچ سلىمانش چرى و واتش: تۆچى پىسەئى پىرەژەنىتە مۆچيارى كەردىنە، ئا مىنە ئى بەھانىما گىرونە. حەزرەتو سلينمانيچ واتش: تاتە كەشتيوە جەفلان دەريانە ولە بيەبى و ئيتر نيزيكو غەرق بيەيش بى ساحىبەكەش عەھدش كەرد ئەگەر بيوەى بلۆوە وشكى، نىمەو باره که پش به خشووه. ئاردى ئى پيره ژهنى واىبهردى دلى ئاكه شتيه و گيرتيشاوه ههمير و داشاوهنه و وله كي و بي وهي كهشتيه كه ئاماوه قهراخ. ئيسه نيمه و ئا باريه كه بەخشاپش بەخشووە يىي پېرەۋەنىي ياوۆكەشتيەكەشا ئىستووەو پېرەۋەنەكىي لوا پهی لاو که شتیه که یو و واتش به ساحیبو که شتیه کهی : ناردی من بینی وای ناردی ههر ئانیشا شکهبهرینی و کهردیتا ههمیروو لهو کهشتیه که یتا گیرته و بی به بایسو و بی وه یی شمه. که شتی وانه که نیمه و باره کیش دا پا پیره ژهنی و ئاده شاماوه په ی یانهی.حهزره تو داوودی سهرهش سرِ مهنا جه ژیری کوره که یشوو شوکرو خوایش كەرد.

عیسا و پشیلیوه سوورو کریای

پیرهژنیوه تهنیا کورهیش بی، کهمدهسهلاتی بینی، هیچشا نهبی و زاچیرو ویشاویان لهمه شا تیره که را، شرولی و نهورابینی، رویّـوه کـوره کـه لوا پـهی لاو حهزره تو عیسای واتش: قوربان هیچم نیا، رایی نیشانن من ده بهشکیم دهولهمهن بووه. حهزره تو عیسای واتش: لوه کاوره گهرنیسی و وژه دهسوویت. لواکاوه رهی گهرنیسهیش وست دهسوویش، کهوت شونه و کاوری و گهورهش کهرد و تا ساله ئامەيى زاو دۆى وەرىش بىن، ئىي سالەكەوە ھەم ئايەرەمەيە ھەركامە دوى وەرىشابيەو ھەروەخت زينى ھەر دوانىشا بىنى تابە وادەو ھەشت نۆ سالا ئىنە فرى بى بينى هەفت ھەشت تەغارى بينى ھەوارەو ھەوار گىلنىشاو لەوەرنىشا چەنى ئەداكىش كورەكە ئى چىنە سالە خەبەرو حەزرەتو عىسايش نەپەرسا. تا راپىي حەزرەتو عیسای راش كەوتە ئاكەشەكە ھەوارشاچابى، خەيمە شـاھور دابـى و کوره که خهریک بی و مهیه پاچیره و په ژمی فرهش ته پ که رده بی، هه رکوره که حەزرەتو عيسايش ديني و واتش به ئەدايش بـ كـ كـەرەم چـيروئى پـەژميوه ئـانه حەزرەتو عیساى ئاما، ئەداش كورەكەش كەرد چیرو پەژمەكەيوە و چى ئانەنە حەزرەتو عیساى ئاماو واتش: كۆن كورەكەت ؟ پیرەژەنى وات : لوان كەشەرە! حهزره تو عیسای واتش: ههرپاسه لوان گوم بو و عیسا لوا لی چادره کی نیشتهره. پیرهژهنه کی سهرو تا گرده مهیاوه، دلش ناما سهرهو یویشا برو سهرهو پشیّلیّوهش بری و پوّسش کهنهو سوّرهش کهردهوه پهی حهزرهتوّ عـیسای. دلی

۲۴ / ئەفسانەي ھەورامان

مهجمعه ینه نیاش و هرو دهمیش که حه زره تو عیسای نانه و هرو، حه زره تو عیسایچ ناوا مه واتش و فیس، کته کی چیرو ده سیشه نه به ره شیه و ئیسه ثا خه تا سه رومازی پشیلیوه هه نی ماچا یاگه په نجی حه زره تو عیساینی و هماچا پشیلی جه بانو و زیره و اری به مازی ره نمه گنوره.

حهزره تو عیسای به دلیوه ماته میی و عاجز ئاگه ش جیا ئاست و لوا، پیره ژه نه کی وه خته ی په ژمه که ش لابه رد کوره که یش به ربارو، جیاتی کوره که یش هه شیوه ش دیه و ویچش ناوامه بیه به مهیمون و گهله که یچشا وه یالان بی پاهه رده ره...

غەوسى گەيلانى و پادشاي مۆنكىر

حەزرەتو عبدالقادر گەيلانى، فەقى بۆ لاو مامۇساييوەنە جە شارو بەسرەينە وهنای وهنو، جهبهسهره نه پادشایوه بی کافر بی. روی وه ههرچی مه لا و شیخ و خەلىفە و ئاشاريە بىنى گردش جەم كەردىيو، و سوئاليوەش كەردىنە و جوواوش گەرەك بى، سوئالەكىش ئىننە بى: مەوۆ باردى پەيم سەلمندى چەنى پىغەمبەرو ئيسلامي (ص) که لوان پهي ميعراجي سي و حهفت ساليش پهنهشيهن و عاني ئامانى هىشتاى ھەلقەرىزۇ سەرەو دەروازەو ئايانەيەكەچەنەش زيابيرە نەمردابيوە؟ وادهش پهی نیایره و واتش : ئهگهر سهرو ثاوادهیوه جواوم پهی ناردیّوه گردیتا ئيعدام كهرو. رێوه حهزرهتو غهوسي سهرنجش دا ماموٚساكهش عاجزا و بسه ماموساكهى واتش: تو عاجزوينو بوينهو چيشىوه عاجزهنى؟ واتش: وهللاهي فلاني حال و بال پي جورهمهوو جواوو ئي سوثالي بهرميَّوْه ثهنا ئيعدام كريايمي. حەزرەتو غەوسى واتش : جواوو ئا سوئالى چێوێ نيا، عانى لواي پەي لاوشاي منیش بهره تا بسهلمنو پهنهش. واده که که پادشای نیا بیرهیاواوه رو و ههرچسی ماموّسای بینی جهمی بییوه مهجلیسو شای و پادشایچ لاو سهریشاوه نیشتهرهو واتش : دادهی ئیسه جواوو سوئاله کیّم ده یدی وه. هیچکام نه تاواشا شای رازی که را تا ماموساو غهوسی روهش کهرده پادشای و واتش: جواوو ئی سوئالی تو نا فهقی منەزانوش. ئانە ئاد جواوو تۆ مدوّوه،پادشايچ روەش كەردە ئەو عەبدولقادرىوەو

سهراپا گۆش بى. حەزرەتو غەوسىچ واتش بە پادشاكەى : خۆتۆ جارەى لەشت پيسا، لۆه خاس ويت شۆره و جا بۆوه من جوابۆ سوئالەكيت مىدەووه. پادشا هورئيست لوا ووسل كهرو، لواو ويش وست دلى خهزينه و يانه كـه يشاو ويش چەقنا دلى حەوزەكەيرەو وەختەي سەرەش بەزئاردو دلى حەوزەكەينە چى بيەنە به ژەنپوه رووتو قووته و كەوتە بيابائيوه چۆل و هۆل. سەرسام مەنە فرە تەرسايبى هیچش هوش نهمهنهبی ههر پاسه زانی حهسابی ژهنینه، دیادهوروبهرو ویشهره، دوورو گەللەي حەيوانىش دى و شوانيوەيچ شاچەنى بىي ژەنەكىي لۆا پىەى لاو شوانه کهی وه ختنی نزیکه کهوتو تووتی گهلهی ئامیش پـهی، ئـاده یچ قـیْژناش و وييش وست دلي هه ژگيوه، شوانه كه يچ وات كيني، چكارهني؟ ئاده يچ واتش زایفیّوهنا، رووت و قووت و عوریانهنا، ئیناینا دلیّ ئی ههژگیّنه، هیچ کهسم نـیا، بونمازه ئى تۆ تاتە وەرام، شوانەكەيچكەرەكيوە (فەرەنجى) وەرشەنەبىي كەنەشۆ و فرهش دا پهیش و واتش کهرهش وهرت و بـوّ بـهر. ئـادهیچ کـهردش وهرش و ئاماجبهر، ئارۆجەكە شووە چەنى شوانەكەي بيەو، نىمەرۆكاسيوە شۆتش وارد و ویره گا چهنی شوانه کهی ئاماوه پهی یانهی، شوانه ژهنیش نهبی، دوی یهری روی یانهو شوانهینه بی تا ئاخرش شوانه کهی وات: یامهوو شوّم پهنه کهری یامه بوچی يانه نەبلى جبەر چون شۆرەئيا پيوه بىلمى، نامەحرەمىنمى، ژەنى وات خاسا شووت يەنە كەرو.

شوانهی ماره که رده، حهفت سالّی ژهنه و شوانه که ی بی. دوّی کوریش جه شوانه که ی بین بین فرق که وریش جه شوانه که ی بینی، ثاخرش ژهنه کی روّیشا لوا په ی هانه ی ویش شوروّ، بادّیه ی ثاویّش که رده ویّشه ره و چه میّش قوّجنایبینی، وه ختی چه میّش که ردی وه چسی بیه وه بادشا که و جارانی و ویش گورج که رده وه و ثاما جبه ر، غولاً میّوه چه نیش بی

که به رو حه مامه که یوه ما تل بی، واتش به غولامی: ئه ری من فره م په نه شی، غولامی وات: نه وه للا ئیننه تاوه ین لواینی حه مام. پیوه لوّایوّه پهی مه جلیسه کهی چه مه دیّو گردی نیشتینیره، هه ر چه مش که وت به حه زره تو غه و سی واتش: فه قی گیان باوه پر هه ن به هه رچی شمه فه رماودی غه له تم که رد. ئاقیمه که رده، حه زره تو غه و سیچ واتش: لوه یا گه کی ویّت نیشه ره! لوا سه رو ته ختیوه نیشته ره، تاوه یش په نه شی، واتش: یا پادشا من ژه نیوه م بیه نه ساحبی کابرایی ئاما دوی زارولیّش په نه بینی واتش: یا پادشا من ژه نیوه م بیه نه ساحبی جه یانه نه زیاناره لاو زاروله کاوه بی ئیسه به ره شیه نه و نیه نه ئامانا شکات لاو پادشای، به شکیّم چاریّوه م په ی که ری.

حهزره تو غهوسی واتش به کابراکه ی: دا ئازارو لا وهرده، وهرش دای، یو شالو ا باوه شی پادشایو یو شالوا کو لیش، حهزره تو غهوسیچ پادشاکه ش تهریق نه کرد و واتش: کاکه تازه ثه داو ئی زارو لاته گمه بیه نه و نمه ویزیشو، ماچمی ئی پادشا جیریوه فره شا په ی برووه و بریوا. شایچ پاسه ش که رد و جیره ش په ی بریوه و شوانه که لواوه و په ی یانه و ویشان ...

مووسایی و شوانیّوه گاوگهلیّ

هه تیمیوه بی بی نه داو تا ته، روه ش نیا شاریوه و بی به شوانه و گاوگه لو شاره کهی، ئی کو په گرد پوی گاوگه له کهی به ری پهی نریکو به حره کهی قه راخو شارینه، پاده و روبه رنه گاوگه له کهی له وه رنی وه ختو نان و چایی قه راخو به حره که ینه، ئاور که ریوه و کتریه ره شی نیه سه رو ئارگایوه و چایی ده م که ری و نان و چای وه ری، دماوه هه رچی ورده نانه ش مه نیوه و زیش دلی به حره که ی، تومه ز وه خته ی ورده نانه که ی مه و زو دلی به حری ماساویوه چیر و حاز ره نه و نانه کا قو و ته مدّو.

دوی یه ری مانگی پیسه ویه رد. رویوه کابرایه ی مووسایی خه لکوو ئاشاریه ئامالا و شوانه که یو و اتش ته نه روی وه چننه ت په نه مه دان. شوانی وات: روی وه قه رانی وه. کابرای جووله که واتش: ده ی من رویوه ده قه رانیت مده و په نه. مه له چه نی گاوگه لیه و چه نی من بو کارکه ره. هه تیمه که یچ واتش: خاسا جا چیش ئننه وه شامه و چه نیت. شوانه که ویرگا واتش به خه لکو شاره که ی : ئیتر من شوانی نمه که رو مه تاوو بلو چه نی گاوگه لیتان. به شکه م پیوته رش په ی گیردی. ساحبی زوو کابرای مووسایی ئاما شونی کو ده که یو و به ردش په ی یانه و ویش و ساحبی زوو کابرای مووسایی ئاما شونی کو ده که یو و به ردش په ی یانه و ویش و ئه وه ل ده قه رانه که شد دایه نه. جه گه و ره نه گاو و هی تیوه و چه نی هه ریوه ش زنییره و واتش به کو ده که ی ده و و با بلمی هی که رده ی .

کوره که یچ واتش: ده ی به هه ریوه و چه نی گاویوه که ی هیته کرین. واتش فیرم

كەردىنى، من ھەر پىنىشا ھىتەم كەردىنە. لواى پەى سەرو ھەردو كابراكەى: كابراى جووله که یه رەقوونیّله کیّش بهستی به ملوّ ههروگاوه که یوه و کوړه که دهسش کهرد هیت کهردهی. کوره که بانیوهش کالا، کابرای جووله که واتش: ناهیّتی مردنه، کارم ههن، ئامایهره قوونیله کهش کهرد و ملشاوه و گاوه کهش گرت هورش کواو سهرهش بری. گۆشتەكەش جە پۆسەكەي جياكەرد و واتش بەكورەكەي : ھەرچى ماچۆ پاسه کهره. واتش : بولوه دلى ئى پۆسۈگاوى تاواچووت. كورهك لوا دلى پۆسەگاوەكەي و ئەويچ گرد(ياگيوەرە) وراستشو. كورەكە راوتەكۆ جميش بريا دلى پوسەكەينە. كابراي جوولەكە واتش من پى ھەريە ئى گۆشتەيە بەرووەو مەووە كارم هەن پەنەت. كابراگوشتەكەش نيا سەرو ھەرەكەيۆ بەردشوۋە. كورەكە ئننەش زانا پەلەوەريوە فرە گەورە، ئاما كەردش پۆسەكەيرەو بەردش لوا تاياوا بە بەحرو نزیکو شاره کهی، لوا سهرو به حره که نره، دلی راسه و به حره که ینه و شکی بی (جزيره). جەزىرەكە نەداشۇو پۆسەكەش نيارەو ويش لوا، كورەك چەقوەش پەنەبىي و پۆسەكەش درى و بەرئاما چ مەديۆ پېشەو پەلايۆە فرە چانە كـەوتىنى، گردیچ هنو ئادهمیزادینی و سهرنجشدا مدیّو ئا جهزیره پهرا ئاجوّری (خشتی) تەلايى وگردزيرەن.

کابرای مووسایچ یه ری هه ریش داینی وه رو لواپه ی قه راخ و ئاوه کی. یاوالاو جه زیره که ی، واتش به کو په که ی داده ی زو که ره، ئاجو ریم په ی و زه ثیله هس. ثننه و زه تا بارو ثی یه ره هه ره یه با، جا رات په نه نیشان مده و مه یوه ثیله هس. کو په که ده سش که رد خشت و سته ی په ی جووله که ی. به قه د و بارو هه ریه ره هه ده که ی خشتیش فره دای په ی جووله که ی . ثاوه خته و اتش به کابرای جووله که ی : ده ی پام په نیشان بده با باووه ئه و ده س. کابرای جووله که و اتش : راوچی شی چیو و چیشی .

ثا دەقەرانه دايم پەنە ونى تۆ بى. ئا پىشەو پەلايەكە مەويىنى پاگەرە پىسەوتۆ بىنى، تۆيچ ئەشۆ پىسەئانىشا بى بە خوراكو ئا پەلەوەرە گەورەيە كە ئاردىش. كابراى مووسايى خشتە زىپرەكىش بەردىق و لوا پەى شارى.كورەكەيچ گيرش كەردو چىش كەرو خوا، ئاخرش داو ويشەنە واتش: شەرتەبۆ ويمنەدە و دەسو ئا دالە زلەيدۆ. ويمو زووو دلى ئى بەحرەيە ماساوى وەرام خاسا تا ئى بالدارە وەروم. پاش واراوە دلى ئىساوى ويش وزورە دلى، دەريساى. چ مەديۆ سىفتا، دۆى ويەرى ھەنگامىش فارايوه سفت بى، ھەنگام ھەنگام ئاما تا ياوا ئىدەس ھەر سفت بى. وەختى ياواوه وشكى ئىمانوشايەتش ئارد و شىوكرو خوايش كەرد و كەمى نىشتەرە. ماساويوه زلە سەرەش بەرئارد و واتش: ئەى شەخس ئانە مىن بىينا پرنايمۆ، ھۆشتا وەختەى شوانە بىنى گردو رۆى نانەپەقەكىت وزيىنى دلى ئى بەحريە ئاوردە نانى من وەريناشو نزيكو مانگيوه خوراكو من ئانە بىي كە تىق بەحريە ئاوردە نانى من وەريناشو نزيكو مانگيوه خوراكو من ئانە بىي كە تىق

من ثانهم هوش بی و ثارو یاوانی فریاتو. کو ده که لواوه پهی شاری و ساحبی ثارویه لوا پهی مهیدانو شاره کهی واتش بهشکیم جووله که کهی وینووه. کو نجه ینه کابرای جووله کهش چهم پهنه کهوت.

لوا پهی لایشو سلّامهیش کهرد، جووله که که سهرسام مهناو قسی بریانه دهمش، دماو تاوهی واتش: تو چهنی ئامایوه، کوپه که واتش: کوّره پیاوه تی فره وهشهش ههنه تو تا ئیسه نهزانابیت پهنهش. من پاره ئامانیوه. واتش: دهی پیاوه تی کهره با ئیرا بلمی تو من ، بنیه دلّی پوسه که یو با بلوّ پهی ئا جهزیره یه، ئاجوّری فری و بلمی تو من ، بنیه دلّی پوسه که یو با بلوّ پهی ئا جهزیره یه، ئاجوّری فری و روئیده س. واتش: خاسا، جووله که که ههرو گاوه کهش ئاردی و لوای پهی سهرو ههرده کهی گاوه کهشا سهره بریو، پوسشا که ند و جووله کهش نیا دلیشوو راستشوو

ويْش گۆشتەكەش ئاردو پەي يانەو جوولەكەكەيۆ ئاماوە، پەلەوەرەكە پۆسەكەش بهرد پهی جهزیره کهی و نیا شهره، جووله که پوسه کهش به چهقو دړی و بهرئاما. وه ختىٰ ئاگرد خشته زيريّنىشه چەم پەنەكەوتى وەختەبى وەشيەينە شـيْت بـۆ. کوره که یهری چوار ههریّش گهورو کابراینه بهر ئاردی و دایش وهرپهی قهراخو ئاوى. وەختى ياوا قەراخو بەحرى، چە مەدىۆ خشتى فرىش فرەداينى ئىيدەس. به شوّ بارو ده هدرایچ که ران. مووسایی واتش: ثیتر وهسینی داده ی ئیسه راکیم پهنه نیشانه ده. کور واتش: من پاراحه تیه رات پهنه نیشانه مهده و شهر تیوهم ههنه چهنی تو ئهر ئا شهرتی بهری راوه رات پهنه نیشانه مهدهو. واتش: شهرتهت چیشهنه. برا هەرچى واچى قەبولما بەشەرتى راكيم نيشانە دەي. واتش ئـەشو تـۆ ھـەرچــى سروەت و سامانت ھەن چەنى يانەكات كەرىشا قەبالنو، پەيمۇ، دەس نۇسو ويت بوو مورو ئیمزاش کهریو و زیش ئیدهس پهیم. کابرای جووله که دلوو ویشهنه واتش : هیچ چارهیم نیا. ههرچی چیّوما جهدهس بدهو خاستهرا تا بو به خوّراکو سى مۆرغى. واتش: ھەرچى چيۆما پەي تۆ ئانە كەروشو قەبالە پەيت بەشەرتى راكيم نيشانه دهى. قهبالهنامهش نووست و فرهشدا ئيدهس پهيش و واتش : جا ئيسه راكى كامهنه؟ نيشانهمده اكورهكهى وات: ههره سهره تهره راوچيشى چيوو چێشی؟ ئانه پهی من رێککهوت پهی هیچ کهسی رێک نـهکـهوتهن و نـمهگـنو. مشتهی نانه رەقی شوانه ئیم بیه به سهبهبم. ئانیشا تى دايىنى بىه كوشتهى كىه دەوروبەرتەنە پېشەو پەلاشان پژگيان. ئىسە تۆيچ پىسەو ئانىشا مەوى بە خوراكۆ ئا پەلەوەرە گەورەيە. ئا سىنمۆرغى كە ويت پەرۋەردە كەردە. بەلى، شوانە خشتىش باركهرديو ئاماوه پهى يانهو مووسائيه كهى وواتش به ژنهكيش: شووه كهت ههرچيش ههن، تهمامو سهروهتو سامانيش كهردهن قهبالنُّوه پهى منو ويش ئيتر

نمهیون، تو یا شووم پهنه کهره پیوه بینمی یا هورزه بزیهره و ههرکوی مهلی لوه. قهبالهنامه شناساوه و واتش شهو قهبالهنامه شناساوه و واتش شهو خاسته ر با ههر نهیوه، ئه و لاته ر بلوّ. ئاوه خته ژه نه کی بیه به هامدین و پیاکهیو و ماره ش بریه و پیوه چایانه نه نیشتیره و ژیوایوه وهششان بیّ. ئینه ن که قه دیمی ما جان :

تو خاسی کهرهو وزهش به حر رویسی هــهریاووه فــریات . یا ماچان :

چاکەن وێشگنو دڵی چالی

یا :

تو نیکی میکن و در دجله انداز کسه ایسزد دهدت روزی باز یا:

که ایزد ده به یکت می دهد باز

شا عەبباس و ھەياسى ژير

پادشایی نامیش شاعهباس بی و وه زیره ی ژیرش بی نامیش ههیاس بی. پادشا چهنی ههیاسی ژیری جه گیلاینه بیننی. دوور جه چهمو خه لکی گریاگهیره گیلینی، پهی ئینه یه بزانا کی زولم کهرو ، کی خاسا، کی خراوا، ئی مهردمه چهنی ژیـوو روّبه رو سه ر.

شهویشا شا عهباس و ههیاس راشاکه و ته ده را ویوه، بی ده نگ و مهنگ به چرپه، لوایلوینی، ده ریوه تاوی پاکه پاده راوه ره بیه ری. پیایوه چه و ده سو روخانه یوه بی و ژه نیوه یچ چی ده سوبی تی ژه نو پیا قسی که رینی و قه ول و قه رار به سینی په ی یو ترینی جا ژه نه کی موسلمانه بی و پیاکه مووسایی. ژه نه کی واتش: ده ی تو ئیسه بو ئیده س، پیاکه ی وات: نمه و ئه شو بلی شووه که یت سه ره بریو باریش و زیش دلیراسه و نا ناوی تا من پا بنیه و سه رشو تا و پرووه.

ژهنه کی لوا پهی یانهی شووه کهش و ته بیّ، کرژ سهرهش برّی و ئاردش وستش دلّی ئاوه کی. مووساییه که پاش نیا سهرو سهره کهی گهره کش بیّ بهی ئیدهس پاش نهیاویّ، واتش ئهشوّ بلی سهرهو کوره گهوره کهیت برّی و باریش بنیهیش ئا بهینه تا من تاووپرٍووه.

ژهنه کی پاسهش کهرد. لوا ئادیچش سهرهبری و ئاردش. جا مووسائیه کهی وات : هیشتای پام مهیاوو به و پهی لایت، ئهشو بلنی ئهو تهنیا کوره که یچت

سهرهبریو سهره و ئادیچ باری بنیهیش ئاگه تا من راحهت به و ئه و ده س په ی لاو تو. ژه نه پیسه کنی عازا لوا ئادیچش سهرهبریو ئاردش، ئاوه خته پیاکه ی وات په نه ش : ئافه رین کاری فره خاست که رد چه نی شووه که یت و کو په کات شه رته بو نه و په ی ئادیشان چه نی منیچ پاسینی یو ته ر مه و یز و نو.

ژهنه کی دلسه ره ده و ناثومید، گیرش که رد ده سو یه ری جه نازاوه و لاشه کاش به هه رجوری بو شاردیوه. شاعه بباس و هه یاسی ژیریچ چاگه چه مشائی ده نگو باسه ی بی، که و تی شونه و ژهنه کی و لوای تا یانه شا بیسو. جامی بویه شا (رهنگ) ئارد و سه ربه راسانو ژهنه کیشا دیاری که رد. ساعبی ژهنه کی هور ئیسته چ مه دیو سه ربه ره که ش رهنگ کریان.

واتش : زاني كوشتهيت واجبا. واتش قوربان من به دوى سهريره مه حكومنا. تو ئينه به ينيُّوه ن پيرت قاچاخ كەردەن وەلىن من تاتيُّوهم ھەن عەمرش ئينا سەدّوسەر. ئەر ئیزن فهرماوی من ملوو تاتهیم مارو پهی ئیگهی بادوی قسی کهرو پهیت و ئاوه خته وينمو تاته يم پيوه ره كوشه. واتش لوه بارهش. هه ياس لوا تاته يش به كوّلى ئارد و مهجلیسو شاینه نیا شهره. ئاوهخته تاتهو ههیاسی واتش: قوربان ههر پاسه تَوْ پادشانيو هەياسى كورم وەزيرتا، تاتەو تۆيچ شا بيو من وەزيرش بــــننا ، ھــەر پیسه و شمه، ئیمه یچ مه خفیانه گیلینمی، شونی زولمو زوریره. شهویشا جه گیلای ئامايْميْوهو هەريۆ لوايمى پەي يانەو ويْما. مانيا بيْنا. وەرمم ئەي، لوانى دلى ياگى، گەرەكم بى بووسىق، سەرەم نياوە وەختەبى ورەمم پۆرە گنى. تەقەو بەرەى ئاما. هورئيستا بلو بهره كهى كهرووه، چير پاوهريم پانهبيني، ژهنه كيم وات : ههينا، پاسه مهله جبهر. کهواو سوخمهش پهی نارداو زوو کهردمنهو تاویم گورجو کهرد، ژەنەكيىم تىروكەمانش چەنى شمشيرى پەى ئاردا و منيش ويم ياونا لاوبەرەكەي و بهرهم که ردو دیم سواریوه مردان و سواره ژهنی بی و سهرم سر مهنه. واتش قهزاو ژەنەكىنت وەنەگنۇنە. ئادەنەبيايى كەرىنات بە چلۇويەك، پەرسام يانى چىيش چلۆويەك؟ واتش: ئىسە بوشۇ نىمەرە تاواچووت. لوانى شۇنىشەرەو بەرداش بن موْغارى وه ديانى تەپى سەرى پرگياى بىنى پارە، واتش: تو ئىنىشا شناسى، منيچ واتم: ئينه نزيكه و مانگنيوهن يا چل شهوي، ههر شهوي جهمه حهله كسي ئيمهنه كابرايهى سهره بريو و سهره كهش بريوو لاشه كهش مهنو. ئى سهراگر دچانيشانى؟ واتش : بهلي، يهرى سهريش نيشانه داني و واتش : ئايهره براييني وههميشه شوني منو بيني تاپەنيوه بدانى كۆلىمەرە، منيش ئادىشا بە ھىچ نەزانىناو شەويوەشا لوا نیوه پهی یانهی چ مه دیه و شووه کهم سهرهبریان و سهره کهش بریانو لاشه کهش

۳۸ / ئەفسانەي ھەورامان

مەنەن. منیش زانام ئايەرە برابيەنتى. شەرتەم كەردە چل سەرى چاخىلىھ بـرونەو وئينه چلُسەرەو شەرتەكيْم و ئيسە ئامانىٰ تۆيچ سەرەبرو وەلىٰ ژەنەكيْت بيە بە سەبەب و ئىسە زىندەنى. چۆن تىزىچ ياوى پا تايفەيە پەوكەى خەيالم بىي كوشووت. ئيسه من ئينهم كهردهن، دەسو دەولەتيمۆ مدەي ، ويت كوشيم ، ههرچي ماچی حازرهنا. منیچ واتم: چونکه ثننه به غیرهت و به نامووسهنی شهرته بو هیچت پهنهنه واچو و پهشتی چتگیرو ثاردهمو پهی یانهیو دماوبهینی مارهم كەردەو ئىسە ئى ھەياسە وەزيرو تۆن كورو ئادىن. ئىسەيىچ تۆ مەتاوى شارى ويران كەرى پەي ۋەنيوە، وەلى بە زمنەو من پىسە كەردى ،لويدى چاكۆلانيو، جەھەر تەرەفيوەنە ھەفت يانى رەدكەردى ھەشتمىن يانە ئا ژەنىنەكە تۆ شۆنىشەرە گىلى و گيرديشوو بارديش ههرچيش پهنه مهكهردي كهردي. ئاوهخته شاعهبباس مه عموورش كياست و ههرپانيشاني ئا پيره پيايه، ژهنيوه شا ئارده، چ مهدين ههر ئا ژەنننەو جا ئاوەختە شاعەبباس دەسو پيرەكەيش ماچ كەردو واتش: ھەركە پيرەيش نيا بلۇ، پيريوه سانۇو ژەنەكىچشاكۆشتە ...

هەرچى جە قەلەمەو خواى ترازيا نمەگىلووە

سهفهری شاعهباس و ههیاس راشا که و ته ده گایی و هو و یره گا وه خته بی، تاریکش که رده بی و هه وا بوران که ری و ته م و مژیوه یچ ده گاش گرته بی و فره سه ردشا بی و که س جبه رو نه مه نه بیو و کولانی هالی بینی، لوای ته قه شا دا به ریوه که س به ره ش نه که ردو پهیشان، هه رپاسه ته قه شادا په نج شش یانی هیچکام شا به ره شا نه که رد و پهیشا ثاخرش لوای دلی به ره و یانه شریوه و ته قه شا دا به ره کی که برایوه به گوچانیوه ثاما به ره ش پهی که ردیوه و واتشا: مامو سه رد مانه ن، که ره ش خاتر و خوای ثیشه و رامان که ره وه با ره قی نه ویمه ی. ته قه و به ره و چن یانیمان دان به ره شا نه کرد و پهیمان. واتش: من بابائینا شوانه ثه گه ر به په لاسه شره که یم رازی بیدی فه رماودی یانه و خه یر به یدی سه رو چه مام. واتشا خوا زیاتره ت بدو په نه. بیدی فه رماودی یانه و خه یر به یدی سه رو چه مام. واتشا خوا زیاتره ت بدو په نه. لوای یانه و سه رو زه مینی وه نیشتیره. شوانه جا جمیوه و په لاسه شریوه ش بی،

لوای یانه و سهرو زهمینی وهنیشتیره. شوانه جاجمیوه و پهلاسه شریوه ش بی، پهلاسه که شده یاواره چیریشاو پیوه نیشتیره و که می قسه و باسشا که رد و ئیژیایره و شوانه که جاجمه که ش داملشاره و به لام وه رمشا پوره نه گنی. ژهنه و شوانه که ده و لهمه ش پهره بی و په نج کوری ورده له ورده لیش بینیو. ئا شهویچه ژانیش که رده و زارویسوه ته رش بسی و کسور بسی و ئیسه شش کوریشا بینی، شا عه بباس وه رووخه جاله تی ره، وه رمش پوره نه گنی، نیمه شه و چ مه دیو کابرایی جامه ذانه به سه رئاما یانه و لوا سه رو کوره تازه به دونیا ئامه کی وه و به کله دوی کرلیش ده ی

دلُّنچه ماو تلُّفه که یوه و زوزیاره و ههرزیاره شاعه بباس لوا بهره کهش گرت و واتش تَوْ كَيْنِي، چِي ثَامِينِي يانهو چِيْشت كهرد وكُوْ ملي؟ واتش : ههچكه ههنا به تـوْ چێش وازم چەنەباره، نا : ئيشەو وازت چەنەنمارو مەوو (ئـەشو) راسـەو وێت واچی پەنەم. واتش: پەحا، وازم چەنەبارە دەي من چارەنووسەنا، شاعەبباسى وات: دهی چارهو ئی کوریته پهی کنی نووست. واتش، پهی کناچنی شاعهبباسی و هیشتای مهیاوو به کناچه کی و ثاکویه وه رگ وه روش. ئیتر شاعه بباس سه رسام مهنه و چارهنو وسش بهره لا كهرد و لوا سهرهش نياوه و به لام ههر خـه ياله نـه بي. ساعبی خواحافیزیشا کهرد و لوای دماو چل پهنجا شهوی تهر ئامیوه پهی یانهو شوانه کهی. شوانهی وات: ئهری شمه مینمانه کاو ئه و جاری نیه ندی، واتشا: چی نا. بهلي ئادينمي. واتش: دهي فهرماو دي. واتشا: پهي ئانهي ئامايميوه. ئهر پهيت کریو، کوره وردیه کهیت دهی به ئیمه بهوره تهی. واتش: ههزار کوریچم با ههرگیز كورٍ مەورەشۆ چەنى زارو ورەشۆ؟ ئەر بە سوالەيچ ژيوابۆ ژێـونوشا، ئــى قســێ چیشینی شمه کهردیشا. واتش: کاکه من شاعهباسناو ئسی کابرایچه ههیاسی وهزيرما. ئى كورته بده پەنەم. جەويت خاستەر پەروەردەش كەرو. ئاخرش بەھەر جوري بو كورشا سانا لاشو. بهردشا و لواي وه پهي يانه و شاي. داشا دهسو دايانيوه خاسنی و ژیری، دایانی وه یکهرد تابی به یهره چوار ساله، چاولای کوره که شا نیاوهنای تابیّبه ههژده، نوّزده ساله. ثاوهخته کناچهکیّ ویّش مارهکهرده پهیش و دماوه زهماوهندیوه خاسهشا پهی گرت و کهردیش یانیوه و ههر چوار تهرهفو یانه که یوه مه عموورش نیاره و واتش: هوشیاری بیدی نازدی هیچ جرو جانه وه رو گیانلهبهرهی پیرهبویهروو بلغ یانه. وهرو ویشو واتش: بزانو ئی وهرگ چکووه مەي.

کو پروکناچی پیوه سه رویاگه و بانی وه نیشتیبی نیّره، ناوامه کو پره که پرها، کرمیّوه لوو ته شه نه که و ته ره به چوکلیّوه ثننه ثاکرمیشه ئی دیمو ثه و دیم په نه که رده، کرمی بیه و بیه بیه ثننه و مشته کوّلیّوه و ثننه داش پی ده س و په و ده سه ره کرمّی گه و ری بیه و بیه ثننه و کتیّوه و کناچه کی وات: ثا به ره یه که ره وه که ره ش به ر ثبینه موّک لا خوای کیاسته ن په ی توّ. هه ر ثانه ش وات، کته بیه به وه رگ و ناقو کو په که یش گرت و خنیکناش. کناچیچ چاگه نه هه تا ساعبی سه رو له ش و ده زگیرانیوه گره واو گره وا. ساعبی وه ختی به ره شا که ردو کو په که مه رده بیوّ، کناچه کیچ لاشه نه زایف زایفی نیشتی بیره، واتشا ثه ری ثبنه چه نی بیه ن. سه رسام مه نه بینی، کناچی گردش گیناوه و داش پرمه و گره وای و یانه نه به ره شاعه باسی وات: ثه ی خوا هم رچی جه قه نه میت ترازیا نمه گینو وه .

مۆرەكەو وڭى

ده گاینوه نه فهقییوه ده رس وه نین، واری ئی ده گایه ده ریوه قوول بی، چهوده سو ده گاینوه، ده گاینوه ته بی بی به بیده س و ده گاینوه، ده گاینوه ته بین بی و به پنشانه نه ده ریوه په پاتا و بی که هاژه و ئاویش ئیده س و ئه و ده سال که ده بینیای بی و خه لکی ئامه و لوای که رینی.

روّیشا ئی فه قیه لوا پهی ده گاو نه و ده سی یا وا نیزیکو پرده کی که له سه ریّوه شدی، وه ختی سه رنج و که له کینش دا چلّ قه تلی نو و سیایی نی دلیّچه ماشوّ. ئادیّچ ئاردش که لیش سو چناو که رده ش بو وله و پووله کیش و سته روّخانه و ثاوی به رده. وه ختی سه رنجو یا گه بو وله که یش دا چ موّره که و ولّی وه جوانخاسه مه نینه جیای. موره کیش نیاکیسه شو لوا پهی ده گاکی و کاره کاش که ردی و ویّره گا ثاما وه و لواوه یانه و چه نی واله کیش زینده گی که ری. واتش به واله کیش: ثی جلامه پیسینی، زه حمه تنه بو شوّره شا. جلیش که نی و واله کیش جلیش نیای لی ته شتیوه و به ردیش پهی هانه و ژه نان شوروشا. واتش با گیلو پوره شاره مبادا چیّوه ی دلی ثی به ردیش به ی هانه و ژه نان شوروشا. واتش با گیلو پوره شاره مبادا چیّوه ی دلی ثی کیساره بوّ. گیلا پوره شاره و گیفانه و پاتوله کاشه نه موره که و ولیّوه ش ٹیستو، پهی کیساره بوّ. گیلا پوره شاره و گیفانه و پاتوله کاشه نه موره که و ولیّوه ش ٹیستو، پهی ئینه یه گومه نه بو نیاش ده مش، هه ر نیاش ده مش ویّشو قو و ته دریا و لوا دلّی له میش. کناچی حالش فاریا، دلّش هه ولّ بی، گه ره کش بی زیّلیش شیویوه، تومه زله مه شبی بینه و به هه رحال جلیّش شتی و ثاماوه په ی یانه ی. دماو چوار په نج مانگا

لهمه كيش دياريش داو خه لكى زاناشا پهنهو تفش وهنه كهرينى و ئاده يچ ئيتر يانه نهنه زيه ره و نهى جبه ر.

خه نْکی واتشا به براکهیش: ئینمه ئی وانْی توّما به کناچیّوه فره ماقوونّه و عاله و ژیره قهبوونّه بی و ئیسه ئی پهنی ئاماینه ملشه ره، گیرش باره و پهرسه شنه بزانه کی پهنه که ردینه. ئننا ههم ویتو ههم والّه کیت کوشمیّ.

واتش : مەتاودى كوشدىما من باركەرو ملۆ پەي ياگەو مەكانەي تەرى.

والهو برا یانه شا پیتو و بارشا که رد و لوای روه و ثهو ده گاکی. یاوای سه رو پرده کنی، براکهی وات به واله کیش: من توّم ئاردینی سهرو ئی پردیّوه و زووتهره وارى واچهم پهنه بزانو چى پيسهت كهردو ئاوروو من و ويت بهرد. كناچى ههلسى پرای چهمش، پرمهی گرته، دهسش کهرد گرهوای و قهسهم واردهی و واچی کهسی پەنە نەكەردىنا، وەللاھى جەگلىنەو چەمات پاكىتەرنا وەليىم چاوەختەو لاي جله کات شتیم، موره که وولی وه شا چهنه بی واتم با گومه نه بو نیام دهمم وویشو قووته دریاو فهوری فهرقم کهرد و زانام بهویم چی ویمووه ئی لهمیّمه بییّنهو فهقی باوه رش که رد به واله کیش و واتش راس ماچی و خواراسا . لوای یاوای به ده گای و یانیوه شاگرت و دماو ئانهی نو مانگ و نو روهش پهروبی، شهویشا کناچه کی زومهى دەس دانەو نىمەشەو فەقى زاناش والەكىش نارەحەتەنەو دىش دوئ نەنەرى ئامى وەروچەماو فەقيوە. لەمەوكناچەكىشا دريەوكوريوەشا بەرئارد دلى لهميشه نهو لهمه شاو راستهوه و هيچ (ئيشى وه) نهياوا، لاو والمكيش. ئيتروهرو چەمو فەقيەكەيوە نوقمى بيە. ساعبى زوو وەلتەر جەمەلابانگ داى با سۆلەكىش (مەلۆتكەكىش) بەردەپەي بەرەو مزگىنياشەرە، وەختى خەلكى ئامى پەيمزگى چ مه دیا زارولیوه دلی باسولینه نریانه ره دلی به ره و مزگینه. زارو که شا ئارد دلی مزگی

و نیاشاره، ته کبیر هشا که رده و واتشا چیشش پهنه که رمی، کنی تاوو ئی زارویه وهی كەرۆ. فەقيەكەي وات :كاكە من واليوەم ھەنە بەروشو پەيش با ئادەوەيش كەرۆ پەي تاقهتیما. دماونمای زاروله کهش بهردو پهی یانهی. چاولای خهیر و بهره که تیوه مشەمەرمجيا ملشاره، رۆ بە رۆ ھۆرۈەژىننى، زايۆلەكەيچ ھەر رۆش دوە رۆ بىي تا گهوره بيّ. ياوا ههشت، نو سالان. كابراييّ هامساشا بيّ ماساو ورهش بيّ واتش به فه قیه کهی : ئی کورهی ورهشه پهنهم با دهسیارم بوّ. فه قی کورش دا به سه یادی و كور دەسش كەرد خواى و واتش: بەخوا لالو ئاخرش دەردەت وەرىنا، ناحەقم ورەشى پەي تۆ خاسەنا. فەقى وات: شەرتە بۆ نـەورەشۆت، سـەيادى وات: بـە شاگردی قهبوولما و کوره کهی وات: خاسا به شاگردی ملوّ پهی لایش وهفهقی وات: مەيلو ويتا. كوړه كه بى به شاگرد و كابراي ماساوورهشى، كابرا هەر ئاكوره بى به شاگردش بازارش دوی ثننه و چیوهلی بی. رویهشا کوره که کهلهسی ماساویش بهردی و لوا پهی شاری، لوا پهی دلیبه ره و یانه و پادشای، پادشایچ شاعه بیاس بی، ژەنەو پادشاى واتش ئاكورەي بەركەردى، ئا ماساواشە نىرشا چەنەن، نامه حره میّنی به من. ههر ئینه شه وات کوره ماساو وره شه که قله زلی وه شدانه و قاقا خواوه.

ژهنه کی وات باردی ئیعدامش کهردی بزانو چی مهخسه ری که رو به قسه کیم. لوای گیرتشا و واتش شمه مه تاودی من ئیعدام که ردی، ئه وه ل به ردیم پهی لاو پادشای تا دوی قسیم ههنی که روشا. ئاوه خته هه رچی که ردی که ردی. به ردشا پهی لاو شاعه بباسی و واتش به شاعه بباسی: قوربان بو شونیمه ره لوا شونیشه ره به ردش دلی یانیوه شای. قالیه شهر داوه و چیر و قالیه کینه ته وه نیوه پانیکلی دیاره بی و ته وه نیشا لابه رده و چیر و ته وه نه کینه رو چنیوه بی. رو چنه که یچ و پلیکانی

بینی پهی واری، کوره که کهوت وه لی و شاعه بباسیچ شونیشه ره، پیوه لوایره واری یاوای چیرو زهمینی و چاگه چل نه نه دی زله زلی پیوه نیشتیبینیره و شا واتش به کوره کهی ثهری ثمینیشا کیننی و کوره کهی وات:

مەزانى؟ ئىنىشا دۆسى ۋەنەكى تۆنى ، ئا ۋەنى تۆگردرۆى رايى مەى ئىنىشا رازی کهرو و مهیوه سهردلی ههیوانی و تو مهزانی به ویّت. نا ژهنسیته تـهوریّش چانینیو، به من واچی ئا کوره که ماساوه کات لابهره نیرشا چهنهن. نامه حرهمینی پهنهم. شا عهبباس لوا شمشيرهيش ئارد و داش دهسو كوره كهيوه و واتش ئادهى بزانو چێششا يەنەكەرى. كورەكە ھەر چل نەفەرەش جەنىنى ملۆيۆيرەو ئاميوه سهرو شاى وات: ئادهى ژەنەكىچ جەنەملو ئادىشارە، واتش: نا... من مەتاوو، فەقەت چلْ قەتلْى نووسيەيبينى دلىچە مامۇ، چلْ قەتلەو ويىم كەردى ئىتر كارم نيا سەرو كەسپوە. ئاوەختە شاعەبباس شىمشىرەكىەش دەسىو كىورەكىەيوە گىرت يه كزورب ئاده يچش كوشته و وسته ش يالوو ئه ويشاو ئاماوه سهرو واتش به کوره کهی دابو تو قسی ویت کهره پهیم، بزانو تو کینی و چکارهنیو چهنی ماچی فهقهت من چل قه تلى نووسيه ينى دليچه مامو و واتش: يا شا حالو موقه ده رو من ئه ييسهنه. ئاوه خته شاعه بباس ئاكورشه كهرد به وهزيرو ويش و والى فهقيه كهيش ماره كەردە و ئيمەيچ هيچشا نەدايمى و دەسھالى گيلايميوه پەي يانەي ...

ژەنيوە زەرىڧەوكاورەيكۆرپە

زهمانه و زوّی ژه نو پیایوه پیوه ژیوینی، زاروشا نهبی، ژه نه کی فره فره زهریفه و ریّک و پیکه و جوانخاسه بی که و تی را لوای لوای تا یاوای به حریّوه گهوره گهره کشا بی جه به حره که نه پرانیّوه. مردای تاکه شتی ثاما، که شتیه که مردا و سواری بینی، بیّو، که شتی که و ت را لوا، دلی که شتیه که ینه به که شتیوانه که یوه یه ری نه فه ری بینی، همر یه ره نه فه ره دلّسا شی ژه نه کیّ و یو ترینشا حالی که ردو و اتشا با پیاکه یش و زمیّره دلّی ثی ثاوی، پیاکه شاگیرت و ده سو پاشا به ست و هه رچی هاوارش که رد فریاره سی پاره نه وی و و ستشا دلّی به حره که ی. خواپاسه مه یلش بی کو ته ی له بان فریاره سی به سه به بش ، که و ت سه رو له بانه که ی و ده سیش شانی و ثاماوه و شکی. وه ختی یاواوه و شکی چ مه دیو جه زیریّوه ن چوار ته ره فش ثاویّنه و دلّی جه زیره که ینه باخی وه فره وه شره وه شد و لوا روه ش نیا باخیّوه و یاه به ریش چه رمیّوه لاو به عزه ی مه یاوه بی . شوانه که ی و ات: کیّنیو چکاره نی و چه نی رات که و تینه ئیگه ؟ و اتش: مه یاوه بی . حالّ و ته نی رات که و تینه ئیگه ؟ و اتش: قوربان، حالّ و ته فسیر و من پی جوّره ن.

ریش چه رمه که ی وات: من و پیره ژه نیوه چی گهنه زینده گی که رمی بو لاو ئیمه و گهله که یک که رمی بو لاو ئیمه و گهله که یچما له وه پنه و بهشکیم خوا ژه نه کیچت پهنه شاشکرا که رفی دوی یه دی سالمی یو وه بینیو ئاخرش ریش چه رمه که و پیره ژه نه کی مه ردی و باخ و یانه و میزان بی به هنو کابراکه ی.

با بلیمی وهلاو ژهنه کیوه بزانمی چیشش سهر ئاما؛ یهره نهفهره که زوّرشا ئارد پهی ژهنه کیّو و ژهنی هاوار کهریّو واچی توّخوا وازم چهنه باردیّ، چارو ژهنه کی

شانه کهردو ژهنی زورش پهی ئاما و ویش وست دلی به حره کهی، خوا پاسه مەيلش بىي ئادەيچ تەختىيوە بى بە سەبەبش وكەوتە سەرو تەختەكەيى كەم كەم لوا رووهو ئا جەزىرەيرەكە پياكەش لوابيننە. ژەنەكىچ تووشوو باخيوە ئاما جە قەراخو ئاوه كينه، دوى يەرى روى چابى و ئاخرش كاوره كۆرپيوه ئاما پەي لاو ژەنەكى و سهرهش نیاوه و به برناخیش بو هورکهری، ژهنه کی دلوویشه وه واتش : ئی کاوره كۆرپەكەشى نيەن و خۇماليەن. ئەشوگنو شۇنىش بزانو كۆ مەلو و ساحىبش كىن. كەوتە شۆنى كاورە كۆرپەيو نىمەرۆيوە زياتەر لواى رارە تا ياواى بەدەسى يانا. كاوره كه لوا يانه كارهو ژهنه كيچ لوا شونيشه رهو ديش يانيوه گهورهن و گردكه لو پەلەيش ئىنا چەنەو چۆلىنى و بى ساحىب، ئاژەنى چوار پەنج سالى دلى يانەكانە بيّ و كاوره كه ئاوه خته كه ياواي ئايانه كهميّ دوورو كهوت و چهني مهيّوه ئاماوه. دماو ئي چن سالهي (مهيي) فري بيهو ئيتر ويشا لويني و لهوه ريـنيو و شــهوي ئەينيوه پەي لاو يانەكەي كە گەورشاچا بى. رۆى وەشا ژەنەكى چەنى گەلەكەي که و ته را و لوا په ي که شي ، ده مه و نيمه رو بي سه رنجش داگه ليوه په و ده سشو ديارا واتش: با بلو پهى لاو ئاگهله يه بزانو هنوكينى وكيش ئينا چهنى. لوا و اوا تا ياوا به گەلەكەي ديا دلى گەلەكەيرە كابرايوەش چەم پەنەكەوت.

سلامو شوانه کهیش که رد و جواوش ژنه و توو شوانه که ی وات به ژه نه کی: دیوه نی، درنجه نی، ثاده مه نی، ئاده میزاده نی، کینی، چینه ، چیش که ری ؟ ژه نی به سه رهات و ویش گیلناوه و ته زه ی ئامه له شوو پیاکه یره و هه لسی پرای دلیچه ماشو ثادیچ به سه رهات و ویش وات و به یوی ئاشکرا بیوه و ده سشا که رد ملو یو ترینی و پیوه جه وه شینه گره وای و تاوه ی دیای دلیچه ماو یو ترینیره هه لسی شا سه ریوو زه رده خه نیوه شا که رده و لوای گه له و ژه نه کیچشا ئارد و ویره گا پیوه لوای وه په ی یانه ی . ئیتر وه شی تان .

باړوڵی داناوکابراێوه ههژارو نهڏار

زهمانهو بارولی دانای، کابرایوه نهدار بیو لوا پهی لاو بارولیو واتش: ئهری باروله شینت هیچم نیا داتو ته کبیره یم پهی کهره و کاسپیه یم پهنه نیشانه ده. بارولیچ واتش : لوه یانیّوه پهرکهره پیازیو و جهړوٚچنه کهیره یــهرێ چــوار روٚی جــارێ ئاویشا وەردەنه. کابرا قەولو بارۆلیش کەرد و دْماو بەینیْوه کە ئاوی پیازه کاش دیّ، سهرو بان و یانه که یوه سهوزی بین و نیمه یچشا بوگهنشا هور ثیست. کابرا لواوه پهی لاو باروّلی و واتش: ئهی باروّلی دانا ئیسه چیش کهرو. بهعزه یشا سهوزی بیهنی و بهعزیوه شا بوشان کهردینه. بارولیچ واتش: تو نهوراکه به بـاروله شـیّت نامینت بهرداو ته کبیره و شیتیچ ههر پاسهنه، تا ئیسه بیگاریت کهردهن. بهره پیازه کا مجەبەر، ئىراكە زانا قاوت كەردا منيچ تەكبىرەي ژيـرانــەت پــەي كــەرو. ئــاديچ مهجبوور بی متیش، ٹی را باروّل واتش : با ته کبیره ی وهشهت پهی که رو، لوه یانیّوه پەركەرە كلكەرواسى تا مىن نەواچىق پەنەت نەورەشىشا. كىابرا پەرو يانيوه كلكهرواسيش جهم كهردى و لوا پهى لاو بارولى و واتش: ئيسه چيش كهرو يانيوه کلکه رواسیم ههنی.

باروّلی وات: کارت نهبو. باروّل لوا پهی لاو هارونالرشیدی خهلیفهو به غدای، واتش: کاکه یهری روّی پادشا به، باروّل لوا سهرو ته ختیو واتش: گیلّدی دلّی شاری رهو جار بده یدی و واچدی

۵۰ / ئەفسانەي ھەورامان

هدر مووسائیوه کلکه پرواسی نهووسه رهشو (گیرمی و سه ره ش برمی. کابرای نه دار چهولاوه ثبینه ش ژنیو کلکه رواسه کاش شاردی پهی بازاپی و یو یه دی وره تیش به مووسائیه کاو پاسه دهولهمه ن بیوه...

***

مەلك ئەحمەد و پەرىزادە

زهمانهو زووی پادشایوه یهری کوری و یهری کناچیش بینی، عومرهیش چهنهو يەردە بى، نەوەش كەوتو سەرەمەرگە نەبى، زارۆلەكاش جەمى كەردى دەوروو وينشو واتش: روله زاندي من نهوه شهنا و ئاخرما، خاس گوش گيردي با وهسيهت که رو په یتا و به شکه م زاندی دماو من چیش که ردی، کوره کا سه را پاگوششا گرت و چەمىشا برى پەى دەمو تاتەيشان، روەش كەردە كورە گەورە كەيشو واتش: رۆلە تۆ یاگهدارو مننی و دماومن تاجهو شایی بنیه سهرهوویت و سهرو تهختیوه نیشهره. به كورِه ميانيه كهيش وات: رۆله گيان تۆيچ ههرچى مالم ههن دماو ويم پهى تۆ. روەش نیا کوره وردیه که یشو واتش: ئی یه ره کناچه که والی شمه نی مدهوشا ده سوو تووه و تا زەمانەي شوو كەرا ھوشيارىشا چوۋەكەرە، دىشا چەمى تاتەيشا ھورگىلايوەو زاق و واق تهماشاو داره کاکهری و دهمش چهقناره و فهوتش کهرد. کوره گهوره کهش چەمو دەمو تاتەيش بەستو تەويلەش ماچ كەردو پرمەو گرەوەي گرت. دماو بەينى كوره ورديهكه ياني مهلك ئهحمه د ژهنيش ئاردهو چـهميچش والهكـا شــوويي، ويره گايوه جوانيوه چوارشانه ئاما هيجبي كناچه گهوره كيشاو مـهلک ئــهحمهد کناچه کیش پهی ماره بریه و زهماوه نه شاکه رده و لوای پهی یانه و ویشا. به ینی ته رش پەنەشىي وكوريوه تەركە پالەوان بى ئاما ھىجبى كناچە ميانيەكى و مەلك ئەحمەد ئاديچەش داشوو و بەردەشا دماو سالەيتەر كابرايوه زەرىف و دەولەمەن ئاماكناچە وردیه کیش هیجبی کهرده و مهلک ته حمه ذکناچه وردیه کیش دا پاذیو زهماونده شا کهرده و بهرده ش پهی و لات و ویشا.

براگهوره که ئیسه یاگهنشین و تاتهیش بی و سهرو تهختیوه نیشته بیره روه ش کهرده برا میانیه کیش و به چفه پهنهش وات: ئهی برا من جه مهلک ئه حمه ذی تهرسو، ههرپاسه یهره واله کهش بی پهرسو ئیمه دای شوو گوتنایش و دایش به یهری نه فه را که ئیمه مه شناسمیشا دیارا ئیمه یچ فوتنو. با ئیمه ده سوویما و زمی وه لیوه و ئادی فوتنمی. روئیشا ههر یه ره لوای پهی که له پراوی، راوکه شیوه دوریشا گرته وه و و لوای تا یاوای که شیوه چولو هو لو بیابان. ناوامه ده سوپا و برا و ردیه که یشا به ست و به ستشاوه داره ی ره و ئامیوه تا خوراکو و دالا بو.

چهنی کهنیزه کاش لوا پهی باخچه و یانه و تاته یش و سه رو سه کویوه قه راخو حه وزکه ینه نیشته ره و ته ماشاو وه نه و شه و بوری که ری. ناخه لآفه نه چیوه ی پیسه و په له هه وری ثاما و داش ملق په ریزادی ره و به رده شو و ابره ش که رده و هورش گرته و بالیش گرتیوه و لوا و جه چه م گوم بی.

کهنیزه کایچ دهسشا کهرد قر رنیهیو قیرناشاو به گرهوای ئامیوه پهی یانهو يادشاي. يۆشا واتش : دەعبايى يىسەو يەلەھەورى ئاما كەردش يورەشەرەو بهرده شو لوا. مهلک ته حمه دیچ فره ناره حهت بی و شهرته شکهرده و واتش: تا پەرىزادى نەويزونوو ناروشو، دەسبەردار نيە ناومەوو بلوشو نىشەرەو نەگىلونو تا ناروشو پەي ئىگەي. پادشايچ وات : رۆلە مەلە شونىشەرە، خەتەرا ئىسە واچمى چیش ئەلبەت مەيلوو خوايا. مەلک ئەحمەدى وات: نامەووبلوو شو نىشەرەو بىيزۇشوو باروشۇ پەي ئىگەي. ئەسپيوە زرنگشا پەي ئاردو شىمشيرش بهستوویشه ره ویش موسه لله ح که ردو لوا. تا ویره گا راش بریه. هه ناسه برکیش پەنە كەوتە، ئەسپەكەش گيردا، ھەر سەرو ئەسپەكەيوە، دەوروبەروويش تـەماشا كەرد، سەرنجشدا دوورو دەسى يانى ديارينى دەورو يانەكا باخيوەن. لواو روەش نیا یانه کاوەو ھەوا تاریکش کەردەبى یاواوەرو تەقەشدا بەرەو يانه کاو ژەنيوە بەرەش كەردوو سەرسام مەنە، ھەردوى واقشا پرابى، ئا ژەنى والەكى مەلك ئەحمەدى بىن. گەورەكىشا، واتش ئەرى براگيان تۆ چكۆو ئىيگە چكىن، چەنى ياواني ئيگه. مەلک رازەو ويش گيلناوەو واتش : شـۆنى پـەريزاد نـامەي ئـامانا. هه والووشو واله كيش په رسا. والي جه ناخو دليشه وه ئاخه يش هوركيشاو واتش: برا گیان ئاکورِه جوانه ئاما هیجبی من و شووم پهنهکهرد و تویش ئاگادار نـهبینی، تومهز ديواو شوانهو خوگاوئي كهشهينه. با ويره گا به يوه بهشكهم ئاذ زانو مهسكهنو

ئا چیوهی که پهریزادهش بهردینه چکون. دماو تاوی دیوه که ئاماوه و گرمه گرمو خوْگەكا ئاچەمۇ دۆلەشا پەركەردەبنوكەوتى دلى ئادەشتا. ھەر جەدوورۇ دنوەكە گرمهش ئامهو نالناش و واتش: بو مهی بو بیگانهی مهی پی دهورویشتهره، کی ئامان پەي ئىگەي. ژەنەو دىوى واتش: مانى نەبىخ! مەلك ئەحمەدى برام ئامان و يارمه تى تۆش گەرەكا. ديو روەش نيا مەلك ئەحمەدى و واتش: تۆ چـەنى رات كەوتە ئى مەنتەقە، چەنى زاتت بيەن ئاماينى مەنتەقەو دىيوا. مەتەرسى ئەنجن ئەنجەنت كەرا؟ مەلك ئەحمەد داستانەو ويش گىيلناوەو واتش: بەشكەم تىق مەسكەنو ئاچيوەى كەنمەزانو، ديو بى، درنج بى، چىش بىي ئاماو پەرىزادەش رفاناو بهردهش، زانى؟ ديوى وات: شنهفتم پهريزادهشا رفنهينه! ئانه ديوى كهرش پەنەماچا، ھەرچى ديوى ئى چەمو دۆلىنى فەرمانبەرو ديوى كەرىنى، تۆ دەرەقەتو ديوىكەرى نمەي. وازبارە جەويت. ئارو داش ملۆ ئىيخۇگارەو ھەفت دانىي خوْگیم عهزره تیه ینه لوای درزه و زهمینیره. مهلک ئه حمه دی وات: داپهرسه ئاخوگاته زانمى، ئادى نىمەزانا ماواو مەسكەنو دىوىكەرى چكۆن؟ ديو: خوْگه کاش چری و واتش: مهسکهنو دیویکه ری مهزاندی؟ واتشا نهوه للا وه لیم رووبه ئاگەيە لوا. ھەر پانىشانى خوگا مەلك ئەحمەد ساعبى زو كەروبيو،رو بــە ثاگهی جماو لوا تاویرهگاوهخت راش بریه، دهمهو ویرهگا دوورو یانیوهش دی و روو به ئا یانه یه ثهسپش غار دا. یاوا یانه کهی، تهقهش داوه ره به ره کهی دماو تاوهی ژەنيوە بەرەش پەي كەردو ھەردوە پيوە واقشا پراو دەسشا كەرد ملۆ يۆترىنى و پيوە رازونیازشا کهرد. واله میانیه کیش بی. براگیان چهنی زاتت بی نامای یاوای ئی ولاتيه. مهلك ثه حمه « به سهرهات و ويش گيلناوه و واتش: شـوّكـه ت كـوّن والى مهلکی واتش: شو چیشی و چیوو چیشی ثانه تو پهنهش ماچی شوو، شوانهو

ههشان، ساعبي مزيۆرەو ويرەگا مەيوە، چى قسەو باسىنە بىنى چە مەدىيو، گەليوە ههشى زيايوهو دەنگو نالەيشا ئا چەمو دۆلەش پەر كەردەبى. والەكىش واتش: ئانە ئاماوه ویش و ههشه کاش. هیشتا یاش نهنیابی ههیوانه و یانهی نالناش و واتش: بو مهی بوّ بیّگانهی مهی، کیّن زاتش بیهن پا بنیو یانهو ئیّمهو بهی پیّ دەوروپشتهره؟ كناچەكى واتش: مەلك ئەحمەدى براما، ئامايانەو چەنى مەلك ئەحمەدى وەشوو چىشان كەردو ديوى وات : چەنى رات كەوتىنە ئىگە. مەلك ئەحمەدىچ ويەردەو ویش گیلناوه و واتش: تو سوراغه و دیوی که ری مهزانی ؟ شوانه و هه شا، وات : ناوەللًا من مەزانو، ئا ديوه به بالى ملۆ. ئاروداش ملۆ ئى ھەشامەرەو وەرو گرمەيش هەفت ھەشيىم عەزرەتيەينە پرۆزياى. مەگەر پەرسو وەنەوھەشەكا بزانو، گيلاينى پی دەوروبەريەرە ياگيوەنە تووشۆ ماو مەكانو ديّوىكەرِي ناميّنيّ. ديّو بـەزوانــو ههشا: هیچکام جهشمه تووشو مهسکهنو دیویکه پی نامان؟ مهزاندی ماواش ناچكوگەنه ؟ واتشا: نەوەللا، بەلام چەممان چۆ بنى ديوىكەر پارەبالى گيريوەو لوا، مهلک ئه حمه د ساعبی زوو پا نامو نیشاناکه داشان ئه سپش غاردا و لوا و لوا، تا ویرهگا غارش کهرد و دهمهو ویرهگا، دورو دهسی یانیش چهم پهنه کهوتی. لوا یاوا يانه كاو تەقەشدا بەرەيشان و چ مەديۆ والە ورديەكيش بەرەش كەردو پەيشو ههرد کواق بینی یو ترینی ره و دهسشا که رد ملو یوی و واله کیش سه رسام مهنی بی و واتش: ئەرى كاكە واى ئاردى، وارانى ئاردى چەنى ياواى ئىگە، چەنى زاتت بيەن رات كەوتىنە ئىگە ؟ ئىنە شۆنەو دۆوو درنجىنە. مەلك ئەحمەد ويەردەو ويش موو به مووگیلناوه و پهرساش وهنه واله کیش: ئهی شوه کهت کوّن ؟ ئادیچه (ئهویچه) واتش:كاكه گيان ئانه تو منت داپهنهشوكابرايوه جوانخاس بي، توْمهز نهرِه ديّوا چ نەرەديوەي. ئىسە من يەخسىرو ئا ديوينا، شوانەو دالان. ئىسە وەختو ئامايشا. چى

قسانه بینیّ. دالی تەپووكۆ ئامیّو نیشتی دەشتەوەو دیوەیچ زیاوەو ھەرجە دوورۆ بە تووره ئیوه قیرناش و واتش: بو مهی بو بیگانهی مهی کین پی دهوروبهرهره تا تیکه تیکهش که رو. کناچه کی وات: مانی نهوی مهلک ئه حمه دی کاکه ما. دیوه که ئاماو چەنى مەلك ئەحمەدى وەشو وتشىشان كەرد و بەيۆى شادى بىيوەو واتش: عهجایب رات کهوتینه ئیگه؟! مهلکی وات: حال وبالو من پینجوره، ئیسه تو سۆراغو ديوىكەرى مەزانى؟ ديوى وات نەوەللا، ئا ديوەكەرە كـ تـ قى مـاچىش هیچکه دەرەقەتش نمهی. ئارو ئاماوداش ملۆ ئی دالامهره، هەفت هەشت دالیم، جه خوفناكى ديوىكه ريوه تهرساى وه گرشا گيرت. من ويم ياگيش مهزانو به لام ساعبى پەرسووەرە دالەكام بەشكەم دالەكا ياگيش زاناو واچاما پەنە، ساعبى ديوى شوانه و دالان، داله كاش چرى و واتش: شمه فره گيلايندى و ئاسمانو، دالاشتا كەردەن لاييوەنە تووشو ليانەو ديوىكەرى نامىندى . واتشا نەوەللا، نـەرەديوى وات: گردئامیندی ئیگه ، کهستان نهمهنهن؟ واتشا: بهلنی وهللا، پیرهدال نامان، ئننه پێرا. پەلوپۆش نەمەنەن پۆوە سەرەش كەچەل بيەن ھازىش چەنەنيەنە. مەتاوو بەي، واتش: لودى بارديش. لواى هورشاگرت و ئاردشا پهى لاو نهر مديوى. پهرساشهنه: ئەرى تۆ ئىنە عومرتا مەسكەنوو دىوى كەرى مەزانى؟ واتش : بەلى وەللا زانوو. وەلنىم بەشەرتى ياگى ئا دىيوەي ماچۆ! مەلك ئەحمەد جوانىم كەرووەو پەلوپۇ بهركهرونهو بلونو تهمهنو جوانى و تاووپيسهو جاران بدهونه شهقهو بالامو، سەركەشان گيلو. مەلك ئەحمەد دەسۆ دىمەيش گيرتوو سـەروتەوەنيوە تـەختى كهپيسهو تهختانجيي بي دوي ركاتي نماش كهردهو فره لالياوه، لاو خوايوهو جەخواى، جوانى پىرەدالىش گەرەك بىو خوا دۇعاش قەبوول كەردو پىرەدالش بەرد توغیانەو جوانی و پەلوپۆی زەردو سوورو جوانىخاسش بـەركەردو داش

شەقەوبالاشۇو دەورپوه ئادەورو بەرىشە داوەو ئاما سەرو تەوەنيوە داشۇو روەش كەردە مەلك ئەحمەديوەو واتش: بۆ سەروبالامو سوار بە. مەلك ئەحمەد لواكۆلى داله کهی. دال بالیش گیرتیوه و لوا تا جهچهم گوم بی. لواو لوا تا یاوا سهرو به حریوه، ئاسمانو به حره کهیش جیا ئاست و یاوه ی به که شیوه به رزی که پیسه و دیواری ساف بی. ههر فره سهخت و بهرز بی. سهخته کهوه مهریوه (غار) تاریکه دیاره بی. داله که مهلک ته حمه دش بهردو بهره و مهره کینه نیاشهره و واتش: ئینه هیلیانه و ناکه ره دیوینه که پهیش گیلی نی. ئیسه دیوه که مهیوه. فرهت مدوو پهی دلی به حره کهی. من ملوو سه رو ئی سه ختیه مدرو، هه رکه توش فره دای گیروتووه و نمازوگنی دلی تا به حریه. مهله ک ته حمه دش جیا تاست و لوا . مه لک لوا دلی مەرەكىي . قەيرەي لۆارانە، وەرو چەماش نەوينىي، گۆترە ھەنگامى واريوە. ناوامە يەريزادەش ديه، زەلىلو خەمبار كونجيوەنە نيشتىنەرەو ھەر كە چەمش كەوت بـــه مەلك ئەحمەدى واتش: ئەحمەدگىان، ئەرى ئىنە تۆ چكۆ و ئىگە چكۆ، تۆ چەنى یاواینی ئیگه، وای ئاردی، وارانی ئاردی، کهس پاش مهیاوو ئیگه چهنی زاتت كەردەن؟ چەنى ئىساتو ؟ خۆ ئىسە وەختو ئامايوه دىيوەكەين، ھەر ئاماوە فرەت مدو دلى ئا به حرهيه. تۆيچم دەسەنە بەرمەشى. مەلكى وات: مەتەرسە، تەنيانيەنا. هەرچى ماچۆ پاسەكەرە تا بلمى بەر، چىقسەو باسەينە بىنى پەرىزادى وات: زووکهره چیش کهرمی؟ دهنگوو دیوی مهی. ئاماوه، مهلک واتش: دیدویکهر ئىاما واچىەش پىەنە راسىەورىش واچىۆ پىەنەت چىەنى ژيىۆو چىەنى مىروو ؟ چی قسانه بینی گرمه گرمو دیوی که ری نامهو ههر چهمش کهوت به مهلکی ، نهماشهنهو فرهش دا دلی به حره کهی. داله کهی زائالوا گیرتشو و بهردشو قەراخو ئاوەكىيو و واتش پەنەش : مىن فەققەت رايىنى تەر تىز بەرۇ و زووت دلبي ئا مه ري ئيتر ئيرا مهمردو ديارتو. مهلكي وات: خاسا. وهختي

دیّوه که مهلک ته حمه دش فره دا، په ریزاده ده سش که رد گره وای و به دیّوی که دی واتش : خوّ توّ ئى دەزگيرانو منته كوشت، ئەگەر راسەوسەرەو ويت نـەواچـى نەپەنەم، من ھەر ئىسە ويم وزوو دلى ئا بەحريە با خنيكيەو. مەردەى جەديلىن وهشته را. واتش : خاسا، ماچو لاتو خاس گوش گیره. چل دنین کریلیش پهنه بینی دەيش دەسو پەرىزادىوەو واتش : دلى ئا چل كريْلەينە، كريْليْوە ھەن، كە ئاقۇفلىه كەرووە. ئاقۇفلەكرياوە، تەوەنەي زىلە ھەنە، چيرو ئا تەونە زىلىنە باخو زەمىنيوەن كه هنو مناو نزيكه و هه زارگاوام ههني كه شوانيوه، وهيشاكه روو ئاديچ ههر ئهسيرو مناو ئاگاوا لەوەرنۆ. دلى ئا ھەزار گاوينە، گاوەي خەتخەت ھەن كە نــاميم نــيان گاوی ماروّ، کووله کی روّحو من ئینا دلی لهمهو ئا گاوینه. هـهروه ختی ئــا گــاوه سەرەبريا و ئاكوولەكنى بەرئاماو تەقاوە منيچ ھەر ياگەى نەبو تەقووە. چىن وەلىن رويوه حهفت جارى ئاماناوه پهى لايت بهلام ئيسهو لاى حهفت روى جارى (رايين) مهووه. ثينهش واتوو لوا، داله كهو چهنى مهلك ئه حمه دى سهرو سه ختیه که یوه ویشا شارابیوه، دیوه که وه رو چهماوه گوم بی. دال مهلک ته حمه دش بهردو پهی دلی مهره کی و نیاشهره و ویش بالیش گرتیوه و لوا.

پهریزاده ثانه که دیّویکه پی واته بی لاشو گردش گیلناوه په ی مهلک ثه حمه دی و واتش: ده ی زوّ هوّرزه لوه و ثاگاویه بیزه وه و سه ره ش بره و کوّله کی به رباره و کوه ش زهمینه ره با تهقوّوه. مهلک ته حمه د ده س به کار بی و به چل کس یلله که ی قولّفه که ش که ردو و به هه ر زوّره ملیّوه بیّ، ته وه نه کسیش به رز که رده وه و نساش ته ولاوه. روّ به واری په یجیّوه (پله کانی) بی، وه سته ره واری، چ مدّیو ده شستی وه سه رسه و زه و گولّزاره ی فره وه شا. ده نگ و بولبولیو ژه ره ژاو ها ره و ثاوی پیای مه س که رو. پیره پیایوه ش دی گره وای گره وی، مهلک ته حمه د نیز یکوّ پیره که ی

كەوتو سلامش كەردو جواوش ساناوەو پيرەكەي وات: ئەرى جوان تۆ چكــۆ و ئىگە چكۆ؟ مەلكى وات: دماتەر پەنەت ماچۆ. ئىسە پەلەما زۆ واچەم پەنە گاوى ماروّ کامهنه. واتش: گاوی ماروّ کوله کی روّحو دیّویکه پیش ناچهنه. من چهنی زاتم هەن بازوتۆ كۆشىش! دۆوى كەر زانۆ مەنى سەرەما برو. مەلك ئەحمەدىچ واتش: منيچ ئاكوله كيمه گهره كهنه. گيانوو تو جه گيانو من وهشهويس تهرا؟ چل داني ليرهيت پهنه مدهو نيشانهم ده. شوانه که گيلا دلي گاوگه ليرهو دماو چننهي گاوي مارۆش ئيستوو ئاردش پەي لاو مەلك ئەحمەدى. ئادىچ عازاگاوەكەش ھوركواو داش زهمینه ره و خه نجه رهش نیا میلشووه و سیه رهش بیری و لهمیهش دری و كوله كيش بهرئارده و تاسهرو سهرهيش بهرزهش كهردووه و تن كواش زهمينهره و كۆلەكى تەقاۋەو چى عانەنە ديوىكەرىچ بەرزائىۋەنە تەماشاو دەورۇ بەرى كەرى دُلْش هەولْ بى و وەرو چەماش سىياو بىن و گىنج كەوتوو تلياوەو تىمقاوە و گــردى نهجاتشا بی. دیّویکه ئهسپیّوهش بی ویهری سمیش بینیّو یهری پائیش بینیّ واچینیش پهنه نهسپی یهرهلنگ (یهره سم)، خهزانیوه یچش بی پهر بی جه جەواھيراتى، مەلك ئەحمەد لوا، بەرەو خەزانەكەيش كەردو ھەرچى جەواھيراتش چەنەبى بەرش ئاردو چەنى شوانەكەي و پەرىزادى سوارو ئەسپى يەرەلنگى بىي و جمای، ئەسپى يەرەلنگ فرە گەورە بى، لاشەش پىسەو تاشە بـەردى بـىو ئـا به حرهشه بهیه پی هه نگامی بری و ویاراش. ثامی تا یاوای یانهو واله وردیه کیش «مَيْقَلَى يَا وَيْقَلَى)، وهختي ويرهگا، ديّوهكه ثاماوه سهرهش سرٍ مهنابي و واتش: چەنى تاوات ديوى كەرى كوشى ، كەس نەتاوانش پا بنيو ماواو ئادى. ئافەرىن وهلیم شوّو واله کیش یانی شوانهو دالان که دیّوهی خوّفناک بی وهروویشهره واتش : ئينه خاسا من نيمهشهو مهلک ئهحمه ذي كۆشو پاسه ديارا منيچ كۆشو. ههر فره

زرهنگ و نه تهرسا. گردی و تی و وهرمشاپوره کهوت، چون مهلک ئه حمه د شه کهت و هەلەكەت بى زوو وەرمش پورەكەوتوو پرخەپرخش نيا بيرەو دەنگو پرخەيش لوى بهر. چى عانهنه، نەرەد يوه كه نيمه شهو هورزاو لوا سـهرو سـهرهو مـهلكى و گەرەش بى سەرەش برۆ، ئەسپى يەرەلنگ زاناش و چەپۆكەيش مالا سەرەشەرەو ساواش زەمىنەرە . مەلك ئەحمەدىچ ھايش (خىببەرش) بىوە و پەرىزادەو واله كيْچش هوْر ئيستى وكهلويهلشا هوْرگرت و سوارو ئهسيى يهرهلنگى بيْوكهوتى را. شەۋەزەنگە بى، چەم چەمى نەۋىنى، بەلام ئەسپى يەرە لنگ تەمامو تولەراكا زانی و یاوای یانهو واله میانیه کی و چاگهیش ههریاسه شوو اله کیش خهیالهی ئاما كەلى شەرە واتش: مەلكى كۆشو خاسا ئىنا مىن كشىق. وەلى ئەسپى يەرە لنگ ئادىچش كوشتوو دووهممين واليشا ئازاد كمردهو لواى تا ياواى يانهو واله گهوره کیش هیشتا ههر شهوه بی دماو دهنگ و باسی و گرد وتی و شوّواله گەورەكىش گەرەكش بى جەوەرمنە مەلكى كوشۇ، تۆمەز ئەسپى يەرەلنگ ھۆشىيارا و به مشته كۆلى وه ئاذىچش نەخشو زەمىنى كەردو والەگەورەكىپچشا ئازادەكەردەو كەوتى را. دەمەوبەيان (سەرسوح) ياواى وەنىزىكو شارو پەرىزادى، خەلكى چهمشا یهنه کهوتی و دهنگ و باس جه شارهنه کهوتهرهو مزگانیشا بهرد پهی یادشای و واتشا مهلک ئه حمه د گیلانو و په ریزادیچش ئاردینه وه . پادشا چن لنریش دای پانیشا که ههوالشا داپهنه و واتش : شهرتهبو بیژگه زهماوهنیشا یه ک حهفته ریک هورپرایوه رهشبهلهک بنیهیمی . یاوای یانهو شای یه کترینشا ماچ كهرد و شادى بيوه و مهلك ئه حمه د لام تاكامش گيلناوه. شا يه ك حه فته هور پرايش نیا و دماو ئانهیچه زدماوهننهشا کهرده و یانیوهشا دا به مهلک ئه حمه دی و پهريزادي. دماو بهينيوه مهلک ئه حمه د واتش به هه سوره يش و پهريزادي: ولاتو

ويمهنه ژهنێوه تهرم ههنه، مهوو بلو پهرسو پهيش بزانو مهنينه يا مهردينه. پادشايچ واتش: قەيچىش كەرۆ، ھەرپاسە ئىنى كناچى مىننە، ئادەيچ پىسەنە كىناچىمو به شکهم باریش پهی ئیگهی. یوش وست چهنیشو و جمای. لوای نزیکو شاره کهی وستشاو چێخه شاهۆرداو و چانهيشادا، ئيژيايبينيره، چه مديا: دوێ يهرێ زاړوي، زارویّوه ته رشاگیر ئارده ن و کوشایش کوشا. مهلک لوا ناسش کوشاش، ئاردش په ی دلى چادرهكى و پەرساشنە واتش : ئەرى ئى زاړۇلى چى كۆشايت كۆشىنى و كوپووكيننى؟ واتش : كاكه دەردەم كاريەنه. من برازاو پادشاو ئى شارينا، تاتەم نيا. مهلکی وات: تاتهت مهردهن؟ زاروکهی وات مهزانو، هیشتای لهمهو ئـهدایــمهنه بیهنا. بهدونیا نامینا، تاتهم گوم بیهن، یا دیّوی بهردهن یا مهردهن مهزانو و ئینیشا ماموزایمنی، ئیسه ماموم که پادشاو ئی شارینه گهره کشا ئه دایم ماره کهروو بهروش، ثه دام و من حهز نمه که رمی. زارو کاش قینیه ینه کوشایمکوشاو دوی یه ری روى تەر زەماوەننەو ئەدايىمەنەو قەرارا فارۇشو. ھەلسى پراى چەمو مەلك ئەحمەدى گۇناش تەر بى وكورەكەي وات :كاكە چىش بيەن چى گرەوى .

مهلک ئه حمه ذی وات: موژده ت ده و پهنه من مهلک ئه حمه د تاته و توناو مهنیناو هیچم پهنه نامان و دماته ر پهیت ماچو چی گوم بیانی . کو په که فره حه زش که رد و ویش فره دا باوه شه و تاته یش و یو ترینشا ماچ که رد و کو په کهی وات به تاته یش: ده ی ئیسه چیش که رمی ای مهلک ئه حمه د واتش: روّله من ئی ئه نگوسه وانه مه هه نامی ویمش پونه ، سه رو مرخوانه کیشو نویسیان ، مد هوش لات ، ساعبی عانی ئه دایت سوارو ئه سپی که را و فاراشو ، تو لوه گهی گیره (پهلپه) واچه تا سوارم نه که ردی نمازو ئه دایم به ردی ، که سوارشا که ردی ، چیر و به یداخه کیوه ، هه ننوسه نه که ردی نمازو ئه دایم به ردی ، که سوارشا که ردی ، چیر و به یداخه کیوه ، هه ننوسه

وانه کهش نیشانه ده و واچه ئینه پیاییوه دانی، ئهچوگهنه! ده روازه و شارینه چیخیش هۆرداينى، ماچۆ من تاتەو تۇنا. كور قەولش دا پاسە كەرۇ. شەوى چەنى تاتەيش بي ولي ئا چادرينهوت. ساعبي رو بيوه و سهرنجش دا دهورو يانهو شايره دهنگو سرنا و دەھۆلى بەرز بيەنۇ و شارش پەركەردەن، كورو كناچى پىيوەھۆرپرينى و دەنگو شاباشى بەرز بى وگۆرانى واچى بە چەپلەرىزان گۆرانيە واچىنى، دەماو عهسر لوای وه یوه باران، کورو ژهنه کی بهرهش وهنه گرتی و واتش: یا مهشو سوارم كەردى يا نمازۇ ئا ئەسپە وەيۆى بەرو. ئاخرش ئەدايچش واتش: سوارش كەردى قهى چيش كەرو خو كورما. سوارشا كەردو ئەسپ كەوت راو دەنگو وەيلۇ د بالابهرزي ئهي. لي بهيداخه كه ينه كلكه وانه كهش نيا مشته و ئه دايشو و واتش : حالى پى جۇرە، ئەدايچش سەرنجو ھەنگۈسەوانەكەيشداو چە مىدىۆ نامى مەلك ئەحمەدىش پۆنەو زووەستەرە سەرو ئەسپەكەيوەو واتش بە خەلكەكەي: شوويم ئامانو، مهلک ئەحمەدگىلانو. ئانە نام و نىشانش، ئى كورىمە دانىو بەفرە، روەو بهروو شاری رهما، پهی ئينهی بتاوو تن تهر برهمو، دامنه و گجيه کهيش جهم كهردهبيوو هورش دابيوهو رهماو لوا تا ياوا خهيمهو مهلك تهجمهدى و يۆترىنشاگرت باوەشى وەو بەجلى وەيوپو شادى يەكترىنى بىيوە و واتەنشا (وەيوە سەرو ئەسپى وەگىلووە) دماو ئانەي كورەكەيچشا ئامەو ھەر چوارە لوايوە پەي لاو ئيتر وهشيتان. يەرىزادى.

تهماعهو سوالكهري

روى وه جەروان پيايى وە فەقىرو سوالكەر مىلى سىەفەر، راش گىنى مەنتەقەو بیّلهواری، ویّرهگا ملوّپهی مزگی دهگاییوه، دماو ئانهیه جهماعهتو مهغریبی بلّاو بۆوەو ھەركەس ملووە يانەو ويش، ئيد ياگى ويشەنە جمە نمەكـەرو و پـائيش گرتینی روهو سۆمپایو (سۆبەو)و دەسیش نیاینی ســەرو زەنگــولیشو و قــولفش كەردىنى، خادەمۇ مزگى واتش پەنە :كاكە ئى مزگيە ھىزمىش تەمامياينى و ئىسە سۆمپاكى كۆشيووه ويچم چىنمەو سونەو دەسوريچم نيا بازوكەس چى بوسو، هۆرزه بزيەرەو لوه بەشكىم يۆرات پەي كەرۆوه. زمسانەي ساردو سىەخت بىز، يه خبهندان بن ههرچي لاليووه كابراي خادهم، نماز في جابوو كهروش جبهرو بهرهو مزگی ژهنوو ملووه پهی یانهی. کابرای فهقیر و بی دهرهتان لوا ویل بی ده گاره، ئی یانهو ثهو یانهش کهرد، یانهو ههرکهسی لووی واچینی رامانیهنه، ئـاخرش راش كەرتە بەريوەو تەقەش دانەو واتش برا رام كەرديوه خو كافرسانيچ پيسە نيا، ئينە بيس ياني لواني كهس راش نه كهرداوه، برا خو گاور نيهنا، موسلماننا، ساحيب يانه جوواوش داوهو واتش: برا من زایفیّوهنا، تهنیا و تاک، مهکریوّ، توّیچ پیانی و چهنی بو تو بهی یانه. تومهز بیوه ژهنی نه. کابرای سوالکه ر فره لالیاوه و واتش: والی گیان، من براو تو والی، سهردایی رهق بیاوهو بهزهئیت بهیوه پیورهمهره، تیف کهری ئاسمان رچيو، كونجيوهنه رام كهرهوه. ژهنه كى بهزهئيش ئاماوه پوره شهرهو واتش:

لالو گیان خاسا، بو ئه چا كونجهنه كز كهره و بوسه پهى ویت. كابرا لوا یانه و ژهنه كى پــه لاسهیش وست چـــیریش و لیّـفهی شــرش داپـهنه و کــابرا ئـیژیاره و لیّـفش داویشه رهووت. نیمه شه و کابرا هورزا، یاگیوه گه رمه و نه رمهش گیرکه و تی بی، تەماعنی گیرت، زۆرش پەی ئاماو ویش نەگیری، ئاخرش ھورزاوەو دەسش كەرد خوليايوه دلى يانه كهيره، سا به شكهم كهمي دهردهش ساريره بو. ژهنه كي خهبهرش بيوهو واتش: ئەرى لالۇ ئانە چىشتا، چى خوليەيوه پا يانەرە نەوەشەنى؟ پياكەى وات: نهوهللا بهره کهم گوم کهردهن ملایملوو دهس به ئاو. ژهنی بهرهش نیشان داو لوا جبهرو ئاماوه لوا دلی یاگهکیش، تایهریراینی ههر پاسه شهیتان زورش پهی ئارد و هورئیستوو ههر جاره ی به به هانیوه سهره ش نیاوه تا ئاخرش پاسه که ماچان (مس مس بهرم وس) دهرش بری و واتش: ریکوراس واچو پهنهت دلم شیهن تو و قەرارم چەنە بريان وەرمم رەمان. ژەنى وات: منيچ ھەرپاسە پەى تۆ پەشيوەنا، به لام فره چلكنني، ئهوهل ويت رووت كهرهوه و حهمامه كهمان ناليبه رهنه لوه ويت شوّرهو مەليّوه خاسەكەرەو جا بوّوه يوّوه بووسمىّ. كابرا وەشيەينە ويْش رووت کهردو و ژهنه *کی کهردش جبهرو فهوری بهره کهش ژهنا سهرشوو پریقهش دانه*و وته. ئیتر جبهرونه حهمام بی و نه هیچی. کابرای سوالکهر ههرچی لالیاوه و هاوارو دادش كەرد ژەنەكى بەرەكەش پەي ئەكەردۇ واتش: بابەحىز من راوخواينە راو تۆم كەردەوە، ئىسە گەرەكتابەي باخەلەم بووسى، لوە باخەلەو ئەدايتەنە بۆوسە. كابرا روتوو قــووتوو عـــوْريان كــوْلانهو كــوْلان لوا، نــهزانــى كــوْ گــهرهبلوْ دەرەتــانش وەنەبريابى، دەسىش گرتى بىننى گونى شەرەو پىسە تولەو قەلوەزى لەرزى، سايەقەن، زمسانا، تف كەرى ئاسمان رچيو جە سەردايينە. ئاخرش ياوا كۆلانيوه چه مه دیو بو ههناسه و مهیامهی. به چنگهماشکی لوا تا یاوا به ولیوه، تومه ز ده لاقیوه

وردیاو ولهو ده لاقه که پره ویش کیشت ئهودیم و لوا دلی گهوره کهی. گهورو مهیابی. خاس گەرمش بيوه، هورئيستو و لوا دلى مەيەكارە گيلا تا ياوا بەرى تەرى چ مديو، گەورەي تەراو ئادىچ مەينىي . دلو ويشەنە واتش : زانى چىشىم كەرد بە ويىم، دەي ئیسه ساعبیٰ روّ بیّوه من به رووتی چیش کهروونهو چهنیٰ بزیهوره، ههی هاوار، ههر به تروکه تروک دلی مهیه کاره لوا چ مذّیوّ وره ورهی مهی، لوا روهو دهنگه کهی نیزیک کهوتو چه مدیّو ژهنو پیایّوه پیّوه قسیّ کهرا، ژهنه کی وات به پیاکهی : زانی چیش کهرمنی؟ پیاکهی وات : چیش کهرمنی ؟ واتش : ثاغه لوان پهی راوی ئیسه مهيوه. من تومنيهو دلى ئا سنوقى تا ئاد بووسو، كهوهرمش پوره كهوت بهرت مارونهو شاله کهش وزمی ملش و من چیلاوه کیشوو تویچ چهولاوه کیشهش با خنیکیّو. ئیتر دماتهر شووت پهنه کهرونهو یانهوگردچیوّ بوّ هنوو توّ.کابرای رووت و قووت گۆشش چەنە بىخ، ئىننەش پەنە نەشى ئاغە چىرپە چىرپ بە ئەسپىيوە ئاماۋە. مەيتەرەكەش ئەسپەكەش بەردو كەردش گەورو ويْچش ئاما يانە. ھەر ئامە يانەو دهسو پلش شتو تیکهی نانهش وارده شه کهت و مه کهت بی و وت پهیش ژهنه کی مَیْوی نه کهش (شال)، که لاو سهریشه نه نریا بیره، وستش ملوشرکه یشو که ابرای دۆسش قاو كەرد دلى سنۆقىنەو گەرەكشا بى شالەكەي كىنشا، كىابراي رووت و قووت بوقهیش نیا دیواره که یوه و ورناش به گهلو قننهی رووت ناما دلی یانهی. ئەويىچ وەختەبى زالەترەكى با. ئىنە تەرسى، ژەنەكى دەسش كەرد قىژناي و واتش: ئاى ديو ئىاما پەيمان. كىابرا واتش: دينو نىيەنا، بىەنى ئىادەمنا، جىەشمە فىرە بهنىئادهمتهر، كابراى ئاغه خهبهرش بيهبيوهو واتش : چيشا چه خهبهرا ئى ههراو بهزمه چینشا؟ کابرای رووت و قووت گردو ماجراکهیش گیلناوه پهیش و واتش : گەرەكشا بىي تۆ خنىكناوكۆشات من ديوارەكەم ورناو ناستم من بيانى بەسەبەب و ژیوای تو ناغه یچ زوو دلّی مجرینه (سنوّق) جلیش ناردی پهی رووته که یوو روه شنیا ژه نه کی و دوسه که یش و واتش: ئی پیا راس ماچوّ؟ ئه ویشایچ خوّ نه تاواشا واچانا. ئه وه لّ پیاکه شا جه نی و ئاوه خته لوا شوّنی دوه براکه و ژه نه کیش و دوه براکه ش ئاردیو ئامی یانه ،مه و زوعش گیلناوه په یشا. براکاش ئاده یچشا جه نیه ملوو ئه ویه ره و لوای وه. کابرای ئاغه فره ده سه لات دار بی واتش په وی : کاکه تو گیانو و منت ساناوه، هه رچیم هه ن، که روش دوی له تی چه نی توّ، ئیتر چیولای برا گه وره و من برای و چکله ت.

ساعبی کابراکه لاو مهردمیوّه واتش: ئیننه براو منا و ولاتی دووره نه ئامانوو قه تلّه و منش گیلنینه وه. دماو دوی یهری مانگاکابراکه به ئاغهیش وات: برا تو ژه نی باره، بی ژه ن مه کریوّت، ئی حهیوانوو یانه بی ژه ن مه گیلّو پهیت. ئاغهی وات: نا شهرته بو ئهوه ل ژه نی پهی تو بار و نهوتو براگهوره و مننی، چهنی بو من ژه نی بارو تو ناریّ؟ تو واچه بزانو کیت گهره کا چی ده گاینه؟ با بلو هیخبیش پهیت. ئادیچ یارو بیّوه ژه نه کی که شهوه که رووت و قووت به رش کهرد نیشانه شداو واتش ته نیا ثا ژه نیمه گهره که نه و هیّجبی ئانیمه پهی کهره. سپاست چهنه کهرو. ئاغه لوا و هیّجبی بیّوه ژه نیش کهرد پهی براکهیش و زهماوه نه شاکه ده و تیّر و په په به شهوه کهی خوایوه. ثاغه و ییچش ژه نیش ئارده و که لو په لوو یانه کهیشو و ده و له هیچیوه ش بی چهنی براکهیش کهردش به دوی به شی و به شیّوه ش به یوی و به شیّوه شیوه به ی کابرای، پاسه جهیوی جیا بییّوه و مهردمیچ پیسه زانینی

عيّلم و ژهنا

ده گائیوه نه، مهلاو مهلاژه ننی پیوه ژیوینی، شهویوه مهلاژه نی به ماموّسای ماچوّ : ئهری ماموّسا ئانه توّ عیلموّ ژه نات وه نان؟ ماموّسایچ واتش : ئهری وه للّا عیلموّ تاته و ژه نایچم وه نان.

ژەنەكى دلۇ ويشەنە واتش دەردەت گنۇ گيانيم. تەكبيرەت كەرۇ. ئەلبەت ئىي ژەنو پيا ھەمىشە شەرشا بى و نەگىنىيننىيۆوە. ھەر ئىا شەوە ژەنىيوە ھامساشا پهنهگیریهیبی و زاروش بی و ژانهو زاروی گرتیبی. ئامی شوّنهو مـهلاژهنی، لوا پهی یانهیشاو مهلاژهنی مامائیش کهرده و دهورو نیمه شهوی ژهنه کی زاروش بی. مهلاژهنی پاژهنه زهیسانی واتش : با من ئی زارِوْیه بهرونه پهی یانهو ویـمان تــا سهعبی ئیگه سهرداو سهعبی زوو مارووشو پهیت. واتش خاسا قهی چیش کهرو سپاست کهرو. مهلاژهنی زارو کهش ئاردو پهی یانهو ویشا، ماموسا و تهبی، به ئەسپایی زارۆكەش نیا دلی گەلاو مامۆسای و هۆنجەنەكەش بەست و لوا ياگیش ياواره و وته. ساعبى زوو وهلى ماموسايوه هورئيسته بزانو ماموسا خهبهرش بيوه چێش کهروٚ، دماو تاوهي ماموٚسا خهبهرش بيوه، چه مدێو چێوهي دلي گهلا شهنه جوولهش مهي، واتش به مهلاژهني : ئەرى ژەنەكى چيوەي دلى گەلا مەنە جوولەش مهى، دابوْ بزانميْ چيْشا! ژەنەكىْ ئاماو مامۇسا ھونجەنەش كەردو دىشان چ زارولیوهن. ژهنه مه کهربازه کی مالاش سهرهو ویشهرهو واتش: ئهی یانهی ویرانم،

چیش کهرمی خو زارویوهت بیهن. ماموسای وات دهی چیش کهرووژهنه حیلهبازه کی وات: ههتا تاریکا ورو نهبیهنو هورزه لوهو ئی دهگایه جیا بازه ثننا مەردم زانغ ئاورووت مشغ. مامۆسايچ قەولو مەلاۋەنىش كەرد وكۆلەيش پێتوو لوا سهرهو ویش هورگیرت. مهلاژهنی زارو کهش بهرد پهی ئهدایشو و ئاماوهو واتش: بابه حيز پاسه ت پهنه که رو بزانو و مه وسنى په يم؟ ماموسايچ لوا ئى شاره و ئه و شار كەردەي. عانى يانەش جيا ئاست واتش كىبە ۋەنەكى: ئى دازى نەواچى لاو كەسيوە ، ئەوەيچ قەولش پەنە داكە نەدركنۇش و ئاوروو مامۇساى نەوەروو . توولش پەنە نهده يمني ، ماموسا يهري سالى ناماوه، دماو يهري سالى ئاماوه ياوا نزيكو ده گاكى چ مدیق دوی یهری نه فهری سهرو زهمینی شهرشانهن، یوشا وات پهویشا: قورمساخ من چاوهختو لاى ماموّسا زاروّكهش بيهن ئينه هنوّو مـننا. مـاموّسايچ كُوْشش چو بي، واتش: خو ئينه ئي ژهنه قورمساخي گيلنانش ده گاره. ئيسه بلولي ده گای مهردم کهروم که شهره ئینه خاسا بلونهو ههرنهووه. پهشتیش کهردهنه ده گاکيو لوا و لوا، ئيسەيچ ھەر ملايملو .

جۆلاژەن*ى*

ده گاييو هنه جولاييوه، جولايي كهري، رويوه ژهنهو جولاي لوا پهي سهرو هانهى جلى شۇرۇ. مەلاژەنىچ هانەو ژەنانە سەرو تەختانجيەكاوە (تـەوەننەما) خەرىكو نماكەردەي بىخ. نماكىش تەمامناو روەش كەردەنە جۇلاۋەنى و واتش: دا ئا يالهيا بنيهوه پهيم باكهرووشا يام. جولاژهني پهنهش ناوهش بي و واتش: من چیشا بنیهووه پهی تۆ، چیشت جهمن زیاتهرا، ئهی ویت قوزهلقورتتا، بنیهیشاوه. مهلاژهنی وات : مهر نمهزانی من مهلاژهنی ئی ئاوائینا و وهزیفه تا بنیه یشاوه پهیم. هەرياسە قسيشاگيرياينەيۆيو دماو شەرەقسا، مەلاژەنى، جۆلاژەنيش گرتەو دۆي شەقىش دەى قننەشەرە و جۆلاۋەنى لواۋە پەى يانەي، جۆلاكەش بەگىر ئارد و واتش: مەشۇ بى بە مەلا، منيش بۇ بە مەلاژەنى. جۇلاكەيچ واتش: كورە ژەنەكى كەرەش خاترەوخواى وازبارە چەنەم، ئىسە من چكۆ تاوو بۆ بە مەلا، مەلاو ئى دهگایه دوانزه سالی وهنانش جابیهن مهلا، ئیسه من خهتتوو کولیری جهیوترینی بهر نمه کهرو چهنی تاوو بو به مهلا ؟ واتش: ویتزانی دهی ثانه ملایملو جیات مازو و ئیتر نمهووه پهی ئیگهی. جــوّلاژهنی واتش: ئــاروّ مــهلاژهنی وهرو چــه ماوژهناو ئی دهگایوه دوی شهقیش داینی قننهمهره و ئاورووش بـهردینا و ئـیتر رووهم نیهنه بلو پهی سهرو هانهی. ئهشو تو بی به ماموسا و من ئا شهققا دهووه قننهشهرهو یا ئانه لوانی سهرهو ویّم هوّرگیّروو.

جۆلاكەيچ واتش: خاسا دماينه ئيسه وازنمارى، هۆرزه هەليزه شرريوهما ههنه بارهش پهیم. ههلیزهش پهی تارد و هورش تارده و بهستهش سهرهشهره و نزیکو ده گاکیشانه نه شاریوه بی روهش کهرده نا شاریه و لوا یاوا دلی شاریو لوی ههریاگیّوه واچی : من مهلانا و تاوو دوعاکهروو پهی ههر نیازیوه، دوعام گیرانهو خوا نيازتا بهياگي مارو. دوي يهري ياگينه دوعاش وهنا ملوو نهوهشاره، خوا پاسه مەيلش بى وەشى بىنىنوە. مۆدەتەيش پەنەشى و شۆرەتش بەركەرد و گردياگىوەنە باسو ئاذى كەرىنى شۆرەتش بە نامى مەلا مەشكالەي بەركەرد. كورو پادشاو شاره کهی نهوهش کهوت، ههرچی حه کیمی شاری بینی چا جهمنی بینوه و نه تاوا شا وهشش كهراوه تا نهفه ريوه كه مه لا مه شكاله ي شناسي، لواو واتش پهنه شا : كوره لۆيدى مەلا مەشكالەي باردى با دوعاييوەش پەي كەرو و فەورى وەش بۆوە. لواي مهلا مهشكالهشا ئارد. ههر دوعاش كهرده خواپاسه مهيلش بي كوره كه وهش بيوهو هۆرئىستو. مەلا مەشكالە پاسەش پەنە ئاما، شۆرەتى فرەش وستەرەو دەولـەمەن بيُّوه. ههر ياگيُّوه ههرچيّ قوْميايا و ههر چيّوهي بيايا ئيني شوّني مهلا مهشكالهي. به ینه یش پهنه شی واتشا خهزانه و پادشای دزیان و هیچ سهرو شونیوه ش نیا. پادشا واتش : لویّدی مهلا مهشکالهی باردی با ئی دزا بیّزووه، من ئادّم ههن خهمو چی شیما. مه لا مه شکاله شاردو پادشای وات: ماموسا یاوه ما په نه خه زانه شا بریینمی و تالانشا که ردینمی و پهنامان تونی و ئی دزا بیزه وه هه تا زوون با نه فه و تیه یمی. مه لا مه شکاله ی وات: خو ئیسه من چیگه نه مه تاوو واچو کین، دوی روى مووله تم دەپەنە تا بلۆوه يانەو بديەو كتيبەرەو فكرى كەرووه بزانو مەويز ياوه پەيم يان نا ؟

ئاماوه واتش به ژەنەكىش : بۆلاوسەر، ئىنە پەنەو تۆ بى ئامە سـەرەمەرە دەى

ئيسه من چه ههري كهروو سهرو ويمهره، خهزانهو شايشا دزيهنو منشا مهعمور كەردىنا دزەكا بېزووە، جا چكۆ ئى دزا پەي من بېزياوە. ھەر ئىنەم پەي مەنەن بلوو سهرهو ویم هور گیرو، دهی زوو ههمیرهی کهرهو باره چل خهپلیم پهی پهچه با ساعبي زوو جمونه و بلولايو هره. ههر ياشه وينه ژهنه كي دهسش كه رد ههمير شيلاى و ئارگاش گەرمەكەردە و گۆنكى ھەمپرى گېريو، نىمەشەويچا، دزەكايچ بەھەر جۆرى نەبو يانەو مەلا مەشكالەيشا ئىستەنۇ و ئامىنى پەي دەورو پشتوو يانەو مەلا مەشكالەي. ويشا گيرتەنرە تا بزانا مەلا مەشكالە چيش ماچۆ ھەيوانەو يانەكەينە مەلاوژەنەكىش نىشتى بىنىرەو خەرىكو خەپلە پەتەي بىنى، بانۇ يانەكـەي رۆ چنێوهش بێ، پۆجە چل دزەكەي ئاما پەي سەرو رۆچنێو وێۺگيرتەرە بزانو مەلاً و ژەنەكيش چيش ماچاو خەرىكو چىشىنى،كتووپر چى عانەنە دزەكە ئامە سەرو رۆچنە كەى، ژەنە كى خەپليوەش پەتەو داش بە مەلا مەشكالەى، ئادىپ وسەش دلى مانيۆەو واتش: چل نە ئىنەيۆ، دزەكەو سەرو رۆچنى پىسەش زانا پادى ماچۆو لوا واتش به هامدزه کاش : نامه ردا ثیّستی نمیّشو هه ر من لوانی سه رو روّچنه کسه ی واتش : چلنه ئينهيوشا. دزهيتهر واتش : دا با من بلو بزانو ماچو چيش. هەرچىنەيە ياوا سەرو رۆچنەكەي، ژەنەكى دووھەم خەپلىش يەتەوداش بە مهلای و ثهویچ نیاش دلی مانه کیو واتش : چلنه ثینه دوی. دزه که یچ سهرو کوله رۆچىنى وە يېسەش زانا چەنى ئاڏيشا لواو واتش : بەخوا برا ئێستى نــمىشو ئــاﺪْ دروش نەداً. دوي پەرى تەرشا ئامى سەرو رۆچنەكى ياسە رىك كەوت، ھەر چەنى ياويْني سەروكلاو رۆچنەكەي، مەلا مەشكالە چيْرو خەپلىيْ ژماريْو ئاديْچ پـيسە زانینی چەنی ئادیشا ماچو. ئاخرش دزەكا دلى ویشانه كۆمەلەشا بەست و واتشا چیش کهرمی بیسی نمیشو ؟ چاره ماچیشا ؟ یوشان واتش : با بلمی پهی لایشو

لالیایمه ی وه نه ش راسه ما نه واچو و ئیمه یچ خه زانه که ی ده یمی وه به روشق په ی شای. لوایره وارو ویشا وس ملق ده سو پایشه ره و واتشا : مامق ساگیان که ره ش خاتره و خوای پاسه ما مه واچه، ئیمه که رده نما و تق مه که ره ش با پادشا ئیعداممان نه که رق و اتش : خاسا لویدی (لقودی) هه رچیتان دزیه ن، به ردیش چیرو فلانه پردی (پرده و مه لای) که ردیش چیرو خاکیوه و دانه خه یانه تش چه نه نه که ردی. هه رپاشیوه ئیستی ندیمو ئه گه رچا خه زانه یه لاوزدی زانونه و خه به رتا مده و و اتشا و فیراه ی به شه رتی راسه ما نه واچی هه رپاسه که رمی که فه رماوی.

مه لا مه شكاله يچ شهرته شك كهرده ناميشا نه واچو. لواى ده ستورو مه لا مهشكاله يشا به ياكى ئاردو ههر پاشهوينه شارشا جيا ئاستو لواي. ساعبي زوو مه لا مه شکاله به قیافه گرته یوو سمیل (سویل) وادای لوا پهی دلیبه ره و پادشای. وه زیرو شای فهوری خهبهرش بهرد پهی شای، مهلا مهشکاله ئاما. مهلا یاوا خرمهتوو شای، واتش : خهزانه که تا ئینا چیرو فلان پردینه و لویدی وه لاخ بهردی و بارش كەردى و باردىشۇ. لواى ئاردشاو، و تۆزەى جەواھىراتشا دا بە مەلا مەشكالەي. دماو بەينىنتەرى جاسوسى خەبەرشا ئاردكە فلان شارگەرەكشا ھىجووم بـــارو سهرو ئى شاريهو دوژمن فره نزيک کهوتهنوّ. پادشاچ لهشکهرو چينوش حيازر نه کهرده بن واتش: لویدی مهلا مهشکالهی چردی پهیم. بزانو چه رایهیم پهنه نیشانه مدو، ته کبیرمان چیشا ؟ لوای مهلاشا چری و نامه حیزو روشای. پادشای وات: ماموسا دوژمن حهملهش پهی ئاردینمی، ئارو رو هیمهتین، تو ئهشو بی بهسهر لهشکهرو سهرپهلو ئی پیشمهرگا، لویدی وهرگلو دوژمنی بدهی دیدوه. ئەويچ واتش: قوربان من كابرايينا مەلا جە عومرمەنە شەرم نەكەردەن و شەرىچەنە نەبيەنا، ئىسە چەنى تاوو سەرپەل و سەركەردەو ئى لەشكەرەو تۆ بـوونە. پـادشا

واتش: وازت چهنه نمارو مهوو تو ئي لهشكهرو دوژمنيه ماري. واتش خاسا: دماينه وازم چهنه نماري و کار پاسهش پهنه ئامان، واچه ئهسپيوهم پهي باران فره زرنگوو نابارو زل، هەتا ئىسە تارىكىش چەم پەنە نەكەوتەبۆ. ئــاردشا پــەيش و سوارو ئەسپەكەى بىخو داش غار و لوا سەرەو ويْش ھۆرگىپْرو. ئەسپەكە ھەر فرە تن لوي لواو لوا داش دلي باخه چنارارهو ئننه تن لوا چناري وه ريخهنه بهر ئامه و نيشت سەرو شانەو مەلا مەشكالەيۋە. تەسادف پاسە بى ئەسپەكە روو بەلەشكەرەو دوژمنی لوا. به چنارو سهرو شانهیشو لوا داش دلی لهشکهره کهیره. لهشکهرو دوژمنی ههر که پیایوه شادی به چنارو سهرو شانهیشوو ئهسپیوه زل غار کهروو روو به ئادیشا مهی، گردی پژگیای و رەمهی. وەئەسپەكە ھەر شىزنىشاوە بى تا گردیش تەفرەقەوستى . سەرلەشكەرو دوژمنى وات : ئىنە يۆشانەن پىسەنە بۆ ديار گردى بەيان. ئىنە خاسا گىلمىنوە، ئىمە دەرەقەتوو ئىنىشا نمەيمىن. مەلا مەشكالە پاسه سپاو دوژمنیش شکاواو مه دیشو ئهسپه کهش میردنا. سپاو دوژمنی میرریاو بەرەشيەو كەلوپەلى فرەيچشا جيا ئاست، پادشا خەبەردار بى و خاكى ئامى شونه و مه لایره و دیشا وهسائیل و که لوپه لی فره پژگیان. ئیدیشایچ که و تی که لوپه ل چنيهيوه ، كتووپر مه لا مه شكاله، ته قامه كوى چۆلاييوه هۆرش گيرتو و ئاردشن ئيتر هیچی تهرش نارده وه و لوای واتشا: ئهی پادشا یانهت و رو پهی سهرکهردهیت. دلّٰی ئی گرد چینوینه مهکوی ، جولائیش ئاردهن. دالوودی چردیش پـهیم. لوای واتشا به ماموّسای: پادشا قاوت کهروو. واتش : چی دلی ئی گرد چیوانه مهکوّی جۆلائىش ئاردەنو چىوەى تەرش ناردەن ؟ مامۇساى وات: لويدىوە واچدى مامۆسا ساعبی مهی حوزوورش. مه کۆه کهش دا به زه رگه ری روکیشو تلایش که رد پهیش و ئاوه خته بهردش پهی لاو پادشای واتش: پادشا، پادشا سلّامهت بوّ، من

۷۴ / ئەفسانەي ھەورامان

ئینه م ئارده ن خرابیش چیشا؟ پادشایچ سهره ش سپ مه ناو واتش: خراب نیاو فره عالا. ماموسا گیان تو دوژمنت ره منان پهیم. لوه پهی یانه و ویت و وه شت بو. مه لا مه شکاله یچ چه نی ژه نه کیش ئاماوه پهی ده گاکی و لواوه یانه و ویشان. روّیوه ژه نه و مه لا مه شکاله ی یا جوّلاژه نی جلی خاسیش وه رنه بینی و پاله ی عالیش پانه بینی، نوا پهی هانه و ژه نا، خه ریکو نما که رده ی بین مه لا ژه نی ده گای ئاما پهی هانه ی و خه ریکو ده سوّو دیم گرته ی بی سه رو حه وزی وه. ژه نه و مه لا مه شکاله ی واتش: دا ئا پاله یا بنیه وه پهیم. واتش: چی توکینی تا پاله ی بنیه ووه پهیت ؟ واتش: من ژه نی ماموّسا مه شکاله ینا، ئه شوّ پالی بنیه یوه پهیم. واتش ده ی منیش مه لا ژه نینا چه نی پالی ریک که رو په ی توّ. ژه نه و مه لا مه شکاله ی مه لا ژه نیش گیرته و دوّی شه قیش دی قند شه ده و ئاماوه په ی یانه و ویشاو واتش به مه لا مه شکاله ی: من شه ققی ویم شا نینی موّ. ئیتر کارم نیا سه رتوّ. مه لایی که ری، جوّلایی که ری، هه رچی که ری، ویت زانی ....

سەبرو سابيرى

ده گایینوه نه، پیایوه سابیر نام چهنی ژهننی و دوی زارویش پیوه بهسهختی ژینوینی، چه ژینوایوه، ههر فره گهذای بینی و سهخت ژینوینی و چاره رهش تهر چاذیشا چا ده گاینه نهوی .

روێوه شا واتش به ژهنه کیش: دا با ئیمه چیگهنه بار کهرمێو بلمێ لایـوهره، بهشکیم خود اروٚشنائیهی کهرووه پهیمان. ژهنه کیش رازی بـه لوای بـیهو پـیٚوه کهوتێ را، نیمه پوٚیوه رانه بینێ تا یاوای ده گایوه نزیکو ده گاکیشان. چا ده گاینه سهقامگیر بی و پیاکه، فه عله بی و روّنه فه علهی کهری و شهوینه ئیّوه پهی یانهی. روێوه دهسی گهوههر و رهشی، ئامیو نزیکو یانهو سابیرینه وستشاو خهیمهشا هوٚردا کاسبی کهران. چن روٚیوه پیسه ویهرد. روێوه سابیر یانه نهنهبی، ئامی و واتشا به ژهنه کی سابیری تو تاوی روّنه بهی جلو و ملّو ثیمه شوٚریوّ. نانه ما پهی پهچیخ. رویّوه ئننه پوولّت پهنه مدّهیمیّ. واتش: ئهشوٚ شووه کهم بهیّوه و پهرسهش پهنه کهروّ بی ره زاو ثادی من مهتاوو ثاویش وهروو.

ویره گا سابیر ئاماوه و ژهنه کیش وات: سابیر کابرای وه چی گهوهه روره شا ئارو ئامه و پیسه شوات، تو مازی بلو لاشا کار که رویانه ؟ واتش: ژهنه کی ویت زانی ئه رزانی ئینسانی راستینی و خرابی نیه نی و نیه تشا پاکه ن، لوه، خو زانی تمه نه ی پهی ئیمه فره ن واتش خاسا ساعبی ملوّ.

ساعبی کابرا ئامه و پهرسه یچش کهرده سابیری و سابیریج رهزا بی و ژهنه کی لوا جلوملشا پهی بشورو. يهري چوار روي لوا لاشان. ئي ژهني فره زهريفهو جوانخاسه و ریکو پیکه بی. ره ئیسو گهوههر ورهشه کا دلش شیهنه. شهیتانی هۆرنيا پەيش، كەوت فێكر، چـيش كـەروو و چـەنێ بـرِفانوش. دەورو دەرووێ ئاژەنى كارش كەرد پەيشان، يانزە ھومين رۆ رەئىسۆ گەوھەر ورشەكا واتش بــه ژەنەكى: ساعبى زووتەر بۆ با حەققەكەت بدەيمىي پەنە. ئىدىم گەرەكمانەن چىي ده گایته کوچ که رمی و بلمی. ژهنه کی ساعبی زوو لوا پهی لایشان و زاروله کایچش لوى شونيشهره. لوا ياوا لاو گهوههر ورهشاكاو ههركه واتش سلام، نهماشا ژهنهكي و نیاشا دلی که ژاویوه گهوره ی که حازرشا که رده بی و نهسپشا غار دا و چوارنال لواي و چانهبهري شيي. زاړوله کايچ به گرهوي ئاميوه پهي يانهي و ئانه شاکه ديه بي گیْلناشاوه پهی یانهو تاتهیشا. ههتا سابیر یاوایاگی گهوههر ورهشه کا ئادیشا لوای بینی و هیچ یاگیوه شؤنیشا دیاره نهبی. هیچی، نیشتهرهو شیوهنی فرهش کهردو هیچش پهی نهمهنهبی. زاروله کاش دهی بنکهش شوّ، واتش: چنی نه نیشتهرهیم نەمەنەن. جما، لوا و لوا، ئارۆ رانەبى. نىزىكۆ شارىوە كەوتۆ، ياۋا بە رۆخانيوە. يۆ جه كوره كاش نياره و ئەويچشا بنكەششۆ بى و داش دلى رۆخانەيرە و روو بە ئەو دەسى لوا. ياوا دلى راسەو ئاوەكنى. ئاكورەشەكەچىدە سۆنيا بىرە، وەرگىوە ئاما بەردشۆو قىرەوكورەكەيش ئامانەگۆشش. چى عانەنەكورەكەو بارەشىش دەسشو وهربى و ئارى بهرد. ويش هيچش پهى نهكريا لوا ئهودهس نيشتهره و شيوهنى فرهش که رد و چه پو کی فریش شه نیو هه لسی فریش متی و چه میش سور و بیه بینی و يێلێش ماسەي بينني و چەمێش هۆرنەيينني.

به يميوه لاو كوره كا زانمي چيششا سهر ئامان. ئانهشا وه ركى بـ هرد پـاسو،

گەلْى وە پانزەيكارە بى. تووتى گەلەكەي نياشا شۆنەوە وەرگەكەيۆ.كورەكەشا چەنە ساناوه و شوانه که کوره کهش به رز که ردو ته پ و توزش ته کناو شو تش په ی گریناو بهسهر هاتش پهرسا و ویره گا ئاردشو پهی شاری پهی یانهو ویشا. بـزانـم ئـاو بهرده که چیشش سهر ثامه. هیتیاریوه پانزیکاره خهریکو هیت کهرده ی بی. ساق و سهلیم گیرتشووه و لاوویشهنه، نیاشهرهو ویره گا بهردشو پهی شاری پهی یانهو ویشا. سابیریچ روهش نیا شاره کهی فره خهمبار و ناره حهت بسی. لوا کونجوو مزگیّیوه دهسش کهرد نما کهردهی و کهم کهم عادتش کهرد و بی به خادمو مزگیه کهی. ده دوانزه سالی پاسه ویهرد کوره کا زللی بیّوو روی وهشا، وه هار بیّ دەرودەشت، كەش و كۆسار گول و گولزار بى و دوى يەرى نەفەرى شارە نەجارشا داو واتشا: گەرەكشانەن پادشاگيرا پەي شارەكەي، باز پەرىنا. ھەرچى كەسا يانەنە بزیوره و بهی جبه رو بلق پهی مهیدانه گهوره و شاری باز پهریّنا. باز باله فر که رانی و نیشت سهره و ههر کهسیوه کهراش پادشاو ئی شاره ی و تاجهش منیا سهر. سابيريچ وەرو ويشەنە واتش: دا با بلو تەماشا، بزانو ئى باز پەرينە چەنينا؟ بزانوو کی بو به پادشا، ئاما و لوا پهی مهیدانو شاره کهی، کونجیوهنه غهریبانه کے ش كەردو نیشتەرە. كاكە بازشا كە وەرداو بالەفر بى و دەورەى مەيدانىيش دايسوەو ئاسمانو خولیش واردیو کهمی سهماش کهرده و نهوه آن تهق لوا نیشت سهرهو سابیریوه. خهلکو شاری دیای سابیر جلی شریش ههنی وه رنه و کزو له رو ته رهمهنه دیار بی وهرو ویشانو واتشا برا ئی کابرا مهتاوو پادشایی کهرو پهیما، ئے بازه خەرەفيان، با رايى تەر وەرش دەيمى، بزانمى چىش بۆ. رايى تەر وەرشا دا ھەرپاسە لوا نیشت سهره شو یه ری چوار رایی تهر تاقیشا که ردووه لوی سهروشانه و سابيريهوه نيشيوه . ئاخرش واتشاكوره ئاكابرايه باردى يانيوهنه شارديشو. یانی وه نه شاراشاوه، ههر بازه که شا وه ردا، لوا یانه که ش ئیستوو ستا تیوه و یانه که یوه نیسته وه وستاتیه و یانه که یره نیشته سه ره شوّ. واتشا کوره به ردیش چیرو دوّزه قه و قه و ثا ئاساوی نه شاردیشو، بزانمی ثیرا چیش بوّ. ثیرا به ردشا چیرو دوّزه قه و ئاساوی که هیچ یاگیوه نه را نه بی پهیش، شاراشاوه و ئامی بازه که شا وه رداو هه و و و رشا دا لواکه لکه پاسارو ئا ساوه که یوه. و له یش که رده ره و لوا سابیریش ئیستو و نیشت سه ره شوّ.

ئاخرش واتشا چيش كەرمى ؟ بەعزىوەشا فرە ژيرى بينى، واتشا برا ئينە مەيلو خواین ئیتر باردی تاجه و شایی بنیهیدی سهره شو و با بو به پادشا. تازه بهرمیچش چيرو زهميني وه شارميشو ئي بازه ههر ملو سهره و ئاديوه نيشووه. ئاردشا جليشا فاراو تاجهشا نیا سهره شوو لوا دلی قه سره و پادشایو و وهزیسر و وزه راشا پهی گيرت و دەس به كار بى. پانىشا دەوروبەرشەنە بىنى واتش: من دوى خولامىم گەرەكىنى، بەعزە كارەيشا پەنە سپارۇنەو چى يانە نە رەفىقىم بانى. لويدى دۆى خولامي پهيدا كەردى پەيم. لاوشانەوشاينە يىزى وات: مىن شوانىيو، چىەنى هيتياري وه شناسوو يو كوړيوه شا ههن، ههر دوه ئيستي نيشاوه و ئيسه ههروهني ئا شوانه و هیتیاره ینیّ. ئادی ئاکورا ورهشا، من ملوّ پهی لایشاو کوره کا سانو، توّمهز ئى دوه كورِه ھەركورەكاو سابيْرى بىيننى كەگەورى بيەبىنى. لواى، سانەيشا پەيش و ئاردْیشا. چن وهختهی ویهرد هیچکام بهیوّی ئاشکرا نهبیێ. روێوه خهبهرشان ئارد پهی پادشای که گهوههر ورهشی ثامینی پهی شاری. پادشای وات دا لویّدی چرد ێشان، بزانوو بهعزهی گهوههرێ مهسانوو. گهره کما ژهنی بارونهو ئی گهوههرا پهي ژهنه کيم گهره کيني. چن گهوههر ورهشيشا ثاردي و پادشا به عزهي گهوههريش سانهی لاشاوه و پادشای وات: کاکه شمه گردتا ئیشهو میمانوو منهندی، لودی و

ئەويشايچتا بارديو بەيديوه. يوشا وات: دەي قوربان ئيمه بارو چيوي فرەمان پەنەن يا ئەشۇ دوى نگابانى كيانى پەي لايش يا مەتاومى گردما بەيمى. پادشا واتش : نیگابان کیانوو پهی لاو باره که یتا. پادشا واتش به دوه خولامه کهی (ههروهنی) من جهشمه سهرراس تهر و ساقتهر شکه مهبهروو. شمه لوودی ئیشهو نیگابانی باروبنه و ئی گهوههر ورهشا کهردیّ. ماچان «کوّ به کوّی مهیاوو، ئادّهم به ٹادہمی یاووی». ئی گەوھەر ورەشا ھەر ئانیشا بییننی كە ژەنەكى سابیریشا بەردەو وەسنۆقەكەيچ كە ژەنەكىشا نيانەو بەردشا چارۆوە، تا ئىسە، بە عەمرەو خىوداى پەي ھىچ كەسى نەكرياۋەو نەمەريا ۋەنىچ ئى چننە سالە بە مەيلوۇ خواي، دلىي ئاسنوْقينه نه ئەوراش بى و نه تەژنە، ھەرپاسە مەنيْبيْوه. دوه غولامەكە لواي پەي لاو باروبنه و گهوهه ر ورهشه کا، تهسادوف لوای سه رو تا سنوقیوه که ته داشا دلی شه نه بی، نیشتی ره، دەوروو نیمه شهوی وه رم گه ره کش بی زوّرشا پهی باروّ، گهوره که شا واتش پهویشان: ئهری با ئیّمه ویهردهو ویمان گیلُنمیّوه، بهشکیّم وهرمه کهما رهموو ثیشه و نه وسمی و دزی پهننهی ناران ملماره. واتش : خاسا داده ی تو هنو و ویت گیلنهوه. واتش: من پا حاله هوشم مهي، زاړو بيناو تاتيوهم بيو ناميش سابير بي و... وەھەرپاسە گىلناشۆ ئەويچ واتش: وەللاھى ھەرپاسە تۆ ئا قساتە كەردى، منيچ داستانهم عهینو چینوینه. تاتهم سابیر بینو، بـرایـــی گــهوره تهرم بــینو، ئــهدام پــهی گەوھەرورەشەكا كاركەرى، روى وەشا نياشا دلى سىنۇقيو، عمەينو ئىينەيە، كىم نیشتی نمیره سه رشو و به رده شا. براگهوره کهی وات: دهی پهس من و تو یرانینمی و دەسشا كەرد ملوو يۆتريننى و بەيۆى ئاشكرا بيو وكپى يۆترينى شا ماچ كەرديو. چەمى شا پەرى بىنى ھەلسى، ھەرچەنى ئى قسا تەقەو سنۇقەكەي ئاماو ھورزايوه. دەنگى ئامە گۆششان و واتش: رۆلە ئا ئى سنۆقى واز كەردى منيچ ئەداو شىمەنا و ئیناینا دلی ئی سنوقینه به رم باردی، به عهمره و خودای که ژاوه که پهی ئادیشا کریاوه و ئه داشا به رئاما و به یوی شادی بییوه و هه ریه ره ده سسان که رد ملو یو ترینی و جه زه وقه نه گره وینی. چی عانه نه ره ئیسو و گه و هه روره شه کا ، ئاماوه پهی لایشا و دیش ، ژه نه کیشا به رئاردینه و سه ره ش سر مه ناو ده سش که رد د ژمان دای (جژمان) په نه شاو لوا پهی لاو پادشای شکات و واتش: ئهی پادشا بو لاو ئی ده یوساته وه، غولامه نمه ک نه شناسه کات یانه نه ژه نه کیشا به رئاردینا و هه زار و یه ک په ت په تیشا په نه که ردینه و ئینه گوای ، نیگابانی بی نی و یاگی متمانه و تو بینی و خاسته ر چاذیشات گیر ناما ؟

واتش: دا لویدی باردیشا، با پله پلهشا کهروونه و بانی عیبره ت پهی دهورانی. لوای کوره کاو چهنی ژهنه کیشا ئارده، وهلی ثینه پهشا قسی کهروو هه ریهری داستانه و ویشا گیلناوه پهی پادشای. پادشایچ خاس گوشش شل کهرده بی پهیشان و سهرهش ئاسته بیره و ناوامه ئاخه پش هورکیشاو واتش به ژهنه کی: دهی من سابیرنا شووه که و تو و تاته و ئی کوراناو دماو ئانهی توشا بهردی، منیش پیجوره روم بهرده ن سهرو و پهرده و منیچ پی جوره نه . دهسش که دد ملو کوره کاشو و ماچش که ردی و مالاش شانه شاره و چه میش برین میاچه ماو ژهنه کیش و گره وا.

ثاوه خته پادشا ده سوورش دا گهوههر وره شه کاشا گیرتی و کوشتی شاو گردو گهوهه ره که یشا دلّی شاره که یره به خشاوه و وه ختی مهرده مو شاره که ی که نامیش «جه ننه ته لمه ئوا» بی پی قساشا زاناو جه سه رئامه و ویه رده ی وه لینو پادشا که یشا خه به رداری بیی، دا شاوه نه و سازو دهو لو سو پنا و هو ر پرکیشا نیاره و شیم یشا هو رچنیی:

ساینر سهبرش کهرد به موراد یاوا بسی به پادشای جهننه تهلمه نوا

بوختانهو خولامی (ههروهنه) پهی کناچی پادشای (کناچی ههژگیّ)

ماچۆ جەولاتيوەنە، پادشاييوە حكوومەت كەرى. ئى پادشاكناچيوەو يــەرى كورْيش بيني، كناچەكيْش ئەغلە بوو وەختىٰ لىيانەينەبيۆ نـەزىيرە پـادشا ھـەر وهنیوهش بی و متمانیش بی پهنهش و فره وهشش گهرهک بسی. سیالهیشا پادشا خەيالش بى بلۆ پەي حەجى وكورەكاش چريو واتش: رۆلە من پير بيەنا و تا ئيسە نه لاینا په ی حه جی و حه جیچم سهر واجبا . گهره کما بلوو په ی حه جی . روهش نیا ئەوكوپەگەورەكەيش و واتش : تا من مەونو ياگەڏارم بەو ھۆشۆ دەوروبەريت بۆ و گردتا هۆشتا شاره كەيۆه بۆ. واتش بە خولامەكەيچش : ئەي خولامو من ، ھەميشە یاگی متمانه و من بیهنی جاروباره به تو چایهره کوریمه متمانی فره تهرم بیهنه و تۆيچ ھۆشت پى كناچيمو بۆتا مەووە. كاروبارو بەرىش بەياگى بارە. خولامى وات: سەرو چەمى قوربان. دوى يەرى رۆى تەر پادشا جماو خەلكو شارەكەي چەنى حاجیه کا رەوانەشا کەردو لوا پەي حەجى . دماو چن مانگا رۆێوەشا کناچەکى نیشتی بی ره یانه و ویشهنه ، خولامه کهش کیاسته بی لاو خه یا تی ، که گجیه کهش په ی بارووه وهختهی ئاماوه پهی لایش و گجیهکهش دا دهسشوو خاسشاو راستهبی و كناچه كى وەشحاله بيه . خولام، شەيتانى هۆر نىياو تەماعى گرت و واتش : عەزىزەكيۆم وەشىم گەرەكەنى و مەيلىم نا سەرتوو ئەشۆ مەيلىم دەي پەنە و پيوە گەمە

كەرمى ، وەشم گەرەكەنى و دلم خەرىكا بالەڧر بۆ پەيت. دلم دلى سىنەيمەنە ويش مه گیرو. کناچی رهنگش پراو پیسه بۆزاش دلی گومیوه قوولی دلش کهوت تـه په تەپو داخيوەنە ، خەرىكە بى شىپتە بۆ و واتش : ئەى خولام ، تۆ نانەوەرەو تاتەو مننى . شوورهييت مهكريۆوه پاسه ماچى ، جهخوايم گهرهكا نانو نمهكوو تاتهيم كۆرت كەرۆ. ئەپاسە نياوەرو چەما تۆ، واتش: نا ئەشۆ مەيلم دەى پەنە، ھەرچى خولامه که زورش ئارد پهی کناچه کی، چون کناچی فره با حه یای بن و مهیلش نه ذى پهنه و سهرسامه مهنى بى كه ئى خولامه چهنى زاتش بيهن پاسه قسيوه كهرود. يەرى چوار رايى وەختووبى وەخت ھەرپاسە لوا و بەگيرش ئاردەو كاچەكى گووش نهنیامه حالش و چاولایچو کناچه کنی وهروو ئاوړوو ویش روهش نهوی واچۆ به برايه كاش، خولامه كه ههرچني كهرى كناچه كني به هيچش نهزانني و ئاخرش وهروو ویشهنه واتش ئینه خاسا ، من بۆختانی کهرو پهی ئی کناچی و ئاورووش پهى نازو بزانوو چى مەيلم مەدو پەنه ؟ لوا پەى لاو برايەكاش و واتش پەنەشا : زاندى والەكىتا گەرەكشا ئاوروو شمەو چەنى پادشاى بەروو و دلى ئى شارينه سهرهوزتان كهروْ؟ واتشا: چهنى ؟ خولام جواوش داوه: ئينه پهن شش روین و وه ختی ملو پهی لایش کاره کاش به یاگی باروویان چیوم پهی بهردینه، گر رايي به گيرم مار و و ماچو ئەشۇ منوو تۇ بىمى دۇسى يۇترىنى و پىيوه گەمە كەرمى. منیش تا تاوانم نهسیحه تی فرهم کهردینه و چاکاریشه و چاقساشه تهرسنینهم و واتهنم تو تاتهت پادشان و برایی خاسیت ههنی و نمهوو فیکروو خهیالی پیسه كەرىنەو ئىسە چەنى كىچ ؟ چەنى خولامويانە و تاتەيت ؟ تۆ لايتى و كورو پادشاو شارهى تەرىنى. چەنى دلت مەى دلى مەردمىنە تاتەو براو كەس و كارت سەرەوز كەرى؟ گۆشش نەداو رابەرا خراوتەرەبيە. براكى فرە نارەحەتى بينو دلى ويشانەنە

واتشا: چیّش کهرمی پی والیّما ؟ بهههروهنه کهی واتشا! ئیسه تو چیّش ماچی و چ رایهیما پهی مهنیهیره ؟ واتش : ئیسه شمه هیچ مهواچدی پهنهش تا تاتهتا بهیوه، ههر ئاماوه و نزیکو شاری که و تو شمه و هلیوه لوودی و ئی قسی گیلندیوه پهیش. با شا واچۆ يەنە تا چىشش پەنە كەردى. واتشا خاسا قەولو تۆ كەرمىي. دماو بەينىيوە، پادشا حهجو ئاماوه و مزگانیشا ئارد پهی کوره کاش و واتشا یادشا نزیکو شاری که و تهنو . هه ریه ره لوای پیرایی تا ته یشاوه و دماو قول ماچ که رده ی و خه یر نامه ی ، کهمی پیوه نامی رانهو تاتهشا دهنگ و باسو شاریش پهرسا و واتشا: تاته گیان زانی واله قاحبه كيما چيشش كهردهن ؟ واتش : چيشا ؟ چيش بيهن ؟ .واتشا : تـهمام ئاورووش بهردينمي . حال و بال پي جوره. قسه كيشا گيلناوه پهيشو، ئاديچ واتش : دەىسا زووبەزوويى لويدى ، بەرديش بيابانيوه، سەرەش بردى و جلەكاش تلندى ونه كيشو و بارديشا پهيم و به يديوه، زووه ليوه ، لؤيدي، به رديش، بانه وينووش. كوره كا قەولشا كەردو لۆي والەكىشا بەردەو لواي تا ياواي بيابانيوه چول و هۆل. براگهوره کهی وات : دادهی باردی با سهرهش برمی. برا وردیه کهی وات : چی قەتلىيوە بارمىي ملوو ويمارە، سەرەش نەبرمىي و چىگەنە ويىلىش كەرمىي و خىق نمهزانوو بهیوه. برا میانیه کهی وات : ته هاها ، دا ته ماشاو ده ورو به ری که ردی، بزانمي، گەلە چكۆ ديارا، با من بلوونەو بزيوەسانوونەو باروش سەرەش برمي و جلَّى واله كينما تلنمي بهوني بزه كينوه و ويش چيگهنه ويْل كهرميّ. جا جلهوني نه كا بهرمیّوه پهی تاتهیمانو ئیتر باوه رما پهنه کهروو پیّسه زانوو سهرهمان برینه و ونی واله كيّمانه جله كاشو. گردى واتشا: وهشا، پيّسه كهرميّ. ههرپاسهشا كهرد كه برا میانیه کهی وات : لوی گهلهیشا بیسووه و بزیوهشا سانا لاو شوانه کهیوه و ئاردهشا سهرهشا بریهو کناچه کیشا رووت کهردهوه و جله کاش تلناشاونهو بزه کینوه و بهردیشا وه پهی تاته یشاو ئادیچ باوه پش کهردو خهم تهما بی و به یمی لاو کناچه کیوه و بزانمی چیشش سهر ئاما .

کناچه کی رووت و قووت لوا خزا دلی هه ژگیوه، کهم کهم سه رکه لو وه رپرا، که ش وكۆ تارىك و نۆتەك بى و جروجانەوەر دەسشاكەردوە ناى ، لوورەو وەرگى ئەي . تا ساعبي دلى ئا ههژگينه نهجما، ساعبي كه وهره تاو كهوت سهرنجش دا دوورو، دوێ يەرێ ئەسپێو، يەرێ چوار نەفەرێو، دوێ تانجيي دياري بىينێ. سـوارێـوه چەنى تانجيوه روو بە ئادى ئامى . تانجيەكى وەليوه بى ، ئاما چەمش كەوت بە كناچه كى كه دلى ئا هه ژگينه بى. دەسش كهرد گەفاى (حەوناى)، سواره كەيچ ئاما نزيكش كەوتۆ، چەمش كەوت پەنەش و واتش : ئەرى كىننى ؟ دلى ئا ھەژگىنە بۆ جبهر ، کناچه کن واتش : مهعزه و رهزاو خوای وازم چهنه باره ، کناچیوهنا بي كه س و كار، رووت و قووته نا . جيام بازه و لؤه با به ده رده و ويمو گنوره . سواره كه که کورو پادشاو شاریوه تهری بی، عاباو وهریش کهنه و فرهش دا پهیش و واتش: ها ئانهى كەرە وەروويت و بۆ جبەر . عاباكيش كەردە وەرشوو ئاما جبەر . شازادەكەى وات : کیننی ؟ چکو بینی و چیش کهری چیگهنهو کناچی کسینی و چهنی پاسه رووت و قووته بیینی ؟ واتش : هیچ کهسم نیا و بی کهسهنا، چولاوه لی روخانه ینه ویّم شوّرینیّ، تا ئامانی جبهر جله کاشا بهردی بینی و رووت و قووت مهنانیوه و جەتەرسەنە ئامانى دلى ئى ھەژگى .

شازاده ی وات : ده ی بو په شکوم (ته رکهم) سواره به با به رووتو په ی شاری په ی بانه و ویمان . واتش : نا من چه نی مه و چه نی تو . تو نامه حره منی به من . من چه نی په شتی تو وه سواره بونه ؟ شازاده ی وات : والی گیان ثانه به والی ویسم قه بو ولم که ردی بو سواره به و من وه زوره و هه و سارو ثه سپه که ی گیرو قه ی مه که رو .

ويش وهسته ره و كناچه كن سواره بيه . جارش داو واتش : كاكه راو به تال كه ردي و به یدیوه با بلمیوه یهی یانهی. گر دجهمی بینوه و ئامی یهی لایش و دیشان کناچیوه عهباپوشه سواره نهوویش پیاده، پهرسا پهرسای بی و شازاده یچ رووداوه کهش گیلناوه پهیشان و ئامیوه پهی شاری. کناچه کی فره زهریفه و جوانخاسه و چهناکه چاله بیّو بروّی وهریّک و پیّک و پهیوهستیش سهرو چهماوه بینی و قثری وهکالی و چهميوه کهوويچش بيني . لواي پاوايوه پانه و شاي . گر د خهبهر داري بين و بهيني وهیانهو پادشاینه بیّو پیّوه ژیّوینیّ. شازاده کهم کهم رهحمش لوا ملوّ کناچیرهو خۇراسىش ئەمەنەو شەۆرۈ كناچەكى وەروو چەماشو بى و واتش بە ئەدايش: من ئى كناچيمه گەرەكەنە.ئەداش واتش رۆلە ئەدات خاس بابەت خاس تۆكـوړوو شاینی و ئی کناچی بی ئه دا و تاته نه پهی تو نمه شیّو ، چی شاره نه هه رکه ست گەرەكا چا نەجىبزادا، مارمىش پەيت، كورى وات: غەيرەز مومكنا من ھەر ئا کناچیمه گهره کهنه و کهسی تهر! عاقیبهت پادشا مارهش بریه پهی کوره کهیش و چى مۆدەتنه ، ھەرچى پەرسىنى شنە خەلكو كام ولاتىنە وكناچى كىينەو ئەداو تاتەش كێنێ ؟ راسەو ويش نەواچى. ھەر واچى : ئەداو تاتەو من ئا ھـﻪژگێ بـێ دلیشنه بینا. دماو به ینیوه پادشا مهرد و کوره کهش بی به یاگهدارش وه یهری چوار سالی پیسه ویهرد . تا بین داراو یهری کورا و روی وهشا وه هار بی ، ژهنه و شای لوا سهروو بانیو تهماشاو دەورو بهری کهری و ههور سهرکهشش گرتهبی و گولی جۆراوجۆرى پاچەمۆ دۆلەرە بەرئامى بىنى و پەلەوەرى فرەشا ئەي و جىكە جىكو مريچلان و قازوقولنگي و شادي خهلكي پاسهش پهنه كهرده دلش پهرېي و دهسش کهرد گرهوای و ههوریوه فره وهشش کهرد .

فره گرهوا، چهمیش سووری بیهبینی و یو جهزاروله کاش لاشنه بی و عازا لوا و

واتش به تاته یش: تاته ئه دام گره وای گره و و خدر یکا ملّس پر چیّو. شایچ لوا په ی سه روبانی، په ی لاو ژه نه کیّش و واتش: ئه ریّ ژه نه کیّ چی گره ویّنی. من چه خرابییم بیه ن په ی توّ. واچه په نه م بزانو و. واتش وه للّهی، هه رچی ده نگو ئا بولبولا مه یونه گوشم و ژه ره ژی مه وانانیو وهانه قوّل قوّل قوّل هوّر مه شانووئی کورو کناچه پاده روده شته چه نی ئه داو تاته یشا پیوه گیلانی. هه رپاسه خه ریکا ته قوّوه. تاسه و یانه و تاته یم کریان و فره بی تاقه ته نا و وه ختا شیّته بوونه. هه رپاسه تاته و توّ پادشا بی و تو شازاده، تاته و منیچ پادشان و منیچ شازادیّوه بینا په ی ویّم و تاته و منیچ پیسه و تاته و توّ پیر بیّو مه علو و منیم بویا مه رده بوّ.

پهى ئانهى بنى تاقه تهنا و دلم پيسهو ئاكهشيه گير يانهره و چهمم ههلسى مجو . پادشا واتش: ئەي ژەنەكنى ئىننە من و تۆ چىنە سالىن ئىننايمى يۆوە. رۆنيا من تۆ به گیر نارونه تا بزانو کو گه ئیهنیو و کناچی کینی. تو راسهو ویت نهواچینی به من و ههر واچینی ئهداو تاتهو من ئا ههژگینه. من زانینا تو نهجیبزادیدینو دهی ئیسه چیش ماچی گهره کتا بلیوه پهی یانهو تاته یت تا چهنی ئا خولامیمه کیانوو تو پهی يانهو تاتهيت . واتش : ئهى ا حـهى ا حـهى ! مـن شـهقهو خـولاميم وارديـنهو وەروقساو خولامى رەمانا ، ئىسە تۆيچ ماچى چەنى ئاھەر وەنەيە لوە وەپەى يانەو تاتەيت . عەسلەن. ويت مەيم چەنى (مەى چەنيم) بۆ نمەى چەنيم بەتوونو بە تهوهس با ههر نهوینوشان و به دهردو دووریشاوه نالنوّونه و تلیهووه. پادشا واتش: ژهنه کنی خولامو من نمه ک حهرالا، خولامو من عالاو چینه نووچانهن. پهی من ریک نمه گنو شاره کهی جیا بازو خه تهرا، ثننا بهرینا تو ، ئینکاره مهوه چهنی ئی خولامیمه لوه. به ههر جوّرهی نهبوّ، ژهنه کیّ نهرمه بیهو ویشوو یهره کوره کهش و چەنى خولامى كەوتى دا. پادشايچ تا بيروونو شارەكەي ئاما و رەوانەش كەردى، جاگیٚڵۅه ... ئهویشایچ یه ک روّی ته مام را نه بیّنی و تا شه وه ئاما مله ره و لوّی قه راخوو روّخانیّوه ، وستشا و نیشتی ره که شه وی چابان . نانشا واردو ثننه شه که ت و مانیای بینی زوّ وه رمشا پوّره که وت . ثننه ش زانا ، نیمه شه و خولامه که لوا په ی گیانو و ژه نه کی و واتش مهیلم ده په نه . ژه نی وات : خولام گیان که ره ش خاتره و خوای وازباره، تو خولامو ئیمه نیو. من به ئه مانه ت دریه ینا ده سو توّوه ، وازباره واتش نا ... ئه شوّ مهیلم ده ی په نه . ئه وه یچ جوّری مهیلش نه دّی په نه . کورپ کورپ کورپ یوه با وه شی ژه نه کیّوه بی ، خولام واتش : مهیلم نه دّه ی په نه ، ئاکوره کورپ و سه ره برق مهیلت نمه دّه و په نه .

خولاًمی خوّگه په حم، کو په کوّر په ش وه روو چه ماو ژه نیوه سه ره بری و ژه نی مه یلش نه ذا. هه ریاسه ثه و دوه کو په که یچش سه ره بری و. هه ر مه یلش نه ذا په نه و ثاخرش واتش: ویچت سه ره بروونه و واتش: حاز ره نا سه ره بری به شه رتی نامووسم نه گنو ده سو و توّی سیلوّت و چلکنی. ژه نه کی واتش! جاری با بلو و تا قه راخو و ثاثاوی ده سی یا وونو به ثاوی جا مه و وه هه رچیم په نه که ری که ره . خولامه که ته نافه ش وسته ده ستش و واتش: نه کای به ره شوّ و ویش و زوّ دلّی ثاوی . لوا قه راخو ثاوه کی، چه قوّه ش په نه بی، وه ریسه کیش پرچناو ویش وست دلّی روّخانه که ی و ثاوی به رده وه لیم خولام نامووسش نه به رده . خولام که به کار و ژه نه کی زاناش ، سامی گیرت و گیلاوه و ثاماوه په ی یانه و پادشای و واتش به رده موّ په ی لاو تا ته یش و پیسه و پاسه .

به لام ژهنه کنی که ویش وست دلّی ثاوه کی به پهلهقاژی لوا، ههر دهسوپلش شهنه تارو بیّوه و لوا یاوا قهراخوو ثاوه کیّوو ثیمانوو شادّه ته یش ئارد و شیوه نی فرهش کهرد پهی کوره کاش و هوّر ئیسته وه و کهوته را. لوا تا یاوا سهر که لیّوه، وه ختی

سهرنجش دا دوورو شاریوه دیارا، خاس وردو شاره کهی بیه و چه شاره که ویشاو ثه و شارو تاته یش مشو گهلیوه شدی که زیاوه و ئامارو به ئاذی گهله که ئامه و پهرساش جه شوانه و گهله کهی بزانو پادشاو شاره کهی که تاته شا مهنه نیا مهرده ن شوانه کهی وات مهنه ن . گهوهه رو لیره و چیوی فره ش پهنه بی مهییوه ش لاو شوانه که یوه سانا و سهره ش بریه و پوسش که نه و گوشته که ش داوه به شوانه که یو پوسس مهیه کیش که رد پیسه و که ردش وه رشو جوری وه که ئیتر هیچ که س نفرانی ژهنینه . لوا و لوا روو به شاره کهی و تا یاوا وه رو یانه و تاته یش چ مدیو خولامه که و چهنی براییوه ش نای سهرویانه و تاته یشو . قه دهمی مذانه و ده سشا دان پهشته و ویشانو پیوه قسی که ران (نه شناسیش). هه روارو چریش: ئه ری دانم یانه و پادشای قازه وانی ، مهیته ری ، گزی ده ری ، چیوه یشانیا پهیم . براکه ش که کوری وردی پادشای بی واتش: به لی وه للا ، قازه کاما، قازه وانشا نیا. لوا په ی یانه و پادشای و که رده شا به قازه وانو و قازاو نامی شانیا کوره که چه ل

کوره که چهل ئننه دلسوّز و یانه و پادشای بیّ، گردی وهششا گهره ک بیّ و روّ به روّ کاریّ خاسته رش دینیّ پهنه و فره ته رنیشتی بی دلی دلیشاوه و تا پادشا که ردش به مهیته رو ئه سپه که و ویّش . هه رپیسه موّده ته ی ویه رد .

به یمی لاو ئی پادشاکه یوه بزانمی ناچ حاله ینه . پادشا یه ک مانگ ئیجازه و ژه نه کیش دابی و واته بیش په نه دماو یه ک مانگی به یوه. وه لیم دوی یه ری مانگی پاسه ویه رد و ژه نه کیش ناماوه . ئاخرش واتش به خولامه که ی دابو با من و تو یووه بلمی شونی ئی ژه نیمه ره ، با بزانم چی ناماوه ، چی دیرش که رده ن ؟ گهوره وه زیره ش نیا یاگی ویش و پیوه جمای شونی ژه نه کیشه ، شه و و رویوه رانه بینی تا یاوای ولاتو تاته و ژه نه کیش . ئامی دلی شاری و به په رسای یانه و پادشایشا

ئیستوّوه و لوای پهی یانهیشا . واتش : میّمانتان گهره ک نیا . پادشا یانی تاته و کناچه کی واتش : میّمان حهبیبو خواین، فهرماودی ، لوای چوه ری و نیشتیّره و دماو تاوه ی سه رنجش دا نهژه نه کیّش هه نه و نه زاروّه کیاش دیاریّنی پاره و نه هیچی ته ر. ئیتر نه پهرساش وه نه و یانه و پادشای پهی ژه نو و زارو کهیش وه ئادیچ نه زانینی ئی میّمانه زهماشانه ن . فره ناره حه ت بی و شهوه ش که رده و گردنیشتی بینیّره و پادشای میّمان فره ناره حه ت بی، وه روویشه نه وا چی داخم چیش بیه بو ی کو گه لوای با ، ئامی باوه راره وه رگی واردیبا ...

چى خەيالانە بى ئەو پادشاكەى وات (تاتەو كىناچەكىى): ئىەرى بىرا چى نارەحەتەنى، قسەى، باسەى، نوقلانيو، و ... ؟

واتش: قوربان دیانم (دذانم) میشو، یونیا سه رگوزه شته یی یان و یه رده و ویش، گیلنووه با که می ئیشش سارین بووسره و و . کو په که چه ل واتش: من سه رگوزه شتیوه وه ش زانو و با گیلنوشو په یتان به شکیم ئیشو و دیانیش که می سره و و .

واتشا: داده ی . واتش : من به شهرتی ئی داستانی گیلنووه که هه تا دمائیش مه ی پادشا نازوو هیچ که سبزیوره و تائاخرش نارو هیچ که سی نهزیوره . واتشا: خاسا، نمازمی که سبزیوره ، جاکوره که چه ل سهرگوزه شته و ویش هه رجه نه وه لو هه تا ئا ساته که چاگه نه نیشته بیره گیلناشو، وه ختی یاوا لاو ثانه یه که کوره کاشا سه ره بری خولاموو شووه که یش جما بلوبه ر و واتش : برا من گمیزم مه ی با بلوو گمیزی که رونه و جا مه ونووه یانه . کوره که چه ل واتش : نا مه بو هیچ که بلو جبه ر . وه ختی یاوا لاو ثانه یچه که ئامه په ی دلیبه ره و پادشای و واتش داخیم یانه و پادشای قازه وانی، مه یته ربی، گزی ده ریشا گه ره ک نه بو؟ ئی خولامه که واتش : وه ختا ته قوره با بلوو ده س به ناوی که رو و جا مه ووه . ناستشا ، نادیچ بلو، نه لبه ته ئی

۹۰ / ئەفسانەي ھەورامان

قساشه به نامی یو ته ریوه گیلنیوه به نامی ویشو. وه ختی یاوا ثاخرو قسه کا واتشا به س ئینه ، ثا نه فه ره ویته نی . ثاوه خته واتش به لی ویمناو پوسه که ش مالاره وه رشه نه و کلاوه کیش لابه رده سه ره شو و گردشنا ساشاوه . جا واتش به خولامه کا جا ئیسه کو گه ره به ری مشدی ؟ هه م شووه که ش و هه م تاته ش واتشا دا خه نجه ری ده بانه باردی پهیش . با به هه رجوری مه یلوو ویشا کشوشان . خه نجه ره یشا داده سشو، هه ردوه ش پله پله جه نیی ملوویوی ره ، ثاوه خته پادشا و ژه نه کیش دوی یه ری روی ته رچابینی ، ثیتر لوای وه په ی شاره که و ویشا و براکی چش فره نا ره حه تی بیه .

مامۆ رۆاسێوه و مامۆ قالاو

جهدلی میرغوزاریوهنه ، مامو رواسیوه و قالاویوه رهفیقی بینی ، ههمیشه یووه بینیّ. روّیٚوه رواسه کی وات به قالاوه کهی : ماموّ قالاًو ویّره گا میّمانو من بـه و قالاویچ واتش: خاسا، قالاوه که ثاما پهی یانهیشا و تاقهنه نیشته وه و تاریکش کهرد و مامو روّاسي لوا و تاويوه سايليّش نيا سهره دماوه ئاردهش نياش وهرو دەمۆويْشو، قالاوى كه ئىشەو پيوه سايلى بوەران. قالاوەكە بە دەنووك دەسش كەرد سایله وارده ی روّاسه کی ، زوانیش ئارد تاوه که یره و مسقالی سایلیش ناسته و گردش به زوان هۆرلۆشته. قالاوه كه ساعبى واتش : مامۆ رۆاسى ئىسە نۆبەو منا مینمانی تو کهروونه ، مشیوم نارو بهی پهی یانهو من. رواسی وات : خاسا مامو قالاو. لواو تاويّوه گەنميّش بريّژنيّوو ئارديش نياش وەروو دەموو ھەردوەيّشان و هه تا مامو رواسه دانه به دیان دهسش کهرد گهنم واردهی و گهنم ترووکنای، قالاوه که به دهنووک دماو تاوه ی گردش هوروستی و دماو ئانه یه ماموقالاو واتش به مامو روّاسى : دابو سهرو بالام با پيوه بلمي سهيرو دنياى كمهرميّ. ماموروّاسه تەرسى بى و زاتش نەبى سوارەبۆو واتش ئاخۇر نەوزىمەرە، قالاوى وات : حەي حەي جاچێوي چانەچەنى كـەروو، مـن و تـۆچننە وەخــتى رەڧـێقيمنى چــەنى وزوته هو بي رهفيّق مهنو! لوا سهرو بالاو قالاويوه سواره بيه. قالاو باليش گیرتنیوه و لواپهی ئاسمانی و فره لواو جهچهم گمهبیه. واتش: مامو رواس

۹۲ / ئەفسانەي ھەورامان

حــهزکهری بـلیّوه پـهی زهمـینی ، واتش: ئـهریّ. قـالاو ویّش لار کـهردووه و روّاسه کیّش وستهره . روّاسه کی هه تا یاوا زهمین ههر ئـینه یه واچـی : ئـه لْلاهوو ئهرمان جیّگهی شلوو نهرمان

میرغوزاریوه به بالو هانیوه به مه لاییوه پالتاوه که س وسته بیره و سه رو پالتاوه که یوه خه ریکو نما که رده ی بی. رواسی که و ته وه رده مو و مامق سایره. مامق سا حه بیه تیه به رشی، رقاسه کی پالتاوه که ش که رد وه رشو لوا و لوا تا یا وا به وه رگی وه. وه رگه که ی وات: مامق رواس ثینه چکق بیه نی و ثبی که لپوسه ت چکق بی وه رگی وه وه رگه که ی وات: ئه هاها... ئو سوارا، وینی چووگه نه ، ئه ها چاقه د پاله نه . لوه پالتاوشا په نه ن و ئا نیشا دانی په نه و لوه با دانه یچ بدانی به تق مامق وه رگ قلینج که ش نیا سه رو مازیش و لوا نزیکو سواره کا، بیوه و دوی یه ری لووریش که ردی روو به سواره کا مدرایوه و یقشا تفه نگش په نه بی و په ره که و وه رگیش نیشانی گیر ته و تفه نگه یش یونیا و کوشتش .

رۆاسەكى لوا پەى سەرىش و وەختى دىش چىرىش كەردىنى وە، واتش: موبارەكت بىۆكسەڭى نىموە يىلىسە مەخوەى دىيەنتەوە.

خواكارا خاس كەرۆ

ماچو شاری وه بو، مهردمش گرد کافری بانی و بیزگه نه فه ریوه. ئی نه فه ره هه رکاره یش که ردایی واچی: «خواکارا خاس که روّ». مهردمیچ چی قسی سه ره شا سپ مه نه بی نه زانینی خوا به کی ماچوّ. قسی که و ته ده موو پادشاو شاره که ی و واتش: دا تا کابرایه چردی پهیم. لوای چریشاو ئاما حیز وورو شای و سلامش که رد و بی ئیننه ی ماتلو جواوی بو واتش: خواکارا خاس که روّ. پادشا واتش خوا کین؟ به کی ماچی خوا؟. ئه ویچ واتش: خوا ئاکه سه نه متو تو و ئی دنیائیشه وه ش که ردینه و کارا خاس که روّ. پادشا واتش: ئیننه خاسا من ئی کابرایه فوّتنو، که ردینه و کارا خاس که روّ. پادشا واتش: ئیننه خاسا من ئی کابرایه فوّتنو، ته فروتوونش که رونه و ئننا مه ردم ملوّشونی قسی شه ره و من سه روته ختی وه لابه ران. وه لی بی به هانه مه بوّ مه گه ر به هانیوه ش په ی بیز وونو و ئاوه خته فوّتنووش تا مه ردم نه نیوش ملوّمن.

گهوههریّوهش دا پهنه و واتش: ئینه ئهمانهت لاو توّوه بوّ. هـهروهخت داوام کهرده بارهشوّ پهیم. کابرای هوّرگرتهو واتش: خاسا، خـواکـارا خـاس کـهرو و یانهوشایش جیا ئاس و ئاموّوه پهی یانهو ویّش.

پادشا دوی نه فه ریش کیاستی شونیشه ره و واتش بزاندی تا گهوهه ریه منیو کو گهو لویدی دزدیشو وه چه نه شو باردیشو پهیم. دوه نه فه ره که وتی شونی

کابرای خواپهرستی و کابرا دووکانیوه ش بی و لواگه و هه ره که ش نیا دلی مجرییوه و به ره شده و دلی دووکانینه نیشته ره چیو و ره شوّ. دوه نه فه ره که لوای دووکان و یوشاگیرتش قسی و ثه و یچشاگه و هه ره که ش چه نه دزیوه و به رد شوّ داشوّ پادشای و پادشای وات، ثاگه و هه ره بنیه یدی دلّی گونکی وه هه میریو و زدیش دلی به حری. پاسه شاکه رد که پادشای وات. نیاشا دلی گونکیوه هه میری و وستشان دلی به حری. هه رکه گونکه هه میرشا و ست دلی به حری، ماساویوه چیرو حاز ره بی و به ساقی گونکه هه میره که شو و و داد.

كابرايني ماساوگيريچ پا دەوروو بـەرەنە خـەريكوو مـاساو گــيْرتەي بــنى، ئــا ماساوي كه گونكه ههميره كهش وارده بي، بيه دامهو قولاپو ئا ماساوگيريوه. ماساوگیر تا دهماو عهسر ماساویش گیرتی و ویره گا ناماوه ورهشوشا. کتوویره راش که و ته و ه رو دو وکانو و کابرای خواپه رسنی، ئادیچ واتش کاکه ی سه یاد، دا ئا ماساوا باره با بهعزهی سانو لاتووه، به مهیلوو خوای ئا ماساوی که گونکه ههمیّره کهش وارده بیّ، چهنی گهوههره کهی، کهوته دلی ماساوه کاش و بهردیّشو پهی یانهی و واتش به ژهنه کیش: دا تا ماساوا پاک که ره پهی ویره گای. ژهنی دهسش كەرد ماساو پاک كەردەي، دويش پاک كەردى، يەرەمين دانى كە لەمەش دريـە، تووشووگهوههره کهی ئاما، لوا نیشانهو شووه کهیش داو واتش: من تووشوو چیّویّ چینه یه نامانا و داش دهسشو. پیاکه وهختی خاس سهرنجوو گهوههره کهیش دا مَدْيُو چاگەوھەرى مشوّكە يادشاكە دابيش يەنەش تا ھۆرشگيروو پەيش. بە پەلە لواوه پهى دووكانى تەماشاش كەرد، ئەو نەمەنەن دلى سىنۇقەكـەينە (مُـجرى). واتش ده یسا ئینهی منیه و یاگی ئادی و ههر ئادیچا و بهردش نیاش دلی تا

ترازووه که یو و ناماوه پهی یانهی. ساعبی پادشا کیاستش شونیش و واتش: واچدی گهوهه ده کهی بارووه پهیمو ویچش بهی. نه ماش گهوهه ده کهی نیاش کیسه شوو لوا پهی لاو پادشای و گهوهه ده کهش نیاوه دو ده سو پادشای. پادشا سه ده ش سپ مه نه و ته عاجبش که د و واتش: ثینه کام گهوهه دا؟ پیاکهی وات: قوربان هه در ثاگهوهه ده نو به ثه مانه تی دان لام تا هو درشگیروو پهیت. سه ده شخول دا و دیا پیاکهی دو بزیوه که وت سه دولچاشو واتش: خو ئینه دزیماوه وستمان دلی به حری، چکووه ئیستو؟ واتش: قوربان ثا خوایه وستووه ده ستم که ئیمانم هه ن په نه ش. هیزی، ماساویم سانای و ئی گهوهه ده له مه و ثا ماساوینه بی ... «خواکا دا خاس که دو « ثاوه خته پادشا خه به در ش بیوه و ئیمانش ثارد به خوای .

خــوایــه ئـهوانـهی کـه بـێ بـاوهرن هــــینیان نـــهدیوه وا هــه نئهوه رن ئــه گــینا سـهیری بـاغیّکی گــول کـهن تــهماشهیه کــی بــهعهقل و دل کـهن کــین هـات گـهردنی وهنهوشهی شکان کــام دهس لاولاوی بــهدارا ئــالان ؟

(پیرەمیرد)

دەوڭەمەن وگەدا

ماچۆ دوى برايى بايۇشا دەولەمەن و دەولەتدار بۆ، حەيوانىي فىرەش بىۆ و يۆيچشا گەذا بۆ و هيچش مەبۇ. رويوه برا گەذاكـ مىلۇ سـەرە راوو گـەلەو بـرا دەولەمەنەكەيش گيرۆو مەييوه گيرو و بەروش و شوانەكە مەزانۇش پەنە. گەلەكە ملۆ. چاگەنە نمەمانو. كابرا مەيەكى ھۆركۆو گەرەكش بۆ سەرەش برۆ، پيايوه پارە ویهرومهی ماچو کاکه ئا مهینی سهره مهبره! مرده با تهگبیرت پـهی کــهروونه و مهیّه کیّش وه رداو کابرا ئاما پهی لاو گهدّاکهی ، کابرای راگوزهر واتش : کاکه زانی تَوْ چِيْ گُهْدُانِي وَ كَاكُهُتَ دُهُولُهُمُهُنْ؟ وَاتْشَ: نَاوُهُلَّا، چِيْ؟ وَاتْشَ: بِرَا شَهُنسُوو تَوْ ئیناکهلهکهوه و کرماشانی و تهن و ئینا فلان یاگینه لوه یهری قاویش کهرهنه، سهرو یهرهمین قاویوه جوابت مذّوه. لوا پهی کهلهکهوه و کـرماشانی و هــهرپا نــامو نیشانه که کابراکهی دابی پهنهش، یهری ده فحی قاوش کهرد. ثاخر قاو شهنسه کهش خەبەرش بنوەو جوابش داوه. ئىدىچ واتش : ئەي شەنس داواچە بە من بزانوو چى گەدانا. تەكبىرەيم پەي كەرە. شەنسى وات: خاس گۆش شل كەرە پەيم بزانە چێش ماچوو. واتش دادهی. شهنسی وات: ئا شاری وینی چا دوورو دیارا . کابرای وات : ئەرى وينۇش ، شەنسى وات : پادشاو ئا شارى كىناچىنە و تا ئىسە شووش نه کهردهنو خوای نووسینهش پهی توّ. نیمهشهو که ههرچی مهعموور و چیّوا و تهن،

۹۸ / ئەفسانەي ھەورامان

لوه یانه شا بیزه وه و لوه په ی لایش. واچه خود ا توش نووستینی په ی منو شووم په نه که ره. واتش: خاسا. کابرای هه ژار لوا پاسه ش که رد که شه نسش ته کبیرش په ی که رده بی . کناچه کیچ بی ثه مریش نه که رد و شووش په نه که رد. ثاوه خته ثاذ بی به پادشاو نیشت سه رو ته ختی وه و لوا ثه و ژه نو زاپو که یچش ئاردی په ی ثاگه ی و پیوه به وه شی ژیوای .

ئەمانەتۆ چىروو بەراسانى

دهگاییوهنه پیایی تاجیر بو، بهعزهی پوولش بی و کوش کهرده بیوه و سەفەر يوەش دەسۆ بى و زاتش نەوى پوولەكەي چەنى ويش بەرو، مىتمانىچش نهوى يانه نهبنيوشهرهوه روويشهنه واتش ئينه خاسا من ئي پوولي بدهو لاويويوه هورش گيرو پهيم ، لاوكيش بدهو دماته رزه حمه تم نه ذوو ئهمانه ت دار بوو؟ ئه ها ها لالوّ جافر پیایی وه موسلمانوو عالا، پووله کهی بهرو پهی لاو ثادی خاسا . لوا پهی لاو لالوّ جافري ، دماو سلّامو عهله یکی پووله کهش دایادی و واتش : ئی پوولی هۆرگىرە پەيم و ئەمانەت لاو تۆوە بۆ تا مەوۋە. لالۇ جافرىش واتش: خاسا دەش دەسمۆ و چانه بنيەشرە، كابرا پوولەكەش نيارەو لوا پەي سەفەرەكەيش. لوا و دەوروو چل رۆاش پەنەشى، ئاماو، و لوا پەي ئەمانەتەكەيش پەي لاو لالۇ جافرى. وهختی ههوالش زانا چه ثاد مهردهن. لوا پهی یانهیشا و ثهوهل سهرسلامه تی كوره كاش داوه و دماوه واتش: ئەرى تاتەتان ھىچش نەواتەن لاو شىمەو، پەي من؟ واتشا: ناوه للًا. كابرا يانه شانه زياره و فره ناره حهت بي و لوا پهي لاو كــابرايــيّوه ژیری و واتش ئهری تو چاریوه مهزانی پهی من؟ واتش: نیشهره، قسیوهت پهی كەروو. كابرا نيشتەرە، واتش: ملى پەي چالەو زەمزەمى، ئەووەل قاوش كەرىنە، ئهگەر ئالى خەير بۆ، جوواوت مدّۆوە و ھەر قسيّوەت ھەنە پەيش كەرە. وەئەگەر

جواوش نەداوه ئىنە ئالى شەرەن. ملى پەي چاۆكۆ قافى: چا چرىشنە، كابراك هورزاو جماو لوا رووهو چاو زهمزهمي. ياوا به چاکي، يهري رايي چريش وهنه جواوهی نهوی. نیشته ره شیوه نی فرهش که رد پهی ئا ره فیقی شه که ئالی شه ربی و جا ئاماوه روو به چاوكۆ قافى، دەسش نياگۆشوو ئەوەل قاوكەكەردش «هۆ لالۆ جافر»، جواوش داوه و کابرای پهنه وات: ئهری رهفیّق خو تو بنیادهمی بینی موسلمانوو خاس، گردو کهسن نامن تو به خاسه بهری، یانی چیش یاگیت پیّسیّنه؟ لالوّ جافر واتش: دەس مەدّە دەردم، با ھەر ویّم زانو، وەلیم پەی ئینەی توّ رات نه گنو ئیگه ماچۆ پەیت ؛ برای دوورم، من والینوهم بنی جهشاری وه فره دوورنهبي، سهرش نهدينانهو سيلهو رهحمي بهياگي ناريناو ههر پهيش نەپەرسىناوە، ئا ئىنە جەزاو ئانەينە خوا سانۇش چەنەم. واتش شەرتە بـۆ لوانـى هیچی نه کهروو تا نهلو چا والیته ئازادی وازوو پهیت. واتش: ئه گهر تو کاری چینه كەرى، ھەم من نەجاتم بۆ و ھەم ويچت لاو خوايوه خاستەر مەوى. واتش: شەرتە بۆ بلو پەي لايش. لالۇ جافر واتش: دەي راسى تۆكارىت چىش بى ئاماي بىرە و چریانیت وهنه. واتش: وهللا هی ثننه داخهو ئانهیه یاگیت گولهنه ثینا دلمهنه حهز مه كهروو واچووش. واتش : نا، ئهشوو واچيش. واتش: ئامان بزانو يارو پووله كه دام دەستۇ ھۆرش گيرى پەيم، دانت لاو كنى و نيانت كۆگە. واتش: نيانم چيرو بهراسانهو یانه که یمان، لوه به پاج دوی ونیدسی کهنه، یاویش پهنه. واتش: دهی ثیتر كارت نيا، ملايملوو. واتش: ناوهللا.

ثاماوه و یه ک راس لوا پهی یانه و والّی ره فیّقه که یش که مهرده بیّ. والّه کیش ئیسته وه و واتش: والی گیان حالٌ و بالٌ پیّ جوّره نه. تا براته یاگیش خراوه نه و توّ

مشیو ویهری چهنهش تا خوایش ویهرو چهنهش و یاگیش خاسه کهروو. واله کیش و اتش: ئانه وهروو خاتروو تو که ئی را دریژیته پیمهینه و ئامانی پهی لایم، ئانه ئازادم کهرد، بلو راو خواینه ئازاد بو.

ئاوهخته گیْلاوه و ئاما پهی یانه و رهفیْقه که یش. پا نام و نیشانی که دریابیّش پهنه، چیّرو به راسانه کیش کهنه و پوولْه کهش ئیستووه.

شهوی کابراکه ثاما وهرمش، واتش: «پاسه سهرفهرازت کهردان، خوا سهرفهرازت کهروی».

رۆاسێوه وكەڭەشێرىوە پەپۆسڵێمانيوه

رويوه جه رووان، ميرغوزاريوهنه، رواسيوه سهرهش ئاستهبيرهو لواي لوي رارهو بو دهوروبهری هور کهری و جاروبار مدری و وهردهمشو و ئی لاو شهولاو پهشته و سهره یشو تهماشا که ری و گنیوه درا. یا وا به که له شیری وه، که له شیره که پەرساش: ئەرى مامۆ رۆاس ئۆغر بۆ؟ رۆاسى وات: مىلايملوو پەي حەجى. کەلەشنىرى وات: دەي منىچ بەرى چەنى ويت؟ رۆاسى وات: بۆ چەنىم، قەي چىش کەرۆ. پیّوه کەوتىخ دا، لواى ولواى تاسەر كەشىخوەنە ياوىخ بە ۋەرەۋيّوە، ۋەرەۋىخقاقە بِوْ قاقەبوْش نيابيى و ناوامە ئادىش دىيى و واتش: ئەرى ئۇغر ملدى؟ واتشا پـەى حهجي ملميّ. واتش: منيچ بهرديّ چهنيّ ويتان؟ واتشا: ئهريّ بوو چهنيما. لويّ دوى تەپىي شا ئاسىي جياو ياواى باخىوە. قالاوەى قرقرش نيابيوەكە ئادىيش دىنى و پــهرساش پــهیشا، ئـادیچ شــابهرد چــهنی ویشــا، لوی یاوی بـهانی وه، په پۆوسلیمانیوه، دەورو بەرو ھانەكەينه، بە لارەو لەنجە، ویش نمانى كە چەمش كەوت پا جەماعەتيە، واتش: جەمتان جەمەن پاسە نمانو منش كەمەن. ئىنە پىيوە ئوغر كەردى؟ واتشا پيوه ملمى حەجى كەرمىن. ئادىچ ھەرپاسە كەوت چەنىشا و لوای لوای، ثارِوْرانه بینی، یاوی بن درکیوه و چا نیشتیره. وهره تــاو پــرا، هــهوا تاريكش كەرد، ھەسارى ئاسىمانۇ پيوياى، شەوەزەنگە بىخ. رۆاسەكى واتش بەكەلە شيرى: مامو كه له شير بوو بلمي تا ئوگه كهمي كارم ههن پهنهت. كهله شير چهني رۆاسىي كەوت راو بەردش پەشتى ياليوه و واتش پەنە: تۆ بانگۆو ساعبى، نىمەشەو مدهی، قهتلهت واجبهنه. پهس گیرتش ملش کهنهو واردش. جا ئاماوه پـهی لاو ئیدیشان و واتشا ئهری: که له شیره که کون؟ واتش کاره که و منش پهسه ننه بی و

قینیش کهرده و ناماوه. رو بیوه و لوی یاوی به بن درکی تهری و چا وستشا. دماو تاوى واتش به ژەرەژەكى: تۆش بۆ بلمى تا ئورگەكارم ھەن پەنەت. ژەرەژەكى لوا. ئادەيچش بەردە بن دركى تەر و واتش: تۆ قەتلەت واجبەنە. واتش چىنى؟ واتش: عانی حهسهن و حوسه پنشا راوهنیه پنی و ویشا یاو نابی بن د پکیوه و لوی بینی بنه و که که و یوه و ویشا شارا بی وه، تو راسهت واتینی و ئیستی نیشاوه. واتش، چەنى. رواسى وات: ئادى كە پەشتەوكە كەوينە ويشا شارابيەنۇ تۆيچ پانزىكارە عانى وەنانت واتەنت، كەكـەوى، كـەكـەوى، كـەكـەوى، كـەكـەكـەكـەوى و ... دوژمنه که یچشا، لوان بنه و که که وه کینه ئیستی نیشو، پهس قه تلهت و اجبهنه و ئەشوو كشووت. گيرتەش ملوو ئاذيچش كەنەو واردەش و رۆ بينوه كەوتتى را و لوای لوای تا سیههم شهو لوی. یاگی تهرو قالاوه کهش بهرد پهنای وه و واتش: تو ههر فره رووسياوهني و ههق و ناحهق ههر مهقرني پهيمان، قهتلهت واجبهنه و پاسه ملوّ ئاديچش پرچنا و ئاديچش وارد و روّ بيّوه و مهناوه په پوو سليّمانه كه. كهو تيّرا تا ياواي موغاريوه، شهوه بيهو واتش به پهپووي: تو ئي تاجي سهريته چکو بينه؟ په پوو سلیمانهی وات: حهزره تو سلیمانی به خه لاتی ده ینهش پهنهم. رواسی وات: شاهیدت کین؟ پهپووي وات: ئه چیگه (چیگهنه) (چینه) نیشهره تا بلو شاهیدت پهی باروو. پهپوو سلینمانه که لوا یاوا به گهلیوه و دوی یهری تووتیش ئیستی وه و ئارديْش پەي وەروو موغارەكنى. رۆاسەكنى ھەر جەدوورۇ تىووتىش چـەم يـەنە كەوتى، لۆرناش و واتش: شاھىدى قەبوولا، گەرەكش نيا چا زياتەر بەيا ، وەرووە. پەپووى وات:شاھىد ئەشى بەئ پەنجەمۇرت پەيكەرۇ. رۇاسى سەرەيش شەكناه، یانی:وای وای چیشم (وای له خوم چیم کرد به خوم) سهرئامه... چسی عانهنه تووته كا رۆاسەكىشا دىەو لوى پەيش و ھەرچى پەلەقاژىش كەردە لەمەشا دريەو واردەشان و ئىمپاسە حىەققەر مىامۇ قىالارى، ۋەرەۋەخالى و قىزقۇلى قىزقۇشان چەنەئەسە (سانا).

عابیدی جهحهننهمی یا بهههشتی ؟

ماچوّ راییّشا، حهزره توو مووسای پهی کوّ تووری لویّ، جهبن موّغاریّوه نه، یاوا به کابرایی مووسایی و عابیدی، لاش دا لاش و کابرای عابیّدی وات: یا مووسا لوای پهی کوّ تووری، عهرزو خواوه نو عاله می کهره بزانه مین جهحه ننه میّنا یا به هه شتیّ. حه زره ت واتش: خاسا .

لوا یاواکو تووری دماو ئانه یه ههزارویه ک که لیمه زیکر و خودایش که ده فهرماواش ئهی بینایی چهما، جه فلان مو خارینه، عابیدیوه پیسه ش وات په نه م خودایچ فه رماواش لوایوه واچه ش په نه ئا عابید هجهنه نه مین حهزره تو مووسای ئاماوه. لوا پهی لاو عابید کهی، واتش خوای فه رماوان جه حه ننه مین واتش: ده ی ئی پاوه لوایوه پهی حیزوریش واچه ش په نه ئینه من حه فتاسالین، واتش: ده ی ئی پاوه لوایوه پهی حیزوریش واچه ش په نه ئینه من حه فتاسالین، هه تقو زیکر و ته لیله و عیباده ت که رونه پهی خودای ، هه ققو ئی حه فتا ساله یمه بدو ئیتر هم ریاگیوه م وزو ویش زانوو. حهزره تو مووسای ئی شهممه که وه لوا په ی حیزوورو خودای، دماو ههزارو یه ک که لیمه زیکرو خودای، ئه وه ل قسه ش که که رده، قسی عابید که ی بی و په یغامو عابید که یش یاونا. خوا فه رماواش به حهزره تو و مووسای: یا مووسا واچه ش په نه چاگه نه که رو، سوّجده گاکه شه نه ی ی و په یغامو عابید که نو، بزانو چهم ش به چیشی گنو، ئانه هه ققو حه فتا بنووسی (ونیه سه) خاک که نو، بزانو چهم ش به چیشی گنو، ئانه هه ققو حه فتا ساله و دینداری ئادین. واچه ش په نه ئیتر چا، نه نیشو، بلو. حه زره تو مووسای لوا

عهینو چیویش پهنه وات، کابرای عابید، مالاش سوّجدهگاکهشهره، به یاچ ونيهسهيش كهنهو تهققهو چيوهي ئاما. وهختي بهدهس خاكهكهش لابهرد، چه خەزانيوەن، كۆزيوە، كەپەرا جەواھيرات، بەرش ئارد و داش كۆلىشەرە و لوا روەو شارى وه، ياوا به دهگاييوه يئى ديمى دهگايوه، هانيوه شدى زهمينهى فره فره وهش و نهخت چیرو هانه که ینه بی. لوا په ی دلی ده گاکی و ساحیبو هانه و زهمینه که پش ئیستووه و ساناش لاشق. لواکهل و پهل و وهسایلی فرهش سانا و ئاما، دەسى يانىش كەردى وه ، كاروانەرايىوه و چەنى نانەواخانىوەيچش كەردەوه و نووستش سهرشاوه «كاروانه راو نانه واخانه و خهلكي»، هه ركهس چين دوه يه ئيستيفاده كەرۆ مەرجانيني و بني پوولا. چا دەگاينە ژەنبي چش ئاردە و چا چەقارە. مۆدەتەيش پەنەشى، حەزرەتوو مووساى رايى راش كەوتە ئا چەمو دۆلە، كابراكە، ههر جه دوورو که حهزره توو مووسایش دی، لوا پیراییشو و ئاردش یهی یانه و ويشو، مينمانيوه خاسش كەرد و به ئينحترامنو عيزهت، رەوانىهش كەرد و لوا. حهزره تو مووسای دماو ئانه یه که راش که و ته وه کو تووری، دماو زیکر و خوای، عەرزوو خوایش كەرد يا بينايى چەما، سروو تۆ چەنينا؟ يارۇ كابراكە كە مۆژدەو جه حه ننه میش پهنه دریا، خو زانی، لوان چه ئیحسانه پش وسته ن را. خوا فهرماواش: لوه واچهش پهنه، ئانه من ئادم تاقى كهردو راىوه خاسهش گيرتهوهر و جهراو من لاش نهذا، يانهو قيامه تيش جه يانهو ئي دنيايشه فره وهشتهرا.

ههر ياسه كه واتهنشا:

عبادت بجز خدمت خلق نیست به عمامه و سجاده و دلق نیست «هدرکهس خه لکش چهنه رازی بوّ، خوایچش چهنه رازیا. دوژمنو خوایا .»

كناچێوه كەرەوكورەو لاله.

ماچۆ، ده گاینوهنه، فهقیهی بۆ، مزگی نهلاو ماموساو دهگاکنوه خهریکوو وهنای بۆ. ئا پلەو پايەيە تەمام كەروونە و مامۇساكە ماچۇش پەنە: فەقى گيان، تۇ ئىيتر چېگەنە دەرست نەمەنەن، مەشيۆ (ئەشۆ) بلى پەي فلان دەگايى. دماو دوى يەرى روى تەر، فەقى كەوت را پەي دەگايوەتەرى كە پلەو پاييوەتەر دەس پەنەكەرو. لوا تا یاوا دەراوێوه، سەرسەوز و وەش ، فێنکی باخەكا دەماخشكەرد وگۆشش دا، دهنگو پهلهوه را. ته لانیوه نه لوا واری و چه مدیو جوی وه په رئاویی قرمهش مهی. دەوروو بەرو جۆگەكنى پەرا جە پەرسىياۋەشان. بۆ پۆنەي پياي مەس كەرۋۇ سەرۇ جو کینه توله رایوه کیشیای بی. راش گرته وه روو لوا شونه و ثاوه کی ره. فه قی چه نی ثاوه کی دلی جوی یه کارا پیمینی، چه مذیق ساویوه ثاوی ثارده و بهردهش، رهما ساوه کیش گیرتهوه و قهپهیش وهنه گیرتهو توزهیش چهنه وارده. ناوامه فیکرهیش پهي ئاما، واتش: خو ئي ساوي، بي ساحيبه نهوي، حه تمهن ساحيبه يش ههن. من چن ویموئی قەپیمه گیرتەنه. خو حەرامه نه پهی من. ئەشۇ بىلۇ ساحىبەكمەش بیزووه. راکینه گیلاوه، کهوت سهرو جوگه کی و رووهو ســهر چــهمهو ئــاوه کــی ههنگامهش نیا، لوا و لوا تا یاوا باخیوه په پ جه میوه ی جه ساویوه گیره هه تا وه زی و هەلوچێوو ھەنگوريۆ بەينى و ھەمرۆا و لوا دلى باخەكەي ياوا بە دەسنى ياناكە دلى

فه قی واتش: لالو گیان ئاذه ی بزانوو کامینی ئا شهرتاته. ریش چهرمه ی وات: ئهوه آل شهرتم ئینه نه که تو هه تا سالیته رئی وه خته با خهوانی ئی با خیمه په ی که ری، جا سالی ته رئه و شهرته کیچت په نه ماچو. فه قی که چهمه راو ئی قسی نه وی و ئینتیزارش نه وی، سه رسام مه نه. ملش لار که ردو واتش: خاسا. وه لی به شهرتی دماته رئازادم که ری. ریش چه رمه دیا فه قیه که یره و ئیتر هیچش نه وات و سه ره شه کناوه. فه قیه که بی به با خه وانو و باخ و ریش چه رمه که ی .

ثا باخیچه نیزیکو ده گاکی بی که گهره کش بی بلو ده رسش چهنه وانوو. ساعبی زوو تا نیمه روّ لوی پهی ده گاکی، ده رسه که ش وه نی و نیمه روّ ئی وه باخه وانیچ پهی کابرای که ریّ. کارم نیا سالیّوه پاسه ویه رد. سه روسالی یانی روی وه که بی به باخه وان، لواوه پهی لاو کابرای ریش چه رمه ی، دیش لاو حه وزه که ینه، سه رو

(تەختانجىيى وە) نىشتەنرە . دماو سىلامى واتش: قوربان ئىنە يەكەم شەرتو تۆ تەمام بى . ئينه سهرو سالين و ئارو، ئاړۆنه كه من ساوه كيم واردى . ئيسه ئهو شهرته كيّت واچه پهنهم بزانو چیشهنه ؟ ریش چهرمهکه توزهی خواوه و دهسهیش ئارد ریششه ره و ته ماشا و سه رتاپا و فه قیه که یش که رد و سه ره یس شه کناوه و پاسه نمانی جه کارو فه قیه کهی رازی بیه بوّ. واتش: روّله گیان، ئهو شهرته کیم ئیّنینه، خـاس گۆشت چەنەبۆ، كناچيوەم ھەنە، ھەم كەرەنە، ھەم كوورەنە، ھەم لالەنە، ھەرچەن نهویناینهت، ئهشو به نهدیده مارهش کهروو پهیت. فهقی سوورو بی و گلویز و دەمىش قووتەداو، ديارىش چەرمەكەيرە و سەرەش سىر مەنە كە چەنتى ئى سالمى ويەردە و ئاد چى باخەنە كەسش غەير جە ريش چەرمەكەي، چەم پەنە نەكەوت. ئى رايچە ملش لار كەردو واتش: قوربان مەيلۇ ويتا. ھەر چاكناچەكيش بە نەدىدە ماره کهرده پهیش و دوی دهسی یانیش بینی، لواکناچهکییش بهرده پهی شهو دهسه کهی و ئاما فه قیه که ش که لاو حهوزه که ینه نیشته بیره چری و واتش: روّله گیان ئا دەسە يانى چەنى ئاكناچى كە كەرەو كۆرەنە، خەلاتۇ تۆم كەردى و لو، پەي لاو كناچەكى. فەقيەكەشكياست پەي لايش. فەقيەكە عانى لوا يانەوكناچەكىش چەم پهنه کهوته که سهرو دهسن یاگنیوه نیشتن بیره، واقش پرا. چهمیش پرای تهوقهو سەرەيش، چە مذّير مانگە چەنيەنە ئادەيچ پا سينە، رووەش مانگەو چــواردەى، چەمىٚش پىسەو ھەسارەى مەدرەوشىيانى، زولفى زەردى پىسەووە رۆ سەركەلى، ويره گا وه ختهى كه پرو، چهناكه چالهى پيسهو چالهو ساوه كني كه جو كينه گير تهشو. زووان مهتاوو سهناش کهروو. پهی باسی نمهشیو. شوکرهیش کهرد و واتش: بهلی، ههسۆره كهم، درۇش نهذا، ئى كناچى، كهرەنه تا ئىسه قسى خراويش نەژنهوينى ،

11٠ / ئەفسانەي ھەورامان

كۆرەنە، تا ئىسە بە چەمئوە خراوى نامەحرەمش نەذيەن و چەمش بە نامەحرەمى نەكەوتەن. لالەنە، تا ئىسە قسى خراويش نەكەردىنى. سلاموو ژەنەكىش كەرد و واتش: پەرى خان، بەش من تاووشوەى خاس بوونە پەى تىۆ و پىيوە پىيرى و خورەمى بىيىمى. رىش چەرمەكە غەير چاكناچى، زارۆىوەتەرش نىەبى، دماو يەرى چوار سالاكە پيوە بىينى، رىش چەرمەكە عەمرەو خوايش كەردە و فەقيەكەو ژەنەكىش بىي بە ياگەذارو ئاذى ...

خوا جه سولتان مهحموودي گهوره تهرا

ماچو زهمانه و سولتان مه حموو دی، کابرایوه نه ججار بو، فره ژیر بو و ده سو پلیوه خاسش بو. گیان وزو نه دلی چوی. چوتاشی پاسینه چا شاره نه گیر نه گنی. ده لاقه و به ره و سنو قو و چیو، وه ش که ری، پاسه چو تاشیوه بی، جاروبار موجه سه مه و چیویچ وه ش که ری. ژه نی وه فره زه ریفه و جوانخاسه ش بو، سولتان مه حمو و د چه مش گنو به ژه نه کی و دلش مشو و وه نه ش. په رسو و پهیش. ماچان ژه نه و فلان نه ججارینه. گنو د لی ورده خه یالا، هه رچی فکری که رو وه به هانی و مه مه و یزووه که ئی ژه نی چا کابرایه سانو. ئاخرش روی وه واتش په نه: هه تا ساعبی هه زار منی ئارده مشارم گه ره کا جه تو، تاوی ریکش رزی خو خاس، مه تاوی ساعبی ثیمدامت که روو. کابرای نه ججاریچ واتش: ده ی قوربان هه زار منی ئارده مشار به شه ویوه چکو وه ش بو په ی من ؟ واتش، ویت زانی !

نه ججار باره گاو سولتانیش جیا ئاسه و ئاموّوه پهی دووکانی. ئننه فیکر و خهیالا رووه که ده ده ده و و نیه سه و خهیالا رووه که ده ده وه ختی تریّشته یش شاناوه نه و ته ختیّوه داش وه نه و و نیه سه و یشو و کلکه ش بریا. تا نیمه روّ هه ر ئارده مشارش وه ش که رد، نیمه روّ لواوه پهی یانه ی. فره ناره حه ت بی. ژه نه کی زاناش په نه و په یش په رسا. ئادیچ سیر تا پیازش گیلاناوه. دمانیمه روّ ئاموّوه پهی دووکانی و هه تا نیمه شه و هه رکره ش ئهی، هیچش دیار نه وی. نیمه شه و ژه نه کیّش وات په نه: پیاکه وه سیّ شه ن، بو بووسه، وازباره،

۱۱۲ / ئەفسانەي ھەورامان

کره کرو چیشی ته ن. پیاکه یچ وات: ژه نه کی ئه رئیشه و هه زار منی ئارده مشار جوّر نه که روو، ساعبی ئیعدامم که روّ. ژه نه کی واتش: کوره، پیاکه بوّ بووسه، «خوا جه سولّتان مه حموودی گه و ره ته راق رش ئارد په ی نه ججاری و وت. ده و روو پارشیّوی، ته قه شا دا به ره و کابرای نه ججاری، ئادیچ روّحش نه مه نه و واتش: ژه نه کی ثانه مه عمووری ئامی په یم به رام و ئیعدامم که ران. به ته رس و له رز لوا به ره ش که ردو دیش، دوی نه فه ری ته میاینی ره و واتشا: کاکه سولتان مه حموود مه رده ن، تابووته یش په ی تاشه. ئادیچ وه شیه ینه واتش: کوره سه رو هه ر دوه چه مام. موّرو موّمیچش په ی که روو. زوو ده سش که رد تابووت تاشته ی و ژه نه کیش وات: پیاکه نه واتم بوّ بووسه، «خوا جه سولّتان مه حموودی گه و ره ته رای به نیانه که ماچان: «زالّم زه والّت یه ی یاووّ».

بيكوتم ههر ئەمەسە، نەيكوتم هەر ئەمەسە.

ماچو زهمانه و سولتان مه حموودی، کابرایی جولا بو فره گهدا و هه ژاربو، هه رچی ره نج مدّوو ویش کوشوو روی مدّو ده مو شهوی وه شهوی مدّو ده مو و روی وی مدّو ده مو روی مدّو ده مو روی ده مو روی ده مو روی ده موزوو روی مه روی ده موزو و وه رمش دی، دی و ده می هور مه وزوو روی به پاوی فره وه شه اوی وه فره چیای شی نه تاوینی زاناش لوان سه رو هانیوه په پاوی ده سی ته زنی، ثننه چیای بی. کابرای جولا فره تاوه یوه ده ست بنیه ی دلی تا تاوی ده سی ته زنی، ثننه چیای بی. کابرای جولا فره ته ژنه شه بی، هه رچی که ری نه تاوی جه تاوه و تا هانه یه وه رو ، ده سش نه یاوی لاو تاوه کی ، هانه که قوول بی . تاخرش هانه که ش جیا تاس و لوا یاوا به گه نکاوی وه که که می لیکلاوه ش چه نه بی، لکا لیکلاوه کی وه و تیرش وارده . که خه به رش بین ه مه نه که و تینه و واتش: هه ی ... ها ... تاگه نکاوی رزقو و من بی، شه ر ته بو چیولای فره ره نج نه ده و دماینه خوا رزقو و یمش په نه نیشان دانی . ثیتروی کوشته ی بی سه مه را .

رۆێوه سولتان مەحموود چەنى حەسەن مىەيمەنى وەزيىرش، راشاكەوتە دلىبەرەو ئا جۆلايە، جۆلاكەيچ ھەر مالى پا چالەكىشەرە و واچى: بىكوتم ھەر ئەمەسە، نەيكوتم ھەر ئەمەسە.

سولتان مهحموودیچ واتش: ئی کابرا چیْش ماچوّ، وهزیر پهرسوجوّش کهرد و زاناش پهی چیّشی ئانهیه ماچوّ. سولّتان لواوه پهی یانهی و پهږوو قاوهسینیوه

۱۱۴ / ئەفسانەي ھەورامان

ته لا و جهواهیراتش کیاست پهی کابرای جولای. دهسمالهیشا دابی سهرو قاوهسینیه کیره. جولایچ سهروو قاوهسینیه کهیش بهرز نه کهردووه و نیاشهره وهروو دووکانه کهیشهره دهسی وردهواله ورهشی، ویهرینی، چریش وهنهشاو واتش: ئهری کاکه روّحه شکیا مهساندی ؟ واتشا: بهلی وهللا. قاوهسینیه کیش ورهت پهنهشا و چن قهرانهیش گیر کهوت.

ئى شەوەكەوە سوڭتان مەحموود راش كەوتەوە لاو يانەو جۆلاكەى و چە مديق جۆلاكە ھەر مدۆوەنە پا چالەكىش و ماچۆ: «بىكوتىم ھەر ئەمەسە، نەيكوتىم ھەر ئەمەسە».

لواوه و مهعموورش کیاس پهی جوّلاکهی و واتش واچدی بابهی پهی ئیگهی. لوای چریشا و ئاما پهی لاو سولتانی، سولتانی واتش: ئهری کابرا، من قاوهسینیوه ته لام کیاسته پهی توّ، چیشت پهنه کهرد؟ جوّلا مالاش سهره و ویشه و واتش حالی پی جوّره . سولتانی وات : دهی چی دات پهنهشا . واتش : قوربان ، سهرم بهرز نه کهرد و بزانو چیشا ، روّحا ، مسا یان ته لان . سولتانی وات: دهی ئیسه توّ ئیعدامت واجبا. بزانو و چی به سووک وردو سهوقاتو و ئیمه بیهنیوه. واتش قوربان، من زوو وهرمهیم دیهن باکورنوشو پهیت. ئاوه خته ههرچیم پهنه کهری کهره، وهرمه کهش کورناوه پهی سولتان مه حموودی و سولتان مه حموود واتش: لوه خوا به خشوّت پا ههری ویته .

گەوجەي شكات لاو خواي بەرى

ماچۆ، كابرايى گەوجەلەو فرە لات بۆ، گنۆرا ماچۆ ملايملوو پەي لاو خواي شكات، بزانوو من چي ئننه گهدا و لاتهنان. كهوت راو لوا تا ياوا به بيشيوه، وەرگىٰوە لەرو لاوازش چەنە بى، خشەو ھەژگا ئامە و وەرگەكە ئامە بەر و واتش ئەرى لالۇ پيا ئوغر بۇ ؟ كابراى گەوجى وات وەللاھى فلانى ملايملو و شكات پهی لاو خوای. وهرگه که یچ واتش دهی پیاوه تی کهره، منیچ شکایه تیوهم ههن، لوای یاوای خوای ئانهیچش پهنهواچه. گهوجه کهی وات: خاسا، واچه بزانو چیشا. واتش: شکاتم ئینهن، پهرسه بزانه چی ئننه له دو رووته لهنان. لواو لوا تا یاوا به کابرایی هینتیاری که خهریکوو هینتی بی و زهمین کالی، واتش مامو گیان ثانه ئوغر بَوْ ؟ واتش: وهلَّلا حالَىٰ پيسه. واتش دهى برا پياوهتى كهره منيچ شكايهتيم ههن پهی لاو خوای. گهوجه کهی وات: شکاتت چیشا؟ واتش: من ئی زهمینمه ههن، فره وهیش کهروو، ههرچیمهو دهوروو پشتشهره و وهیش کهروو ههر کـهم رســقاو، رسق ئاوەر نيا. واتش : خاسا ماچۆ پەنەش. گەوجەپيا چاگەيچ ويەرد و لوا تا ياوا به به حریوه، گیرش که رد. ماساویوه سه رهش به رئارد و واتش: ئه ری لالو چیش کەرى چینه ؟ واتش : وەللاھى حال و بالم پى جۆرە ئىسە لاو ئىي ئـاوينە گــیْرم كەردەنو مەتاوو پرووه. ماساوى وات: من پرنووتو بەشەرتى وە شكاتو منيچ بەرى لاو خوای ، کابرای گهوج واتش : خاسا : واچه بزانو چیشا شکاته کهت. ماساوی

وات: من ئیناینا، دلی ئی به حره کهوه ینه و ئی ئاوه پوختی شه ههنه، وهلیم ههمیشه ته ژنهما و جهرگم سوتهن. عهرزو خوای کهره چی من ته ژناییم مهمیریو. واتش خاسا. سوارو مازى ماساوى بى و پرناشوو ئەودەس. لواو لوا ياوا بـ بـيابانيوه رووت و قوتی، سوّته بی، تووشوو کابراینوه ئاما، کابرای وات: کو ملی ؟ گهوجهی وات: پهي لاو خواي ملوو شكات. كابراي وات: من خوانا ، بزانو چيش ماچي و شكاتت چيشا ؟ گهوجه پيا رازهو ويش واتهو گردوو قسهكاو ويشو و ئانيشا رانه چهمش پهنه کهوتی و دهرده دلشا کهرد لاشوو واتیش لاو خوایوه. که گردش گیلنیوه پهی نا کابرایه، نا پیایه وات: لوایوه یاوای به ماساوه کی واچهش پهنه، گەوھەر يوه ئىنا دلى قورگى شەنە بەرش بار و خاسە بۆوه و جەسى وشكى نەجاتش بۆ. ياواي به هێتياره كهى واچه ئهى فهلا، گەنجێوه ئينا بەينوو دوێ كەلەكانە، جە دلى زەمىنەكەيشنە، ئاگەنجى بێزووە و بەربارۆ زەمىنەكەش جەكەمرسقى گنۆو پربار بۆ. یاوای به وهرگه کهی، واچه به وهرگه کهی «تـووشو کـابرایـێ سـهفێحو دەولەمەن بيوه. كابراگيلاوه شۆنەكيويشەرە .

لوا یاوا به ماساوه کی، واتش: گهوههری جه قورگتهنه ههن بهرشباره جهسی وشکی گنی. ماساوی وات: دهی بو ماله سهرهمره با ثاگهوههره گنوره و بهرهش پهی ویّت ورهشهش. گهوجهلهی وات: من گهوههرو توّم پهی چیّشی! ماساوی وات: پیاوه تی کهره بو بهرش باره، بهرنمه ی پهی ویّم. واتش: نا! ملایملوو دهولهمه به وه.

لوا تا یاوا به برای هیّتیاری و هیّتیاره که مانی نهبیه یش که رد و واتش: کاکه لوای لاو خوای چیشش فه رماوان؟ واتش: فه رماواش به ینو دوی که له کا، که نو، خاس

کالوش،گه نجه یش چه نه ن به رش باروو زهمینه که مهی سهمه رو جه که م رسقی گنو. کاکه ی هی هی سیاری وات: ده ی بو با من و تو پیوه ناگه نجه ی به ربارمی، جا نیمه ش پهی تو و نیمه ش پهی من. کابرای گه وجی وات: من خه زانه و توم پهی چیشی، ملایملوو ده و لهمه ن بووه.

لواو یاوا به وه رگه کهی، فه رمایشو خوایش پهی گیّلناوه و واتش: ده ی سا من گهوجی جه تو گهوج ته رم ده س مه گنو! تا کابرا واتش: ناا وه رگی گیرت و کابراش کوّشت و لهمهش دری و واردش...

کهریم خان و به فراوه ی کناچیش

مهگیلناوه، ماچان، دەورو پەرەسەد سالى چېروەلتەر جە قەلاجىي مەريوانىينە، خانيوه حكوومهت كهروو ناميش كهريم خان بۆ. كهريم خان جه ده گاو قهلاجينه فره دەسەلاتدار بۆ و چەنى خەلكىش ھۆرزاو نىشتىش خراو نمەوو. كەرىم خانۆ قەلاجىي كناچىي وەش بۆ نامىش بەفراۋە بۆ، فرە زەرىفەو رىكويىكەو خانۇ مانە بۆ، قسهوهش و نوكتهزان و مهردم داره بوّ، ژهنو كناچى قه لاجيّ فره وهشهشان گهره كه بۆ، بەفرارە بە راسى كناچە سالارى بۆ،وەشەسياي گەورەو وردى دەگاي بۆ. كەس مه تاوو لار تهماشاش كهروو، گردكهس به ئيدخترامو تهماشاش كهران. كهريم خانو قەلاجىي چەنى خانو مەحالو شارەزوورىشناسى بىنى، پيوه ئامەو لوايشا بىي. يۆترىنى خاس شناسىنى، پيوه راوەشاكەردى بىي، روى وە جە رۆان، خانو شارهزووري ئاما هيجبي بهفراوي پهي كوړيوهش. كهريم خان كناچيش ماره بريه پهی کوړو خانو شارهزووري و دماو موده تهي زهماوهننهشا نيا و بهفراوهشا بهرده. سهرو دوی یهری سالی ویهرد و چی بهینهنه جاروبار نامی بهفراوی یاونینی تاتهیش و نامی کهریم خانیچ یاونی نی به بهفراوی و پی جوره دهنگ و باسو يۆترىنى زانىنى، ئى يەرە سالە كە بەفراۋە شارەزۋۇرەنە بى، ناماۋە پەي يانەۋ تاته یش، تاقه تش تاق بی و فره ئاره زووش بی ئه داو تاته و برایه کاش وینو. پاش نیا جەرگو ويشەرەو رۆيوە واتش بە شووەكەيش: فرە بى تاقەتوو يانەو تاتەيمنا، ئىنە يەرى سالىن چەمم نەكەرتەن پەنەشا، با پىيوە بىلمى سىەرى دەيىمى وەنىەشا. شووه که یچش واتش: من مه تاوو ئیسه باونه ت چه نی خو زانی کاروبارمان فره ن، متمانی که روو به خو لامه که یما، چه نی ئاذی کیانوت ویم مه تاوو به و. به فراوی چ واتش: کابرا من متمانیم نیه نه به ئا خولامی، ئیگه تا قه لاجی زانی چننه رانه؟ ئه شو ویت به یم چه نی.

بەھەرجۇرەي بۆ بەفراوەش رازى كەردە چەنى خولامى بىلۆوە پەي يانەو تاتەيش. دوى يەرى رۆي تەر كەوتى داو شووەكەش تا بەرو شارەكەي رەوانەش کهردی و ویش گیلاوه. به فراوه چهنی خولامه کهی کهوتی پرا، روی وه رانمه بینی كەلوو كەما جەرى ئامنى پىدىمو، ويرەگا وەخت ياوى دەربەن كەلەوى، لوى بن ئەشكەوتنو، وستشا و ئاويرشاكەردۇ،كەمكەم ھەوا تارىكش كەرد و نانو سۆلەكەو كەرەشا وارد و چايى دەمش كيشابى، چايىشان واردو بەفراو، كورە كۆرپيوه باوهشی شو بی، پانزه شانزه مانگه، شوتش داپهنه و هیشتای تیر نهبیهبی ئه و چێچه که ی ته ریش به ر ئارد و نیاش ده موو کوره کورپه که یشو تیرش که رد و هه ر دوى وتى. خولامه كه يچ گوشى وه نه وه رمش پوره كه وت، نيمه شه و خولام خەبەرش بىيوه و شىەيتانى ھۆرنيا و چىلوسكى ئاويرەكمەيش نىياى سىەرو سكله كه يوه و ئاويرش هورگيسناوه و لوا نيزيكوو به فراوي كه و تو، دهسش به رد پهي مازي بهفراوي. هايش (خهبهرش)بيوه ، حهوهسيّاي بي ، فره تهرساي بي و دەمش وشك بيەبيو. واقش پرابى و تەماشاو خولامىش كەرد ھۆش جەكەلەشەنە، نەمەنەن. خولامى وات: بەفراوگيان شيتت كەردان، ئەشۇ مەيلم دەي پەنە. بەفراويچ واتش: عهقلت بو كاكه گيان، منشا به ئهمانهت دهينا دهسوو تـوّوه، شـوورهييت مه کرین وه چی یا گینه پی نیمه شهونه منی بی پهنات به گیر ئاردینا، پیات پهنه ماچان، تو حافیزو مننی، ئیسه ویت گهره کتا تهجاوزم پهنه کهری؟ وهسیشهن تەرىقى بە، دماتەر چەنى روەت ھەنە تەماشاو قەومام كەرى. خولام كە فام و عەقل

و هۆشش جەكەلە بەرشيەبى، ھيچش سەرە نەبيوەو واتش: ئەر مەيلم پەنە نەدەى، ئا كوره كۆرپەتە سەرە برِوو. بەفراوى وات: وێچم سەرەبڕى مەيلت مەدٚەو پەنە. ئيتر وهسينشا ، سهرو ههرو شهيتاني وهزهره براگيان. خولام چـهمينش سـووري بیهبینی و ههلمه تش داکو په کهش رفانی و سهرهش بری و ههر زورش پهی ئارده و به فراوه گرهوی پیسه و هه وروو وه هاری، سه رهش نیابی دلی ده ساشو و گره وی و قژی رنیوه و مالی سهرو زهنگولو ویشهره و باوکه رو که ری و ثهویچ ههر واچی یا كوشوت يا ئەشو مەيلم دەى پەنە . ئاخرش بەفراوە ويش ئارام كەرد و ، چەميش پرای بینی تهوقه و سهره یش و ههناسه برکیش پهنه کهوته و . ناخرش رووهش کهرده خولامه که یوه و واتش: ئیسه که وازم چهنه نماری! دادهی عه یبت نیشانم ده، جا مەيلت پەنە مدەو. ئەويچ پانتۆلەكاش كەندىن... وستش سەرو دەسا شەرە پەيش. به فراوه ی ژیره و پیره و میره، کارده ی تیژه ش پهنه بی، عازا کارده ش بهرئارده و داش عهيبو خولاميوه بنهنه بريش. خولام كهوت دمارهو كهمي پهلهقاژييش كهرديو، اوفیّوه تنش کهرد و مهرد. بهفراوهی شیرهژهنی، ئسننه داخ به دلمه بی، ئساردش سەرەيچش برى و ھەراسان، زاق و واق تەماشاو بىلىسەو ئىاويرەكىمى كىمرى، نەفەسى سىنەشنە بريايبى . ھەر فرە تەرسايبى ، نەزانى چىش كەرو ، پەي تاوەي نامي ويچش هوش شيئ بيوه، ثا ثاويره كهرده بيشاوه جه قه لاجيوه، يانهو كهريم خانی وه ئه پا حاله دیار بی و تۆزهی بلیسهش پیویی . پهنج شش نهفهری یانه و كەرىمخانىنە مىمانى بىنىّ. ناوامەيۆشا ئاويرە كەش دىّ كە جەدوورۇكەم نوور بى و قه د پالو كه شه كه يوه ديار بي. واتشا هه ركهس تاوز بلو لاو ئا ئاويره يه ناموونیشانی وه باروو ئننه پوولش پهنه مده یمی ! حه تمهن تا تاویره که کسریانو، کهشهوانی نی، یان خهلکو دزلی نی و یان دهره کی و ... کوره میقله که و (وردیه که) کهریم خانی که برای وردی بهفراوی بی واتش: من ملوو.

دهوروو عیشای بی، مه تاریوه ئاوی و که می خه پلی و چن دانی وه زی و هه چکو چی هه نگووره ره شی و گوچانیوه ش گیر ته ده سوو تا په پو تا ته یچش هورگیرت و کهوت را و لوا.

شهوه زهنگهو را تاریک و نووته ک به ئهسپایی (هیّواش) ههنگامه هوّرگیری و سهرو ویش لواو لوا تا دهوروو نیمهشهوی یاوا نزیکوو ئاویره که یوه. دهوروو پهنج ساعه تا را نهبی، یاوا وهروو ئاکه شی که مه په کیش پوّوه بیّو ملش نیاو لوا سهر یاوا وهروو دهمو مهره کني. تهوهنيوه زله وهروو مهره کينه بني، پهي ئامهري پيسهو سه کوی بی، توزهی نیشته ره، قومهی ئاویش وارده. به فراوه گوشش چه نه بی که پانیزیکاره خشه خشهی مهین، زاناش چیوهی خهریکا نیزیکن ئهشکهوته کهی گنۆوه. لىخمەرەكىنە، دەرەتانش وەنە بريابىخ، كورە كۆرپەكەش بە سەرەى برياوە مەنەبىي سەرو دەساشو،كورىيوەكە ساعەتەي چىوەلى ،گۆچىچەيش مۋى ئىسە ليُونهو ويشهنه غهلتانا ، ئيتر بزهش نياسهرو لچاوه ، باوهشيش پوْره مه گيرو بهلْيْ ئا كوړه كۆرپه نازاره و ئهدايشه، ئيسه مەردەن. دەردىوه فره گرانـه دووچـار بـيه. خشه که نیزیکو که وت، چی ئانه نه به فراوه نه ماش سه ره و خولامه که ی که بریه بیش فرهش دا رووه و خشه کهي، کوړه که تهرساو کهمي مرداوه. ناخرش دلو ويشهنه واتش، ئه گهر منیچ پیسه سهرهبریا بوو ئهشو بلوو لاو ئی ئاویریه بزانوو چه باسا! سهره کهش هورگیرت و تهماشاش کهرد و داش وهرو دوشنایی ههساراوه نه شناساش .دوی یه ری هه نگامی ته رش هورگیرت و لوا نیزیکته رو به فراو نه ماش لاشهو خولامي و تلناشۆو سەرو تەونەو وەرو مەرەكنى وستشەرە وارى پەي وەر دەمن ئاچيوەى كە خشەش ئەي. بەفراوە وەرو ويشو واتش: ئەگەر حـەيوانــەي، چیوهی بۆ، بهروشو ملق کور فرەتەر تەژنەو زانایی بى، سەرەش سىر مىەنەبى، گۆشش نەدار ھەر لوا وەلئوه. ئاخرش بەفراۋە بە دەنگىنوە لەرزۇك و پر تەرس واتش: ئەرىٰ دێونى، درنجەنى، ئادەمەنى، ئادەمىزادەنى، ھەرچىىٰ ھـەنى، نـمۆ وهروّ، من زایفیّوهنا تهنیا. کهرهش رهزاو خودّای نموّوهروّ، پیسهو تا پیایه کوشوت. كوره كه واتش: والى گيان، مه ته رسه، ئانه من توم به والى ويم قه بوول كه ردى، من نامینا موزاحموو تو بو، دوورو ئی ثاویرهمان دی و من پهی گرهوی ئامانا و هیچ کارهیم سهرو توّوه نیا. گرهوما کهرد بزانم کی تاوو بهی پهی ئیگهی وهنیشانیّوه بەرووە. كناچىخ بىخدەنگە بيە، كورەكە لوا سەر، لوا دلى مەرەكىخ، لاو ئاويرەكەى، وه ختى خاس تەماشاو كناچەكىش كەرد چ مديو والەكىشنە ، بەفراوەنە . ئەويچە وهختهی سهرنجو کابرایش دا، دیش برا وردیه کهشا ، بهیوی شادی بییوه و يۆترىنشاگرت باوەشى وە و يۆترىنشا ماچ كەرد و كورەكە تەماشاو دلى مەرەكىش كەرد، ديش تفلي وەسەرە بريان، نەتاواش ھيچ واچۆ، تەنيا دياپەي دەمۆ والەكيش، به فراوه گرد و سه رئامه که یش په ی گیلناوه و کوره که، واره زا سه ره بریا که ش نیا دلی مشکیهکهو سهرهیشو پیّوه زیایره و جهنازهو تفلّهکهیشا ثارد و تــامێوه رووهو ده گای. وه رکه و ته بن یاوای قه لاجی، لوای وه یانه، خه لکوو ده گای گرد جهمی بن وهیانهوکهریم خانی، لی حهوشی و سهربانی و لی کوجیّی په یبی خهلک، ئی والهو برا حەوەسىاى بىنى، قسىشا كەردە پەي تاتەيشو ئادىشا. تاتەش كىناچەكىيش چەسپنا سىنەو ويشوو تەويلەش ماچ كەردە و دەسش وس سەروشانەيشۆو، هەرچەن پلومەي گيرتەبني گــلويزو دەمــيْش قــووت داو واتش: ئــافەرى رۆلــە. و قەيرەى قسەو دژمانىش دى بە شووەكەيشۆو رەفىقەكەو ويش جەشارەزوورەنە، چاشتىٰنگا، تفلهكەسا سرەونا و ئيتر دەسە، دەسە خەلكو قەلاجىٰ و دەگــاكــانو دەوروبەرى ئىنى پەي لاو كەرىم خان و سەرسلامەتى كىناچە پالەوانـەكـيش دێنىوە. ھەر ئارۆ كـەرىمخان دوێ يـەرێ نـەفەرىش كىياستى خـولامەكــەى، چاكەشو بسرەونانى. يانەو ھەسورەو بەفراوى جەشارەزوورەنە دماو يەرى چوار

رۆێ که خولامه که دیارش نمهوو بلووه پهي ئاگهي، فره نـاړهحهت و شـپرزي مەوان، شوو بەفراوى چەنى دوى يەرى نەفەران گئۆپا رووەو قەلاجى دماو شەوو رۆيۈوە ياوو قەلاجىخ. ملۆ پەي يانەوكەرىم خانى،كەس مەحالش نىمەنيو، سەرەش سر مەنەبى، لوا ياوا دىرەخان حيزوورو كەرىم خانى، سىلامش كـەرد، بي جواوا نيشته ره، كه ريم خان تفهيش كه رده قاليه كي چيريش و قسى فريش پهنه واتوو دوێ تفیش کهردێ دلی چهماش و واتش: ئهگهر بهنیئادْهم بیاێینی ژهنسی ويّل نەكەريّنى چەنى خولامى، تا ئا خولامە بى نامووسە، نەمەك نەشناسە، تفلى وە مه عسووم سهره برو و خهیالوو بی تهده بیچش بو، کابرای شاره زووری، زهماو كەرىمخانى كە ئىنەش شنەفت، پىسەو تولەو قەلوەزى ئامەنە لەرزاى و پىلومەي گیرت و ویش نه گیرت، عهینی ههورو وههاری گرهوی و مالی رانو ویشه ره و خولیوه دهوروو ویشهره خهریک بی بالی گیرووه و بهرشو، هیچش پهی نه کریا، ههر گرهواو گرهوا، چی ثانهنه بهفراوه، پژگیاو رژگیا و میریاکه دژیای بسی، شامه ديوه خان، حال و بالو شووه كهيش دي، بي ئينه يه هيچ واچو، ههر تهماشاش كهرى، بەفراوه ئىتر گرەوەش پەي نىخ، ئىنە گرەواي بىخ. ھەلسىش نەمەنى بىينى. پىياكىم سەرەش ھۆر برناو بە تەرس ولەرزو شەرميو، فىرەق پىەشىمانيو، فىرە تىماشاق به فراویش که ردو ثیتر سه رهش نیا به ینوو ده ساشو هیچش نه وات. دوی یه ری روی چابێ، كەرىم خان بە چە تكاو و لالێوه بەفراۋەش داوە پەنە و پێوە لوەێوە پـەي شارەزوورى.

«ئی سهرثامه یه که گیلنامی، (به راسی) حسساوی قومیان، منیش شنه فتم و پی شیوه گیلنامی، پیشکه ش بو به ژه نو کناچی کورده واری که نامووس پاریزی نی».

دانهو زمروّت

روى وه جەرۆان، يانيوه تەنگ و تاريك و نەمناكەنە، ژەن و پيايوه فەقىر و نەدار، چەنى كورۇ كناچيوە پيۇە گوزەران كەرىنى. گۆزەرانۇ چىشى ، تووتەيش حالىي پاسهش نهبی. کورو کناچیوه رهنگ زهرد پیسه و گهلاخهزانی، نه روشان رو بی و نه شەوەشان شەو. ھەمىشە لەمەشان ئەۆرا بيو، دەمشان بۆش ئەي . رەفيقەكاشا جەبۇ دەميْشان ياسى بيەبينى، رۆ بيوه تاويرەگە وەخت ئاكورە چەنى رەفىْقاش چىرو دالانانه و دلی کوجیه کانه، خهریکو چهته چهتالی، مهحهله جهنگی و سهرو بانومزگی ده گاکیشانه.گورزوخیّت،کلاو فرانکی،که که پری و خلورتانی یان دهره و ئاساوانينه ، رۆشان به قۆلەشۇرانى (قۇلانى)، سنگۇباز، كەوشەك، زەمازەمالىق سىقسەو بىقسەو كىپلوبەرد، ويەرى . شەوانىه دلى گەورەكانە ويشەلارى (وێشهردهیوه) کهرینێ یان بانو سانێنه (گهورهو شارو دێ) تـوٚپ تـوٚپاني په شته و بانی یانه و سانی. یان شهوانه دلی یانه ی نه خهریکو گوره وه بازی بینی. جاروباریش وهرو دووکانوو ده گاینه هیْلهمارانی کهرینیّ. ثی کوره پی جوّره روّش ویهری و ویره گا وهخت چهنی روجیار پرای ئهیو پهی یانهی بهره کهو ئەدايشگيرى پەي نان و پى خۇرەي. يانەنە دايم ھەراو بەزم و مەرافىغەش بىي، كۆريوه فره چەتوون بى، والەكىچش رۆبيوه تاويره گە يانەو خانو دەگاينە خەريكو نان پەتەى ، ھەلىز ۋەنىەى، زارۆۋەى كەردەى وكاسۆ چەمچەشتەى و جىل

(سن پال) شتهی بی و ئیوه پهی یانه و ویشان شه کهت و مه کهت و مانیایبی، شهوی بهلهمهی ثهورایوه و دلهی پهر حهسرهت سهرهنیوه. دیسان سهوای ههر پیسهو هیزی گوزهران کهری. تاته یچشا که شهوان بی، وهش پهنه کهوته و چـوارشـانه، ساچمهزهنهیش بی و کهریش شانهو کوله کیوه بارووت کهری میشهره و ههمیشه كهش وكونه بي. وههارهنه شهرهبهق كهرى، وهختوو چيل كري گني گيانوو ژهرهژا، وزانی که ی وه ختو راوه گواران، لوی و جهنسارانهنه به فیکه فیک تاش و تهوه ن و بن گهونا وشکنی پهی گواران. هامنی کارش که تیره کهردهی بی و نانی وه ره ق و دویوه ترش و خهیارهی زهرد. نیمهرونه جهساو (سهیه) کهمهرینه وهری و جهناوه و هانهی کتریه رهشنی پهر کهری و چایی وه دهم کهری و جگهری وه چاخ کهری و پيوه وهريشان. جه فهسلوو زمساني پۆزهوانى هىزركەرى ساچمەزەنى شان کهری، تانجیه روقی هایکهری و راوکهشی گیری وورو ههوریشه راوکهری . ژهنه کیش چا یانه تهنگ و تاریکهنه، نهجمی، کارش چاشت وهش کهردهی بی، چاشته گرین: دوینه، شهلهمینه، ولوشه، پهتله، ماشه و میروی و ... واردهی وهشو زمسانیشان بیّ. جارو باریش گوشتو ژهرهژی وهیا ههوریشهو یا گوشته نیْچیْری ئەر بيايە نەسىبشان.

رویوه چون جاران، ئا پیا ساچمهزهنش پهرکهرد و نان و کولیری وهش نیالی توشه بهریو بهستش میشهره و کهوت را. تا یاوا ههوارو جاران. ژهره ژه کیش نیاره، ده وروو بهروو ویش تهماشا کهرد، به دهسی ئاره قو میاچهماش سری، خهرمان و گولا، بو گول سوسهنی، رهنگه و سووره ههرالهی ، چهنی چنوری ، وهرکهمهر ، بهرزه لنگ ، شهنگ و شوخی ههراله برمهی (قاقله بازی)، مانیایشا جهلهش بهرکهرد، دهمه و سوح بی، روجیار تازه شهوقهش دای بی ئیا سهرکه له، کهمی کهماولوش کهندو کولیته کهش پوژناره و باقه ی چنورش هورگرت و نیاش

وله که له که و دامگه که یوه و جا ژهره ژه کیش سه رو دامگه یوه مه رزناره و ویش لی کولیته که ینه حه شاردا و قتوه ته ماکوش به رئارد و جگه ریوه ش چاخ که رد و گیساشنه و پووکیوه خاسه ش دانه ولی وله کینه ته ماشاو به قه که ی که ری که نیابیشو و گیساشنه و پووکیوه خاسه ش دانه ولی وله کینه ته ماشاو به قه که ی که ری که نیابیشو به ته ماو به قه ی بی بگنو تو پش. پیره به ق دلی قه فه سینه تاقه تش تاق بی، به ده نووک، تو وله و قه فه سه کیش ئارده نه له رزه ی ده نگر قه قه ته بویش هوردا، «قه قه بو، قه قه بو، گرت و گه رووش ئامه نه له رزه ی ده نگو قه قه بویش هوردا، «قه قه بو، قه قه تو و په موردا، «ماو ساته ی، چاوه رانوه ره نه سه رو ئا تاشه ینه، به قیوه به قین و تو و په ی چواوش داوه، شه په به و ده مش په نه که رد. سه رو کولیته که یره، شه قه و تو په بالو به قی ئامه، پاو دامگه ینه نیشته وه، سه یا د ویش حازر که رد و چه مو چه پیش تو په بنالو به قی ئامه، پاو دامگه ینه نیشته وه سه یا د ویش حازر که رد و چه مو چه پیش ماشه ش کرچنا و ته ق... چه و ده سو ده نگش داوه و ژه ره ژه کی لی و نه و ویشه نه ماشه ش کرچنا و ته ق... چه و ده سو ده نگش داوه و ژه ره ژه کی لی و نه و ویشه نه تلیاوه و وه هارش بی به خه زان.

به لنی چی فه سلّو گول گه شتینه، به قی سیاچاره که و ت په له قاری و خه لّتانو و ونی بی و پیره به قیش دلّی قه فه سینه سه رسام مه نه و که می بی ده نگ که و ت و هه م هاوارش هورزا «قه قه بوّ، قه قه بوّ…» ئی به قه وه شیه ینه خه ریک بی شیّت بو که به قیّوه پیسه و ویش دان کو شتی و حه زکه ری که مه نه ن و هیچ نا په حه ت نه بی که یانه ش قه فه سه ن، وه رو ویشه نه واچی : ثه ر پیسه و ثا به قیه به ره لا بیا، وه پرواوش واردا، جه بنه و ته وه نیوه نه وه رووه ره تاوینه، خوّله پوتکیش بکه ردا، ئیسه سینه ش واردا، جه بنه و ته شکاویا بی و خه لّتانو ونی بی. پیره به قوه رووی شه نه واچی : به گولله و ساچمه ی ثه شکاویا بی و خه لّتانو ونی بی. پیره به قوه رووی شه وه گوشم...

سه یاد به رئامه، دیش په شته و گه ونیوه، به قی سیاچاره بی سه رکه فته بی په لاشهى ساچمه پاسهش كهردهبن، بهقى بنى سنهرش هورگيرت و ئاماوه لى كۆلىتى، تا چاشتى نگاى، نەزەرگاش دامگە بى. بەلام پىرەبەق ئىتر نەتاواش پىسەو جاران بەقەي تەركەمەنكىش كەرۆ، سەياد ناعەلاجى، بارو بنەش بەست و ئاما سهرو هانه یو تووشه به رهش که رده وه و نان و کولیّره و ماسش وارد. جگه ریش چاخ کهرد و دوی مشتی ناویش کیشا سهروگوشش دا، نهواو بولبول و زهردی وهری و قومری و کاوه تری و مریچلی جوراوجوری که جهسه رو لهق و پوپوو تهنگه زیوه، بالفرنینی و به موسیقایوه وهش دهنگ جیکه جیکشان بی «جین، جین جيْن جيْرلي، جيْن، جيْن جيْن جيْرلي»، چيْرو ههڙگينوهنه خشهخشهي ئامه گوشو سه یادی. دیش سیاماریوه زل ویش پیچنان دهورو زهردهماریوه دریژ و باریکی که ييْسهو شيْكهو شيْلانني وه ناسك و جوان بيّ. زريكهو زهردهماري موو ئـهندامــيّ سیخ کهریو سیامار پهپکهش بهستهبی دهورش، بهههر جورهی بو زهردهمار باوه شهو سیامارینه بهرئاما و بازهیش بهرده و بیش بهره للا کهرد و بهرهمای بهرشي به لام رهشه مار نياش شونيشه ره، زهر ده مار شه که ت و مه که ت تا هيزش بي سهرو دړهو دههاليي ره ويش کيش کهري، بهشکيم سيامار نه گيرووش. زريکني پیسه و چیشی، سهیاد بهزهئیش ئاماوه زهردهماری ده و ساچمه زهنش په چکه د و نیاش شونیشان ، وهختبی سیامار ، زهردهماری گیرو پهشته و مازی سیاماریش نیشانی گیرت و ماشهش چهکنا و کورتش کهرد، ماری رهش ویش کیشا چیرو تاشى وەرەو جەچەم گوم بىخ. كەمى چەولاتەر زەردەمار مدرا، تەماشەو سەيادىش كەرد. سەرەش تەكنا و يانى بۆ، سەياد سەرسام مەنە، مار بە ئىشارە كەشەوانش ياو نانه که بگنو شونیش ، زەردەمار کەوت را ، کەشەوانىچ شونەو مارىرە بە تەرس و

لهرز ورده ههنگامیش نیای . لوای تا یاوای وهروهو موغاریوه ، زهردهمار لاش كەردو سەر يوەتەرەش شەكنا و كەشەوانش كيشا دلى غارەكنى، مەرەكنى فرە فينكه بی، کهمی ته ژنهی سه یادیش رهمنا، یاوای یاگیوه تهنگ و تاریک که شهوان سەرسام مەنە. دىش پىسەو لەشكەرەنىكە ويْش حازرو سانۇ سەرھەنگى، كەرو، ماري زهردي و سووري و رهش و شل شلي و شاخداري به خهت مدرايني . سامي گرت ، فرہ تەرسا ، نەتاواش چا زیاتەر ھەنگامە ھۆرگیرۆ چى ئانەنە مارى زەرد تهماشاو كهشهوانيش كهرد و لوا ياوا ئاخرو سهفهو مارهكان، ماريوه فره جوانخاس سهرهش بهرز كهرده بيّوه و نيمهو لهشيّش وابر بيهبيّ. زوانش ئارد ملوّ زەردەمارىخرە، ئا مارە جوانخاسە وەشرەنگە، شَلْ شَلْه، تومەز شاو مارانــەن و زهردهماریش که پیسه و شیکی وه داروشیلانی بالاش کیشابی کناچی شاو ماران بی و لاوگوشو شاو مارانهنه چفي وهش كهرد وكناچي شاو ماران بهسهره ئيشاريوهش پهی کهشهوانی کهرد، چریش پهی لاو ویش، کهشهوان به تهرسه ههانگامی هۆرگیری و وەرو پا یاو ویش تەماشا كەرى كە ماریّوه نەتلنوو نەتلیْقنوْش. كەم كەم لوا و لوا ياوا لاو شاو ماران، جهتهرسهنه نامي ويشو تاتهيش هوش شبهبي، كەشەوان چامدراره، شاوماران سەرەيش تەكناو رووەش كەردە جەماعەتو ماران و واتش: ئا سیاماره خائنهی گیردی و باردیش ، تا چینه تهعلیمش بده یمی و بزانم چەنى زاتش بيەن دەسدريْۋى كەرو سەروكناچىّى شاو ماران؟ يەرى مارىّ لواى بهردماو چننهی سیامارشان تارد و پیسهو تهنافیو فرهشان داوهروو دهمو شاو ماران. شاو ماران رووهش کهردهنه رووی سوپاو ماران و واتش: ثهی ماره کان، كامتان يهرى وههارين ئاويش نهواردينه، ماريوه واتش: سالو نيمهين ئاويم نهواردینه، ماریّوه تهر ئاما نزیکو واتش : دویّ سالین ئاویم نهواردینه . ماریّوه که پوسش ره نگه و خاکی دی واتش: قوربان یه ری سالین ئاویم نه واردینه .زریکه ی ئامه ، موو چرکه ی ئامه له شوو که شه وانی ره . موو سه ره یش بی سیخ ، کلاوه ش سه ره نه که و ته ره . ماریوه قایم و کول ، پوسش پیسه و توولاشو داره وه زی پوله کیش ئاستی بینیره ، واتش : ئه ی پادشا ، ئینه ساله های ساله ن ره نگو ئاویم نه دیه ن به چه م . تاموو ئاویم نه که رده ن ، له شم به ئاوی بیگانه ن ، په ی عه مره و شای سه ربازه نان . شاو ماران هو فیوه ش که رد . واتش : ئه ی کوله مار ، ده م وازکه ره مه ته موره و ئی ره شه ماره سیلوته یه بگه زه . ته مامو ژه هریت تیکه لوو جه سته یش که ره تا بو به عیبره ت په ی خه تاکاران . کوله مار ، سیامارش گه ست ، زریکه و سیاماری سامناک بی ، هه رپیسه و لاو لاوی ویش پی چنا ده ورو له شو کوله ماری ره ، قلین چکه ش پیسه و تووله و قه لوه زی له رزی .

پیسه و زهنگوُله و ملوّ بـزلهی زرهش ئـهی. سـیاماری سـیابه خت بـه ژه هـرو کولهماری ده یمیّوه تلیاوه و پیسه و توولّی ته پی بی قیمه ت که وت. ماری ماران گاز لوا.

پاشاو ماران رووهش کهرده تا کهشهوانهی و واتش: تو فریاپه سو کناچیم بیه نی، یاواینی دادشهره، تاره زووت چیشه ن زوو پهنهم واچه. سهیاد عهرزش کهرد: سهرت سلامهت، پاشای وات: ثیتر. سهیادی وات: تهنیا تاره زووم ثانه ن که واتم. پادشاو ماران واتش: تیختا پهنه ن؟ سهیاد به تهسدیق سهره ش نامنا، پادشاو ماران وات: تهی سهیاد ونیه سهی (گوسته ی جه قلینچکه و تا زهرده ماره ی که رزگارت کهرد پرنه و یانه و ویتانه پیسه و پیازی بنیه ش و جارو بار تاویش بده. سهیاد قه له مبره ش جه کیسه نه به رئارده و ونیه سهی قلینچکه و ماری زهردیش پرناو نیاش لی گیفانیش.

پاشا رووهش کهردهنه زهردهماری و واتش: سهیادی رهوانه کهردی. ماری زهرد و ماری وه چهرمه سهیادشان تا بهرهو مهره کی رهوانه کهرد و سهرهیشان ته کنا و گیّلایوه دماوه.

سهیاد دەوروو بەروو ویش تەماشاكەرد، وەرەتاو پرابى، بە پەلەكەوت را، ھەوا تاريکش کهرد. ههساري جه ئاسماني ساوهنه، جريوهشان ئهي که ياوا يانه. شه کهت و مانیا، پالش داکوله کی دلیراسه و یانه که پشاوه و سه رهش نیاکوله که کیوه و قاچیش کیشایره و پوزه وانه کیش کهننی و رهنگهش پـرای بـنی. بـه پـهله هـورزا، زهنگنهیش هور گیرت و لوا پهی چیرخانی، چالیوهش کهنه، کلکوو ماره کهیش پاشیّوه پاشاو ماران واته بی، نیاو، خاکش دا ملهره. کهمی ئاویش داوگیّلاّوه پهی سەرخانى. ژەن و زارۆكەش سەرسام مەنى بىنى پەي جۇرو حالىش بىيى. بەلام سهیاد واتش: مانیاینان یاگیم پهی بۆزدیره با بوسن. ساحبی چاشتی نگای جه وەرمەنە ھۆرزاو لوا چێرخان كەمىٰ ئاويش كەردە سەرو چالەو ئانەيە كە نيابيش. دماو چن روێ ژهنهکيش زوٚرش پهي ثارد که چيش بيهن ، پهي چي زو زو ملي چیرخان ، سهیاد واتش : مهپهرسه . دماو تاوهی سهرئامهو ویش گیلناوه و دماو حەفت رۆا سەياد لوا چيرخان ئاوەوسەرو چالەكىي بىدو، دېش پىيسەو گـولى چووزهش زنیهن. روّ به روّی گهورهو گهوره تهر بیّ تا بیّ به پیسهو دره ختهی که نیم گەز بالاش بىخ. لەق و پۆپەي پىسەو چەترىش پەخشان كەردە بىخ. خۇنچەش كەرد. پیسهو خوّنچهو وله گــلّاوی، دەمش داوه (دەمـناشو) کـهم کـهم یـاوا سـهمهر و سهمهرش پیسهو ههناری بی. سوور و سنج، ویرهگیوه سهیاد میوه کهش کهنهو نیاش گیفانهش، شهوی وهختهی زاروکیش وتی بینی، قهلهمبرهش بهرئارده و قاشش کهرد (ئىهشكاواش) پىيسەو دانەو ھەنارى مىۆرى وردى بىرىقە دارى

كەوتىنرە كە دانەو زومروت (زمرّد) بىنىن. بە ۋەنەكىش واتش : ئىي رازى بىلىنى ويمانه مانو، كهس حه تتاكو روكنا چه كيمان نه زانا. پي دانه و زوم روتانه. تاومي تير و تەسەل، پۆشتەو پۆختە ژێومێ. ھۆشت بۆ دەس گيرمێ ويمارە با نەزەركەردى خەلكى نەويمى. سەواى (ساحبى) سەياد دانيوه چادانەو زوموروتاشە بەردى لاو کابرای مووسایی و ورهتش، پوولیوه خاسش گیر کهوت، مووسایی ههر وهرو، وهریوه تهماشاو تا زمروتهیه کهری و دیوه پهی پیاکهی و دلی دهساشهنه موره کی هۆر وزێ.کەلو پەل وگۆشتوو برنج و ھەرچى نيازو يانەى بىێ ئەساش و ئاماوە. پێجوٚره سەروسالەي ژێواي، تا ئەوێ وەھار روێوه سەياد لوابي پــهي كــهشي شهرهبهق، ژهنه کیش دانهو زوموروتش هورگرت و بهردش لاو دووکانو تا کابرا مووسائیه چیوسانوو. کابرای مووسایی به ژهنه و سهیادیش وات، ئی دانه و زمروتیه چکو ماردی. واتش: مهزانو، مووسایی وات: ئهی تا ئیسه نه پهرسانت وهنهو شووه كهيت كه ئي دانهو زمـرِوتاشه چكـۆ بـيهنێ. ژهنـي وات: نــاوهللا و خەرەرەم نيەن. وەلاو منو ئى رازىشە نەدركناينە. دووكاندارى مووسايى بە ۋەنەو سه یادی واتش: ئه گهر تو تاوی ئی رازی سه رواز که ری و بزانی شووه کهت دانه و زمروتني چکو مارو، ههرچيوهيت نياز بـو تـاوي چــي دووکــانه هــورگيري. تــو شەرىكەو ئادىنى، ھەق و ويتا جەكارو بارو شووەكەيت ئاگادار بى. ژەنى كەوتە دلى وهسواسا. شهوی زورش ئارد پهی سهیادی که رازهو ئا دانهو زوموروتیه واچو، ههرچى سهياذ واتش: ژەنه كى دەردەو تۆ به زاناو ئارازى دەرمانه نىمەوۋ، وازم چەنە بارە، يانەما مەسۆچنە، ھىچ، ژەنى وازنارى، سەياد نەعلاجى بەسەرئامەو ویش گیلناوه. دماو چن روی، ئا ژهنه چاره پهشنی وسادی، راش کهوته دووکانوو مووسایی و گرد چیوش گیلناوه. جا کابرای مووسایی زهرده خهنه یش کهرده و

سهرهش لهقناوه. روى وه سهياد دهوروو دووكان ومووسايي ره ويهرد، كابراي مووسایی سهیادش چری و واتش: ئهری سهیاد حازرهنی پینوه گرهوی کهرم. سه یاد سه رسام مه نه و واتش : گرهوو چیشی چینوو چینشی. مووسایی واتش: گرەوى كەرم سەرويانەو بەرەيمان. ئەگەر من بەردو يانەو بەرەيت جيا بازى پەي من و ئهگهر تو بهردو، یانهو مانهو منیش پهی توّ. ئهگهر توّ زانات من بناغهو ئی سامانه یمه چهنی نیانه ره، گرهوت به رده بون، ئه گهر منیش رازه و دانه و زوموروتیت هور بارو، گرەوم بەردەبوّ. سەيادى ناخافل قەولش داو قەبوولش كەرد و دەسشا دا دەسىق يۆىوە و سەياد ھەرچىش وات، بىسەمەر بى، بەلام مورسايى كــە دەمش که ردو موو سهره و سهیادی وه سیخ بی و واقش پرا. گـره وش بـاخت و مـات و مهلوول، نیمهرانه، گیلاوه رووهو یانهی، چهپوکهیش مالا سهرهو ویشهره و ژهنی وات : پیاکه چیّشا، گیّلْناشو، ژهنی واقش پرا، زاناش چه دهسهگـولهیش دایـنیّ ئاويره. سهياد يانهو بهرهش چول كهرد و تيلايوهش هورگرت و راو كهش و كۆيشگرته وەر. لواو لوا ياوا دەشتى وە دىش شىرى وەكەوتەن، خەرەنگەزى دەورە دان، بۆگەنش مەي. سەياد واتش: ئەي شير، پادشاي جەنگەل، چى پيسە تەمەل كهوتينى ، تاقه تو مهشه راميت نيهن . شير هه ناسه يش هوركيشا و واتش: تا ئيسه كەس خەۋەرۇ منش نەپەرسان، تۆكىنى و ئوغر. سەياد بەسەرھاتوو ويش باس کهرد و واتش ملز: پهی لاو خوای شکات بزانوو چی سامانش دانی و ساناشن. شیر تكاش كهرده وهنهو سهيادي و واتش: تؤخوا ئهر ياواي حوزوورو خواي، دهواو دەردىم داواكەرە. شكاتوو من ئەو حوزوور بەرە .

شیرش جیا ئاس و لوا و لوا تا یاواده ری وه په پاوی سه رسام مهنه، ئه ژدیهایوه پیسه و پردی نیشتهن لی ده ره ی و خه لکی سه رومازی شهره مه پرانی وه. سه یا دیچ

سهرومازی نه ژدیهایره ویهرد، وه ختی پراوه رووه شکه رده میا چه ماو نه ژده های و واتش: زلی بی حند، چی پیسه جمت چه نه بریان، یانی چیش پیسه که و تینی؟ نه ژده ها واتش: تو کینی و نوغر، تا نیسه که س با سوو ده رده و منیش نه که رده ن. سه یاد سه رئامه و ویش گیلناوه و واتش: ملو پهی لاو خوای شکات، ئه ژده ها لالیاوه و واتش توخوا تکاو ده رده و منیش نه و حوز و ور به ره.

سه یاد جماو لوا و لوا تا ثننه لوا رانه پاپه تی کهوت، جه پای کهوته بی، هاوار كهري و تيلاكهي به قينو دهوروو سهره يشهره خول دي و هاواركهري: ياخوا ياخوا چى؟ چى؟... خوا حەزرەتوو جبرەئيلش بەشيوەو پياىوەنە مەعموور كەرد بىلو وهرو راو سهیادی گیروو ئی پهیخامهش پهی بهروو. حهزرهت بهشیوهو پیره پیایوه، وهره راو سه یادینه نیشته ره و فهرماواش ئوغر؟ سه یاد واتش : گهره کما بلو خوای بیزونو عهرزوو ویم ئهو حوزوورو بهرو بزانوو چی خوا سامانهیش دانيو زوو ساناشو؟ جبره ئيل فهرماواش من خوانان پارايره كه ئامايني گيلهوهو لوه پهي لاو مووسايي، گرەوێتەرش چەنێكەرە، واچە بۆگرەوكەرمێ، بە زمنى تۆ رۆجيار چكۆ سەرە مەزنو. ئاد ماچۇ چا ياگىنە كە جاران بەرئامان يانى جە شهرقهنه ، تو واچه جه غهربهنه، شاهیدی وه گیردی و سامانوو ویت دهسگنووه. یاوای به نهژدههای پا تیلاو دهسیته، کوته کهی کیشه تهوقهو سهرهیشهره، گهوههرهی سهرهشهنه ههن، دهمشهنه مه گنوره، هوْرش گیره و نُه ژده هایش وهش بوو و ملوّوه پهی به حری، یاوای به شیری، تیّلایوه بنده شهو تنهوقهوسه رهیش، گەوھەريوە يىچ جە دەموو ئاذىنە مەگنورە، ھۆرشگىرە، شىپر مەوۋە شىپرە كەۋ جاران. سهیاد به پهلهگیٚلاوه دماوه. تایاوا به ئهژدههای، تیٚلایّوهش دا تهوقهو سهرهیش، گهوههرهی وهش رهنگو وهش نموون کهوتهره و هوْرش گرت و نهژدهها پژما و

جماو لوا و لوا تا یاوا شیری، کوته کهیش کیشا سهره و ئادیچی ره و دانهی گهوههر دەموو شیریوه کهوته رەو هورش گرت و لوا و لوا تا یاوا وەرو دووکانوو کابرای مووسایی. کابرای مووسایی که چهمش کهوت به سهیادی واتش: دیارت نیا، چکوّ بیهنی، چیّشت سهرئامهن؟ کوّلوای؟ سهیاد روهش کهرده مووسایی و واتش خوّ توّ سامانوو منت بهرد، سهرو قهولوو ويمو بيني، ئيسه ئي مودهته من چيوهي فسره خاستەرم گیر كەوتەن، سەمەرش ئىنەن. دوە گەوھەرەكەش نىشان داو مووسايى ثاوه و دهمیش قووته داو سهرهش سر مهنه. سهیادی وات: بن گرهوی ته رکهرمی ئه گهر تو بهردتو ئى سامانه دماينه ته بدهونه و سهرهو ويم هورگيرو بـلو، كـهس نهزانوو ماوام چکون، ثهر منیچ بهردو تویش مال و سامانت پهی من جیا بازی و سهرهو وينت هورگيري و بلي. مووسايي قهبوولش كهرد. جا سهياد واتش: به زمني تۆ رۆجيار چكۆ مەي جبەر؟ مووسايى خواوەو واتش: فرە گەوجەنى و شىيت. روٚجيار جه شهرقو مهيبهر. سهياد پيايوهش شايهت گرت و واتش: ساحبي (سهوای) روٚجیار جه غهربو مهێبهر. مدرای تا شهوه پهردهش هورکیشاو رو بیوه دیشان کهم کهم روّجیار پهشته و کهلیّوه سهرهش بهرثارد که جاران ویره گه وه خت چانیشی. مووسایی سهرهش چی سریه بهرنهشی و گرهوش باخت و یانهو مانهو که لویه لش جیا ناست و لوا سه ره و ویش هورگیرت و سه یادیش به سامان و ویش ياواوه و ئيمهيش بي بهش گيلايمي وه... و

نازى نازمەرجان

روێوه جه روّان، قوّلانچێوه، پووش و پيازيش کهرد به گجي و کهردش وهرو کهوته را، لوا و لوا، وهرو ویشهنه واچی: ملوّ شارو شوانــان شــوو کــهروو کــوړه جوانان. لواو لوا تا ياوا به شوانيوّوه فهرهنجي لهشان وگوٚچان بـهدهسي كــه لاو گەلەكەيشۆ بى و سەرو تەوەنيوەنە نىشتەبىرە و خەرىكو شىمشال ۋەنـەي بـى. شوانه که ههر که قولانچیش چهم پهنه کهوته واتش: هو قولانچی، قولو مولت داپاچى: ئانەكۆ مەشان؟ قولانچى واتش: قۇلانچى ئەداتەنە، قۇلانچى بابەتەن، من نازىنان، نازى نازمەرجان، تەق تەقەي كەوشان، خالى وەنەوشان، ملۆ پەي شارو شوانان، شوو کهروو به کوړه جوانان. شوانه کهي وات: دهي بو شوو کهره به من. قۆلانچى واتش: ئەر شووت پەنە كەروو، شەوى چكۆنە مۆسنىم ؟شوانەي وات : دلى ئى فەرەنجىمەنە. قۇلانچى واتش: ئەرتوورەم بىنە بە چىش كۆشىنەم. شوانەي وات: پێ گوٚچانهو دەسێمه. قولانچێ وات: پهي توٚ نمهشيهونه . کهوته ڕا لوا و لوا ياوا به بهزازی وه، بهزازی وات: هو قوّلانچی قوّل و موّلت داپاچی: ئانه کوّ مهشان؟ قۆلانچى وات: قولانچى ئەداتەنە، قولانچى بابەتەن، مىن نازىنان، نازى نازمەرجان، تەق تەقەي كەوشان، خالىوەنەوشان، ملۆ پەي شارو شوانان، شوو كەروو بەكورە جوانان. بەزازى وات: دەي بۆ شووم پەنەكەرە. قۇلانچى وات: ئەر شووت پەنە كەروونە چكۆنە مۆسنىم؟ واتش: دلى ئى دووكانىنە. قۇلانچى وات: ئەر توورەم بىنە بە چىش كۆشىنەم ؟ بەزازى وات: پى گەزو دەسىمە. قىۋلانچى واتش نە! نه! پەى تۆ نمەشيەونە.

کهوته را لوا و لوا تا یاوا به سارایی وه دیش موشی وه (ملیوه) فرتهش مهی پیلاره و فرتهش مهی پهولاره و ویشو، رهمو وملو. ناوامه که مووشه که قولانچی ش چهم پهنه کهوته واتش: نازی ناز مهرجان، تهق تهقهی کهوشان، خالی وه نهوشان، ئانه کو مهشان ؟ نازی واتش: نازی نازه کیشت بو ملایملو شارو شوانان شوو کهروو کوره جوانان. موشه کهی وات: دهی بو شوو به من کهره. نازی واتش: ئهر شووت پهنه کهروو، شهوانه چکونه موسنیم ؟ موشه کهی وات: دلی ئی قننه گهرم و نهرمی مهنه. نازی وات: ئهر تووره م بنیه به چیش کوشینه م. موشه کهی وات: پی قلینچکه نهرم و شلیمه. نازی ئاماوه جواو و واتش: ئیگه شارو شوانا نو منیچ جوانوویم بیسه نو. قولانچی شووش کهرد به موشه کهی و پیوه شهو و روشان بهرد مسهرو تا روی وه وههاری قولانچی گجی موشه کهیش بهرد پهی سهرو هانهی شوروش. ده وروو بهر هه رو لیته بی، کهوته یاگه پاو سمو ئه سپیوه و هه رچی هور شاماوه و ته قالاش که رده و هم رچی په له قاژی، نه تاواش لی ثا چالینه به ربه یوه.

ناوامه سواره یش چهم پهنه که وت که پاره لوای لوّی و خه دیکو و غادی بیّ. چریش وه نه و سواره که یو واتش: ههی سوار سوار، ته ک هه ل دوّ ده وار یا وای موشه کهی، واچه موشه که، گووه ریشه که، ثارده قه پنه، سویل جمنه، نازی نازمه رجان که و تینه قازان، لوه به رش باره. سواره که ده نگو قوّلانچیش نه شنه ف.، ثی را قوّلانچی به ده نگی به رز ته رهاوارش که رد و واتش: هوّ سوار سوار، ته ک هه لّ دو ده وار، یا وای موشه کهی، واچه موشه که، گووه ریشه که ثارده قه پنه، سویل جمنه، نازی ناز مه رجان، که و تینه قازان، لوه به رش باره. سوار ده نگ و نازیش

شنه فت و داش غار و لوا یاوا مهی آنیوه دیش، موشه که هه راسان پی لاو په ولاره فرته شمه مه ی. واتش: هو موشه که گووه ریشه که ئارده قه پنه سویل جمنه، نازی ناز مه رجان که و تینه قازان لوه به رش باره، پاو هانه ینه. موشه که به په له ره ماو لوا تا یاوا یا گه سمو ثه سپه که ی، دیش نازی نازمه رجان ته پوو تلیسه بیه نه. موشه که ی وات: نازی نازمه رجان، ده س بکه ره میم (کهمه رم) من مه ردم، نازیش کیشا سه رو به یه کترینی شاذی بیوه و ثیمه یش ده س هالی گیلایمیوه ...

مانگ لهدیمی (ماه پیشانی)

روێوه جه روّان، شاريوهنه، ژهن و پيايوه تهنياكناچێوهشا بيّ و پێوه ژێوێني وکابرا دهلاک بی و چا شارهنه سهرهو خهلکی وهش کهری و تاشی. یانهنه همیچ خهمهیشا نهوی تا روی وه ژهنه کیش فره قفی، پاشیوه کهو نیش هور ئاردهوه و بهرده شا پهی لاو حه کیمو شاری دماو ئانهی موّعاینه ش کهرده، زاناش ئازارهو دەردە باریکیش گرتینهو دماو مودەتیوه ئا ژەنی مەرده. کناچه خنجیلانه کیش بی ئەذاكەنتە، شەو و رۆشان تال بىخ. كناچە بەسەزمانەكىخ، زەردەو زەعىفە بيە پىسەو گولیّوه ژاکیای، ژاکیای بیّ، تاتهو ثاکناچی وهرویشو واتش: ئهر ژهنی وه تهر باروو مومکنا ئی کناچیمه سامانهی گیرو و توزهی وهش حاله بو. چی تهنیایی و پهژارەينە بەي جبەر. دماو چننەي ژەنيوەش ئاردەو ئى ژەنىشە چاوەلۆو، چەنى کناچه هه تیمه کیش، بنی ئه داکیش تۆزهی خاسه بنی و دماو نو مانگ و نو روی ژەنەكيْش كە لەمەش پەرەبىي،كناچى وەش بيەوكناچە بىي ئەداكىش كە يەرى سال و نيمش بي، كهمي وهش حاله بيه كه واليوهش پهى پهيا بيهنه. دماو ئانهيه باواژهنه كى زارولپوهش بي، چهني كناچه كي پياكهيش حالش فاريا و ويشووبههانيش وهنه گیری و کناچه کیش دی کولی کناچی پیاکه یشهره. ههرچی کاروبار و یانهی بی به کناچی پیاکهیش کهری. جه گزی دای تا کاس و چهمچه (حاجهت) شتهی و سهرو هانهیوه ئاو ئاردهی و سیپالی (جل) شـتهی: پـهژم ریْســهی... رویٚوه ئــا باواژهنی پهژمهی فرهش دا دهسو کناچی پیاکهیشو واتش: ثارو وهره تاوهن، لوه پهی بان و بانجیلهی تا ئا پهژمهی نهریسی نهگیلیوه پهی یانهی اکناچه

به سه زمانه کی که می نان و ئاوش به رد و که و ته را و لوا یا وا بان و بانجیله ی، تا ته ش دووكانى وه دەلاكى ش بى و بە بان و ئا دووكانەيە واچىنى بان و بانجىللەى، گۆشەو مهیدانیوهنه بی. دهسش کهرد به لهتهر ریسای. دماو تاوی وایده قورس هورش كەرد، لەتەرەو كناچەكى واى بەردە. كناچى نياش شۆنەو وايو و هاوار كەرى: هەى وا ئەدات خاس، بابەت خاس، ئەتەرەكىم بىدەوە، بەزەيىت بەي پۆرەمەرە، باواژهنیم ههنه، ئهگهر تاویرهگه، پهژمهکهی نهریسوو، زهجرو داخم کهروونهو ههزار پهت پهتيم پهنه مه کهروو، تهي وا، قهزات گنو گيانيم، ئهدات خاس، بابهت خاس، له تهره كيم بدهوه. به لام وا ئهبه دا گوشش شل نهوى و له تهرهش بهرده و لوا، یاوا دلی مهری وه، کناچه کی کهوته شونی وای و لوالی مهره کی. پا پاریز ههنگامهش هۆرگيرتهو ئاخرو مهرهكينه، يانيوه سامناك ديار بي، لهتهرهكي واي بهرده لنی ثا یانه یره. کناچی لوا دلی یانه کهی، پیره ژهنیوه فره وینتاله ش چهم پهنه کهوته که عهینوو نهرهدیوی بی. سهرو سه کویوهنه نیشتی بیره. کناچی سلامه یش كەرد و واتش: دايه پيره ئا لەتەريمه بدەوه، باواژەنيم ھەنە، ئەر دير بلۆوه، كشووم، پیرهژهنه کنی واتش: جارهی بو، چانه و چانهی بده، جا له تهره کیت مده ونو. کناچی لوا سهرو سهكو لاو بهره كهينه نيشتهره، پيره ژهني وات: ئاگزيه هورگيره، يانه كهيم گزێ بده. جا دماته ر ماچوت. کناچی گزیه که شهورگرت و یانه کیش گزێدا به هه ر جوّری بو زویله که ش: که ماره کول و قولانچی و سی سه رگی و هه رلی و مه رلی بینی به خاکهناز جهم کهردی و فرهش دای. پیرهژهنی وات: زویلوو یانهی من خاسا یا زويْلُوو يانهو تاتهيت و ئهدايت؟ كناچي وات: ئهدا و تاتهو من حهدشانهو ويانيوه پیسه پاک و تهمیسشان بۆ. زویلو ئاذیشا ماره کول و هه پلی و مه پلی و قولانچی نی بهلام زویلوو یانهو توکهمنی پووش و پیازین و تهپووتوز. پیره ژهنی وات: ئاکناچی بۆ لامە نەنىشەرە تا واچوت. كناچەكى لوا لاو شانەيشەنە نىيشتەرە و پىيرەۋەنى

سهرهش نیا باووشی کناچی و واتش دا سهرهیم چنه. کناچی دهسش وست دلی قۋا و نەرەديوى و ديش پەرا جە ھەشپشتى و كەكتى و رشكى زلە زلىن، گـرديش لابهردی و فرهش دای. دماتهر پیرهژهنی وات: سهرهو من تهمیسا یان سهرهو ئەدايت. كناچى: ئەدام حەدش چيشا، سەرەو ئادى پەرا جە ھەشپشى و رشكى زلە زلی بهلام سهرهو تو توزهی رشکی وردیکلیش ههنی. نهرهدیوی وات: دهی لوه سهرو ئا كۆلىنى وە، ئا كۆنەيە كەرەوە و جامۆليوە ئاويم پەى بارە. لوا بەرەو كۆنەكەي . كەرۋۋە دىش بەرەبىنى كۆنەكەي مارىۋە رەشا. بەھەرحالى بۆ بهرهبینه کهش کهردووه و ئاویش ثارده پهی نهره دیّوی، ئاوه کیّش وارده و واتش: كناچى بەرەبىنو كۆنەو يانەو من خاسا يان بەرەبىنو يانەو تاتەيت ؟ يانەو تاتەيم حهدّشا چیشا! بهرهبیّنی چیمنهش بوّ، بهرهبیّنو یانهو تاتهیم، مارومروّن، بهرهبیّنو يانهو تو بهنيوه مهرهزهن. پيرهژهني وات: ئي گوچوهني گيره دهستتووهو من موسونه جهقهراخوو تا جوّينهو ثاوي رهشه و ليّلهو زهردهو چلكنه ثامه، خهوهرم (هاي) نه كەرينو، بەلام وەختەي ئاوەي زەلالەو پاكەو چەرمى ئامە، ئاگۇچۇەنى دەسىتە چهقنه رانمهره و خهوهرم (هایم) کهروّ. کناچهکی واتش: خاسا. نـه دیو یان پيرهژهنه کني وته، پرخهش پهنه کهوت چي عانهنه جوگه کينه ئاوي وه رهشهو ليلهو زەردەو چلكنە ئامەو ويەردە، شۇنىشەرە ئاوەي زەرالەو پاكەو چەرمى و پۇختى ئامه كه پيسهو چهموو قارژنگى بى. ھيواشيوه (يەواشيوه) گۆچوەنەكىش چەقنا رانو پیرهژهنه کیره و هایش کهردهوه، پیرهژهنه کی سهرهو کناچه کیش گرت و نامناشەرە دلى جۆكى و سەرەش چەقنا دلى جۆكىّرە، كــە ســەرەش بــەرئاردو شەوقەو رۆەوكناچەكى كەوتە دلى مياچەماو پيرەۋەنەكى، چرچى رۆيش خاستەر پنوینی. تومهز روهو کناچه کئی پیسهو مانگی چوارده ی وریجهش ئهی. کناچه کی روهش نامه پاسه به يوه پهی يانهی، مشکيه که و سهرو شانه يش لابه ردو

داش دەورو سەرەو دەم و چەمىشەرە، جا لەتەرەش ئاردەوەو ئاماوە پەي يانەي ، كەمىٰ جە پەژمەكەيش ريستە بىل. كە ياواوە يانە : واتشا چى سەرەت بەستەن، واتش: ئارو وايوه تن ئامهو لهتهره كيش بهرداني و منيش نيام شونيش كه له تهره کیش چهنه سانونو، گلی دانی و سهرهم میریان، باوه ژهنه کیش واتش: گلاراوەت بى گلىرىننە. كناچى: چۆزانۇ، دوى يەرى روى ھەر پاسە مشكىش بەستەبى تەويلەشۇ و نازى كەس زانۇش پەنەو شەويوە كـە دوەكـناچەكـە پـيوە ئۆتاقەينە (ديوەينه) وتى بىنى و ئەداو تاتەشان ھەيوان نەوتى بىنيو نىمەشەو باواژهنه كى لوا و سەرەيش كيشا دلى ئۆتاقه وكناچه كا بزانۆكناچه كيش نه كهوتينه جبهر تا ليفش بدو ملهره! ديش ئوتاقه كي روشنه بيهنه، سهرسام مهنه، ده لاقهره ديا جبهر مانگهشهوه نهوێ، وهروویشهنه واتش ئهی ئی یانه چێ ییسه روٚشن بیهن. دیش مشکی سهره و کناچه کی لاشیه ن و ناوچاوش پیسه و مانگه و چوارده ی مەدرەوشنوو فرە زەرىفەو جوانخاسە بيەنە و شەوقەو تەويلىش ئادىمشە رۆشىن كەردەن. ھەرپا نىمەشەونە كناچە كىش خەوەرە كەردوو پەرساشەنە چەنى پىسەت سهر ئامهن، راسهو ویّت واچهم بزانو؟ چی دروی کهرینه و ماچی سهرهم میریان، ئى نوورە چىشەن مىا چەماتوو، ئەر راسەو وىت نەواچىي كىوشوت. كىناچى فه قيره وه رمالوَّسه بيّ و ويّ ژيّ وهش ئاسته ره و ئاخه يش كيْشا و واتش: ئاروّ كــه ئامانيوه و سهرهم بينيابي، ئانه واي لهتهره كيش بهرداره دلى مهريوه، لوانى شۆنىشەرە، يېرەژەنيوە چا بى، يېسەش يەنە كەردان. باواژەنى وات چەنى يەنەش كەردى. كناچى: يانەش پەنە گزى دانى و سەرەو ويش پەنە چنيانيو، لى كۆنەينە ئاویش پهنه ئاردانی و دماتهر سهرهش چهقنانی دلی ئاوه و جنویره و پیسهم سەرئاما. ساحبى باواۋەنەكىش ئىتر ناستش كناچى شووەكەيش بلۆ بەرپەي لەتەر ریسهی و یانه گهورهنه نیاشهره و حهبسش کهرده و چارو لای کناچه کی ویش کیاسته پهی له تهر ریّستهی، وهرو ویشه نه واچی بهشکیم ئادّه یچ پاسهش سهربهی. کناچی باواژه نه کی ، کهمیّ خه پلّی و کولیّره مهژگیّ و مه تاریوه ئاویش بـهرده و کهو ته راو لوایاوا بانو بانجیّلّهی دهسش کهرد له تهر ریّسهی .

دهورو چاشتینگای وایوه فرهتن ئامه و لهتهرهش دهسو کناچیوه رفانیه و بهردهش و لوا. ئی کناچی ههر فره ویش زڵ زانی و بهوی رازیهبی و وای دهس کهم گیری . به دژمان دای که و ته شونه و وای : ههی وا، له عنه ته و تاته یت ، ههی وا، تاته حیز ، ئهی وای که پر و کوّر ، ئهی وای شهل و شیّت ، ئاله ته ریّمه بده وه . وا ده ربایس و دهنگ و دژماناو ئاکناچی نه وی و هیچ گوشش نه ذا و له ته ره کیّش به رده و لوالی مهره کیّره . به دژمان دای لوا دلّی مهره کیّره و دیش چوّه ریّ ههر فره تاریک و نوّته ک و نمانکا ، جه ئاخرو مهره کینه ، نه په دیّوه یش چهمپه نه که و تکه سه رو سه کویّوه نه ، نیشتتیبیّره ، کناچه کی بی ئیننه ی سلام که رو ، روه ش نیا ئه و نه په دیّوه کیّ و واتش : دا ژه نه کی ئاله ته ریمه بده وه ، با بلوّونو په ی یانه و ویمان ، ههر فره دیّرا ، ئی وا با به حیزه ناسش په ژمه که م ریّسو . ده ی زوّکه ره له ته ره کیّم بده وه په نه ! ماچی که په نه نه همن چیش ماچو ؟

نەرەدێو واتش : جارەى بۆ نىشەرە ، بزانۆ كناچى كێنى ، چكۈوە ئامىنى ، چى ئىنە توورێنى ؟

کناچه کی وات: به تو چیش من کینا و چکووه بیهنا. من نمه تاوو لاو تو نه نیشوره ، پهلهما ، زوو ثا له ته ریمه بده وه با بلونو پهی یانه و ویما. پیره ژه نه کی سه ره یش شه کناوه و واتش: هه رچیوه یت په نه ماچو ، که ره ش. ئه نا له ته ره کیت مه ووینی و چی یانه نه نماز و بزیه یره .

هوّرزه ، ئاگزیه هوّرگیّره و ئا ههیوانیمه پهیگزی بدّه .کناچی بیّدهنگ و ماته بیه و فرهیش تهرسیّ . نهعلاجی لواگزیهکهش هوّرگرت و دهسش کهرد ههیوان گزی دای . به ههرجوّره ی بو زویلو و مویلو ههیوانیش گزی داومتش و واتش: ده ی زووکه ره له ته ره کیم بدّه وه . نه ره دیّوی وات: زویلو یانه و من خاسا یا هنو یانه و ثه دّایت ؟ کناچی: تو حه دّت چیشا ، یانه و تو په را موّر و مار و ماره کوّل و قوّلانچی و سی سه رگی ، به لام زویلو یانه و ثیمه که می پوش پیاز و توّزه ی ته پ و توّزه ن . پیره ژه نی وات : ثا جاموّله یه به ره و لوه سه رو ثا هه رزاله یه (سه کوّنه ی) پاکونه نه ، توّزه ی ثاویم په ی باره ، ته ژنه ما . کناچه کی بادیه (جاموّله) ش هورگیرتو لوا په ی لاو هه رزاله که ی ، دیش کونیّوه ره ش و په ر ثاو دریّژ کیشیانو پالشه نه جوّادیّوه یچ نریانه ره .

بەرەبىنو كۆنەكەي توولەمارەي رەش بىن . بە ھەر حالەي بۆ بەرەبىنش كەردووە و بادیهش پهر کهرده ئاویو ئاردهش پهی نهرهدیوی. پیرهژهنی وات : دابو بزانو ، بهرهبينو كۆنهو من خاسا يا بهرهبينو كۆنهو شمه ؟كناچى وات: تۆ حهدت چيشا، بەرەبىنو كۆنەو تۆ توولەمارىيوە رەشا ، بەلام بەرەبىنو ئىمە ھۆنجەنىوە مەرەزەن . پیره ژهنی وات : خاسا ، بو چانه لاو دهسیمنه نیشه ره . کناچی واتش : زووکه ره بزانو له تهره كيم بدهوه من مه تاونه نيشوره ديرما . پيره ژهني وات : پهله مه كهره بو نیشهره تا سهرهیم بنیهو باوهشیتو ، سهرو ویت سهرهم بـوْچنه . نـهعلاجی لوا نیشته ره و پیره ژه نی سه ره ش نیا باوه شی کناچه کی و کناچی چاره ره شه به ههرجوّرهی بوّ ، دەسش كەرد دلى قۋاو پيرەژەنيو، بە قيزەوە ھەشپشى زلەزلى و که کنی و ریشکی زوردی فریش لابهردی و دوسش ته کنا و واتش: دوی ثیتر له تهره كيم بدهوه . پيره ژهنه كي وات : سهرهو من تهميسا يا هنو ئه دايت ؟ كناچي وات : حەى حەى تۆ حەدت چىشەن ، پىسۆ پۆخلى ، سەرەو تۆ پەرا جە ھەشپشى زله زلى و كه ک و مه كو ريشكى فرى ، سهره و تو بوگه نا ، قريت لكاينى به لام سهره و ئه دایم پاک و پوخته ن . زولفیش زهردی و تالکیشی نی . پیره ژه نی وات : ئی

گۆچۆەنى گىرە دەستووەو من قەراخو ئا جوينە مۆسونە، وەختەي ئاوەي پاكەو چەرمنى و زەرالە ئامە جۆرە خەوەرم (ھايم) نەكەريوە، وەختەي ئاوەي سوورە و سهورَه ئامه جوّره خهوهرم نه کهرێ . ههر که ئاوێوه زهردهو چلکنه و رهشه و لێڵه ئامه جوّره تا زورت ههن ئا گوچوهنی چهقنه رانمهره و خهوهرم کهرهوه . کناچی پاسهش کهرد که پیره ژهنه کی وات . ههر که ئاویوه زهرده و چلکنه و رهشه ثامه تا زورش بي گوچوهنه كيش چهقنا رانو پيرهژهنه كيره و هايش كهردووه و چي عانهنه سهرهو کناچهکیش گیرت و چهقناش لی ثاوه و جوکیره و وه ختهی سهرهش بهرئارد و دیش دمهلیوه پیسهو خهیاری چهناکه شو سهوز بیهن . کناچی فره نازه حهت و پهشيوه بيه و دهسش كهرد به درهان داى به پيره ژهنه كي، بونه و ئانه په كه پاسهش پهنه كهرديبي . له تهره كيش داوه و كناچه كني سهرپوش و سهرهيش بهست چهناکه (سنج) و دهورو ملیشهره و روّهو یانهی کهوته را. وهختهی یاواوه یانهو تاتهیش ، سهرئامهو ویش گیلناوه و فره گرهوا و ههنسکی دی وهخت بی ملش پرچیو . ئەداش سەرسام مەنە و چەمیش پرای تەوقەو سەرەیش و ساتەی چهناکه و کناچه کیش چهم پهنه کهوت و رهما و لوا پهی یانه گهورهی ، ئهو كناچه كى چابى ، قرى كناچه كىش وستى دەورو دەسىشەرە و خولناشۇ دەورو ویشهره و شهقهزیلیّوهش داوهنه و قسی فریش یهنه واته و دوی یهری تفیش كەردىلى مياچەماش و واتش : ئيتر ھەتاھەتان ، ھەقت نيا چىي يانەنە بزيەيرە و مەرو چېگەنە يۆرسىدى.

پی شیوه سا لیوه شا داسه ر ، روّیوه کوّرو شاو شاره که ی په شته و بانو یانه و ده لاکیّنه توّپ توّپانی که ریّ . توّپه کیش لیّ روّچنی ره که و ته واری . کناچه کی که لیّ یانه گه و ره ینه یه خسیره بیّ ، توّپه کیش هوّرگیرته و لوا چیّرو روّچنه که ی مدرا و سهره ش به رزکه ردووه ولیّ روّچنه که یره دیا په ی بانی و توّپه کیش و سته سه رو چی

عانهنه کورو شایچ زهنگولیش نیای بینی زهمین و لی روچنیره تهماشاو لی يانه کهي کهري، گهره کش بي بزانو کي ناچا يانهنه که توپه کيش پهي وزووه سهر. كناچيوهش چهم پهنه كهوته ، شهوقهو مياچهماو كناچى كهوته دلى مياچهماو كورو شاى ، دلش ئامەنە لەرزاى ، هۆش و ئىختيارش چەنە بريا . لى دلىشەنە واتش : ئى پەرىزادى كىنە كە پىسەو مانگەو چواردەى مەدرۆشئوو. تۆپەكى رۆچنەرە كەوتە سەرو بانيو خەيالاتو كورەكەيش پرچنا . كور تىزپەش ھۆرگىرتەو خىميالاوى سهرهش ئاستهره و لواوه پهى يانهو ويشان . كه ياواوه يانه رهنگهش پراى بـــن . ئەداش زاناش پەنەو پەرساشەنە: رۆلە چىش بيەن، چى پاسە رەنگەت پراينە و ههراسانهنی ؟ كور هیچش نهوات و لوا چهو دیـمهنه دهمـهو لهپـهروو كـهوت و دەسىش داىبىنى دەورو سەرەيشەرە . ئەداش سەرەيش شەكىناوە و لوا شىزنەو كاريشهره . كور ئا شهوه لى فيكر و خهيالاتينه بى . وهختو نان و چاى چريشاوهنه واتش : ئەورام نيا و نانەش نەواردە . ئا شەوە تەنيا و تاك چادىمەنە پەي ويش کهوت و وهرمش پوره نه گنی و ههرداری یانه که یشا شماری تا رو بیوه . دماو نان و چای واردهی ، چهنی رهفیقه کاش ههمته ر لواوه پهی بانو یانه و ده لاکی پهی توپ تۆپان كەردەى . دماو چننه گەمە كەردەى ، تۆپەكىشا رۆچنەرە كەوتە وارى . دىسان کناچه کی ، تۆپەش ھۆرگىرتە و لوا چىرو رۆچىنى و روەوبان وسىتەش سىەر. ههمدیسان شهوقه و ناوچاووو کناچی ، میاچهماو کورو شایش روشن کهرد و فیکر و خەيالو ئاكناچى فرەتەر كەوت كەلەو ئاكوريەو سەرەش ئا سەرەو لواۋە پەى يانهو تاتهيش. ثهذا و تانه و واله و براكهش كه چهنيش قسى كهريني، ئيد، جواوشا نه دیوه ویشو گریای گرینی . ئا شهویچه نانهش نهوارده و چهو دیمو پهی ویش کهوت و وت تا رو بیوه . به لام وهرمو چیشی ، چیو و چیشی ، ههر داری یانه کا ژماريو و لني ياگه كيشهنه ته پاوتليش بني و وهرو ويشهنه واچي : ودرمهنه تسوّ ويّسنونه مهر، ودرم ، ودرمهنهوينو

واتم بەشكىم بووسۇنە وەلىم وەرمم چكۆ بۆ

یان:

له خهو ساتی بتبینم مهر خهو له خهو بووینم وتم کاش بچمه نێو خهو بهڵام خهو له کوێ بـوو

حالش واریا بی (فاریا) ، چن وه خته ی چا حاله نه بی ، شاشکه ش وسته و پهرساش يهيش. زاناشا كه دەردەو دليش ههنه و ئاشقۆ يويا. واتشا رۆله چى نانه مەوەرى و ههمیشه دهمه وله په رو گنی و قسیمان چهنی مهکهری ؟ پی جوره ویت لهر و لاواز كەردەن . كورەكە ھەناسيوەش ھۆركىشا و واتش : جە شىمە چىش شاروونۆوە ، كناچى دەلاكوئى شاريمه چەم پەنە كەوتىنە و ئادەم گەرەكەنە و مشيوم (ئەشۆ يامهوو) بلدي و هينجبيش كهردي پهيم. پادشاي وات: روّله گيان توكورو شايني و ئاده كناچى دەلاكى ، ئاويمان جۆيۆەرە نمەويەرو و تاتەو منو تاتەو ئادى سەرو سيفريوهنه ، نانشانه واردهن ، مزگيهينه ، پيوهنماشا نهكهردينه و رايوهره نەلواينمى رانه . ئى گردكناچە زەرىفەو دىوەخانيە ھەنى ،كناچى وەزىر و مەزىرى، ههرکامی دەسنىشان كەرى منەتبارى تىزنى. ھىچ، كورەك ھەردووەپاش كەردىبىنى لى پالايوەرە واچى: غەيرەز مۆمكنا، ئاكناچىمەگەرەكەنەوكەسى تەرا شا چەنى شاۋەنى ، ھەرچى كناچى عالى ئا شاريە بىنى ، جە كناچى سەرتىييوه گیرهش تا سهرلهشکهرو وهزیـر و وهزهراو هـه تا کـناچی شـاو ولاتـانی تهریشا هوردای. کوره که ههر سهرهش ته کنی و واچی: نا. تهنیا کناچی ده لاکیم گهره کهنه. شاو شاژهنی پیّوه نیشتیره و تهکبیرشاکهرد و ثاخرش ، دوی یهری نهفهریشا چەنى وەزىر و بارەگاى ،كياستى پەي يانە و دەلاكى و ھىنجبىشاكەردەو قەرارشا دا چې شهوانه بلاني و مارهش براني پهې کوړو شاي . دوي يهري روّي ويــهرد و شهوه یشا ، لوای پهی یانه و ده لاکنی و کناچه کیشا ماره بریه پهی کورو شای و قهرارشا نیا چوار روّی ته ر ، روّ په نج شهممه ی زهماوه نه ش پهی گیرانی .

تهلاو و جهواهیرات و کهل و پهلهی فره و یاگهو بانهی فرهشاکیاس پهی یانهو دەلاكنى، بۆنەو يىتەكۆكناچەكيوه. يەرى رۆى يانەو شاينە، شائىشانيا و رەشبەلەك گهرم بی و دهنگو ساز و دهوّلی تا چهم و دوّلهشه ثارده بینه لهرزه . گورانی واچی سنى قولى گۇرانى واچىنى: خالدارى خالدارى ..... وەيوەى بالا ئا بەرز ... ئىنە گۆرانىشا واتنبىنى دەنگشا نۆويسيابى و گر كەوتەبى . دەولەمەنى ئا شاريە و شاره کانی ته ر به شداری نا زهماوهننی بینی و شاواشهی فرهشا که ردهبی . وه ره تاو که و ته بنی نه و سه رکه ل ، شایی که ری جمای و لوای رووه و یانه و ده لاکی وه یوه بارن . ئەسپىيو، چەرمەي بەرز و زەرىف كە خەتيوه رەشە تەويلەشوكىشيابىي پەي سەرو لووتیش ئا خەتى مىاچەماشۇ تا بەينۇ برناخاش ياواى بى ، ئەسپەكەش جوانخاستهر کهرده بی و زینیوه فره زهریفه شا وستی بی سهرو مازی ئهسپه که یره . مهخمه لیّوه سوور و زهریف و پر نهخش و نیگارشا ، کیّشابی سهرو زینه کیّره ، تا چيرو لهمهو ئەسپەكەي ئالوچيايبيره. پيايوه بالابەرز و چوار شانه ، هـەوسارو ئەسىپە كەيش دەسىق بى . دەورو بەرو ئەسىپە كەيرە خەلكى، بە گۆرانى و چەپلەر يۆزان، راپیمینی و کوروکناچی ، ژهن و پیا، ویشا رازنابیوه و بو عهتر و سمل و میخهک و وله گلاوی ووشکی ، پیای مەس كەرى . ژەنوو كناچى ئا شاريە، جلى (سێپاڵى) رهنگاورهنگیشا ، وهرنهبینی و که لاوزه ده سهره یشا وه رو، وه ریدوه و ریجه و بریقهش ثهی . نهزانیننی تهماشاو چیشی کهری ، گردچیو سهرنج راکیش بی . لوای لوای تا یاوای یانهو وهیزی . خهلکی جبهرو خهریکو شایی و هور پرکی و گورانی واتهى بينى . يانهنهوهيوه شارازناوه و پالايشاكهرده پا و پله كانيره وهزناشاره و سوارو ئەسپىشاكەردە وكەوتتى را . وەلتەر چىنەيە ، پىتەكۆوەيوەكىيشا، بە بارو چىن

هه سه ری کیاسته بی په ی یانه و شای . وه یوه که و ته را ، نه سپه که ملش هور برنابی و شه نگ و شوخ ، لزی راره و وه یوه سه رو نه سپیوه ملش ته کیو و سه ره شه کیوه و له رزی . گسسورانسی واچسسی وانسسینی : له رزی . گسسورا لیم مه کره تاوان قسمه ت و نسیب نهویکه یاوان» سه رپوشیوه سوور و زه ریف سه رو وه یوه بی ، میاچه ماش نه پیویی . دوی یه ری نه فه ری نی لاو نه و لاو وه یوه کیوه لوینی راره . گوششا چه نه بی ، وه یوه هه رملی ملی شه نه نه داون و انه وه یوه کیوه او تشا : نه ری گیان ثانه چیش وه ری ؟ واتش : وه لاهی نه دام نوه ییو کشمیشیش داینانی په نه و خه ریکو وارده و ثانیشانا . وه یوه ده و له و یانه و شاز و ده و نه وایوه وه شه که و تی بی نا ده ورو و به ره . چه پله دی زان و هو که رم بیه بی و چی عانه نه نه سپه که ، گه ره کش بی پا بنیو و نه و دیمو حه و شنه و یانه و شای ، که ده شه ره و زه ریف ، پوپه ش ئالوچیایبیره ، گه ره که رد ش سه رو قوله بانو یانه و شای و ده سه که رد قولنای :

قوْقوْلى قوْقو ...

ریشی پادشا به گوو

مانگ له دیمی پوشت کهنوو

دى گۆنە چارى دريا بەشۆر

قوْقوْلىٰ قوْقو ...

کهس گوشش ده نگو که له شیره یوه نهوی و سه رنجشا نه دا ، بزانان چیش ماچو . دووباره دهسش که رد وه نای ، ئیرا به ده نگی به رزته ر قولناش :

قۆقۆلى قۆقو ...

ریشی پادشا به گوو

مانگ له دیمی پوشت کهنوو دی گونه چاری دریا بهشوو قوقولی قوقو ...

چى عانەنە وەزىرى واتش: دا بىلدەنگ بىدى. با بزانم ئاكەلەشىرە چاقۇلە بانە چى قولنوو چىش ماچۆ؟ مەردم بىدەنگى بىه و دىشان كەلەشىرەكە ماچۆ:

قوْقوْلى قوْقو ...

ریشی پادشا به گوو مانگ له دیمی پوشت کهنوو دی گونه چاری دریا بهشوو قوقولی قوقو ...

چێ عانهنه والێوه زهمای ، سهرپوٚشو سهرهو وهیوێش لابهرد ، دیشان وهیوهشا واریاینه و کناچه زهریفه کێ دهلاکی نیهنه و توٚمهز باواژهنه کێ کناچی ویش به وهیوٚی کیاستینه و مانگ لهدێمی یانه گهورهنه شاریاینه وه، ئینه دێ گوٚنه چارینه که دمهلهی پیسهو گوٚنی سنجشو سهوز بیهن و ئاڵوچیانهره و سهرپوٚششا دا سهرشهره و گیڵایوه دماوه و لوایوٚه پهی یانهو دهلاکێ ، دیشان مانگ لهدێمی یانه گهورهنه گرهوای گرهوو پهشتهو کهنوٚینه نیشتێنهره و شرو ورهنه . دهورشادا ، خهڵکی سهرسام مهنه بینێ . میاچهماش پیسهو مانگهو چواردهی و ریجهش ئهی ورازناشاوه و سوارو ئهسپه کهیشا کهره و کهوتی را . چن کناچی دهورو فرازناشاوه و سوارو ئهسپه کهیشا کهرده و کهوتی را . چن کناچی دهورو فره وهشتهر چهو راێ ، یاونا شایانه و شاێ . کورو شای لیبهرهو ویشانهنه مانگ لهدێمیش وهزناره و دهسش گیرته و به نیاز و ویش یاوا و ئینمهیچ گیلایمیوه و هیچشا نهذایمێ .

شارو زریباری

زەمانەو فرە زووى، دەگاو ھەورامانىنە، دەروىشىنوە، ژەنىيوەش بىوو چــەنى ماههریوه، ئی دهوریشه ههر فره گهذا و ههژار و نهذار بوّ. جه یانهنه هیچ شکه نه وه ری ، غه یرجه جاجمیوه و جامولیوه و جلو په شتوره ی په ی هه ره کیش و كەوچى گەنمى ئىتر چى زياتەر ھىچش نەوى . واتش بە ژەنەكىش : دا ژەنەكى با ئیمه روّه بنیّه یّمی شارو مهریوانی، ماچا چانه کارو کاسپی فره ههن، بهشکیّم خوا روشناييوه كەرۇوە پەيمان. ئاوەختە شارۇ مەريوانى، ياگى ئىسەو زريبارىنە بىۋ. پادْشاێيوه به نامي فەيلەقووزى حاكمۆ شارى بۆ، ئى پادشا فەيلەقووز نامە، فرە زالم و نابار و خوانهناس بـو، هـهق و نـاههق خـهلکی کـیشوزمهره. دهرویش و ژهنه کیش سوارو ما ههری بانی و روه که را شارو مهریوانی، دماو رو و نیمهی یاوای به شارو مهریوانی، یانیوه شروّله بیزانیوه و چا نیشته جی بانی، ئی ژهن و پیا ههر دوي پيوه دهس كهراكاركهردهي. ساحيب كار ئننه رهتنوشا و ئننه كارشا پهنه کەروو، گنانی هیلاکەت، ژەنەو دەرویشی دوەگیانە بۆ، ئىننە کـارش پـەنە کـەرا زاروّکهش بار و زوو ماههره کیّچش ههرپاسه بهروزوو. دهرویّش، خهمبار و داماو پهنا بهروونه ديوانو فهيلهقووزي، شكات و ساحيب كاره كهيش كهروونه و ماچوو: پادْشا پادْشا سلامهت بۆ، حالەي پى جۆرە، فەيلەقووزىش ھەنگۈسە منيۆ بەينۆ لچاشو و ملو لي فيكرى ره و ناوامه ماچو: داباردى نيره ههريوه كهردي لاو ماههره كيشو پياييوه يچ كهردي لاو ژهنه كيش با دووباره، ههمديسان لهمهشا بوّوه.

« چـهن سـال لهمهو پیش زریّبار شار بـۆو دووســـهد دەروازەو ســـیّسهد مــنار بــوو پــه نــهعردی دەرویّش بـه یـهختهسار بـوو.»

ئیسه گۆروو ئا دەرویشەيەنا چا سەر تەپەنە كە سەرەش نیا**و،** و دوعساو زالسموو شاریش كەردەو پازۆیە دوعاش گیرابیەو ئەی زالم زەوالت پەی یاوو.

ساێڵێ وەرێۅۅڔيشێۺ جمێ

ماچان دهگاییوه ههورامانینه، چن وهختی چیوهلی، بهرهو مزگینه، شش ههفت ريش چەرمى گنايۆو ماچا ئەرى كاكە ئانە ئارۆ چننەشەممەن؟ ماچان مەزانمى ١٠ ئهی کهی جومعهن؟ هیچکام مهزانا، جومعه کهین و ملا ده گاره فره پهرسا یه ی جومعهی و کهس مهزانو کهی جومعهن! ئاخرش ههشت نو نه فهری، جهمی باوهو ماچاکاکه جومعهمان گم کهردهن بهیدی با بلمی پی ههردهره بهشکیم ثینه خواین بیزمیشووه و بارمیشو پهی دهگای. تا ههشت نو نهفهره لوای کهشهرهو ریش چەرمنوه فره پیرشا بى، واتشا ئى رىش چەرمەيە وزمى وەلى ويما و بلمىكەشەرە، ئادى وزا وهلى ويشا و ملاو تا ياوا به چاليوه فره قوولي. پالنگيوهش چهنه بو، ماچا كاكه ئانه جومعهن چا چالينه، تازه جومعهمان ئيستهند. ييوه ســهرهمهنيا ســهرو چاله كيو دەس كەرا قاوكەردەى وەنەو جومعەى : ھەى جومعە، ھەي جومعە گيان بۆوە پەى دلىمان، چى تۆرياينى چەنەما، براگيان بۆوە پەى دلىما، ھەرچى قاو كەرانى، جومعە جواو مەدورە. ئاخرش ماچا با ئىنمە ئىي رىش چەرمەيە كە جه گردینمان گهوره ته را کیانمی پهی لایش به شکیم ئینه خوان، حورمه تو و ئیدی گيروو چەنىش بەيوە سەر. دوى يەرى مىزوينىشان بەستى يۆرەو تەنافەيشاوەشە کهرده و بهسته شا ده سوّ ریش چه رمه که ی ره و کیشناشاره وار، خه یلی وه مر دیو ئاخرش كيشتشاوه سهرو سهرسام مهنى و چه مديا سهرهش پـووه نـيا، تـومهز

۱۵۶ / ئەفسانەي ھەورامان

پالنگه که سه رهش که نه بی و لی ویشانه نه په رساشایو ترینی ئه ری راسی ئی کابرا عانی ثار دما سه رهش پووه بی؟ گرد واتشا: مه زانمی، ماچا: با بلمی په رسمی وه نه و ژه نه کیش، ملا و په رساوه نه و ژه نه کیش و ماچان: ئه ری والی گیان ئی شووته عانی ثاما چه نیما، سه ره ش پوبی یا نا؟ ئه وه یچ ماچو : مه زانو و با و که که م، ئننه زانو و، سایلی وه ریو و ریشیش جمی .

ئالى خانۇو رەمەزان

ماچۆ زەمانەو زووى جە دەگاونياواينە، دوى برايى با نــاميْشا ئــالى خـــان و رەمەزان بۆ، ئىدوە براكارشا چەتەگەرى بۆ، رايىشا ملادزى يەي دەگايىوە جە دەشتەو شارەزوورىنە، نىمەشەو ملاوكەراياننوەرە، ساحنىب يانە خەوەرش بۆوە و يوْشا بەرمشۆو ئەويشاگيروو. خەوەر مذوّ بە خانوّ دەگاكىّ. خانوّ دەگاكىّ ماچوّ باردی وهرههیوانهنه بهسدیشو، تا ساعبی بهرمی تیّعدامش کهرمیّ. ساعبیّ بهردشا پهی بهرهو مزگی و ههرچی مهردمو دهگای بینی گرد جهمنی بیّیوه و تهماشاو ئــا دزهی کهریّنی، براو دزه کهی جبهروو ده گاکیّوه فیکری کهریّوه و واچی بزانوو چەنىٰ ئى برايمە نەجات بدەو چىٰ عانەنە گاوگەلو دەگاكىٰ زياوەو لوا روو بــە ئالیخانی. ئالیخان سەرو تەوەنيوە نیشتەبیْرە دەورو بەرش شارایی گەنمی (ملْوی گەنمى) بىنى و وەريسەيچش پەنە بىن، ئامە ملۆگەنمىش نياى كۆلى گاوەكاو يەرى چوار گاویش بار کهردی. ثاوهخته ملّق گهنمیش کوّلی گاوه کاوه گـردهی. گـاوی پهسهزمانی به بوّړه بوّر کهوتی دلّی دهشتیو مهردموو دهگاکیّچ گرد لوای رووهو گاوه کاو رهمهزان وهرو مزگینه پالو کوّله کینه چیّرو تهنافهو دارینه تـهنیا مـهنهو ئالیخان ئامه پهی لایش و پیوه بهری شی و پاسه نهجاتشا بی .

کورو گوڵدی

ماچۆ كابرايى كە خەلكوو لەيلاخى بۆ، تەلاقش گنۆ، پىخبۆرە بىي كە ھەمىشە چەنى ژەنەكىش شەرشا بى و نەگنىنىنىيۇ، رۆيۈە پىسەو جاران چەنى ژەنەكىش بوْشا شەرو، كابراماچۇ بە ژەنەكىش لۇە تەلاقت كەوتەبۇ سەرو ترونىمىيوە . كابرا دوی یهری زارولی وردیچش باو دماو تاوهی پهشیمان بووه چی قسیشهو ماچوو ئیسه چیْش کەروونه؟ ملوّ پەی لاو پەنج شش ملایاو گرد ماچا تەلاقت كــەڧتەن. ثاخرش مهی پهی شارو سنهی و ملوّ پهی لاو ماموّسایی گهوره جهشارو سنهینه. ماموْساکه ماچوّ: من ریّک مەتاوو واچــۆوت پــەنە کــه ئــی تـــهلاقتە کـــەوتەن يــا نه کهورتهن؟ پهي ئي قسي تۆ، مهلايتي ههن جه مهنتهقهو ههورامانينه، جـهدهگـاو روارینه به نامی مهلاً خُدْری، مهگهر ثا ماموْسا چی قسی توْ سهرهبهر کهروونهو جواوت بدوّوه، لوه پهی رواړی پهی لاو ملا خهدّری. پیاکـه گـنوّراو پـهی لاو ماموسا مهلا خدری، مهی به پهرسا پهرسا رواری میزووه و ملو پهی یانهو مهلا خَدْرى. هامن بَوْ، مهلا خَدْر چَلَيْنه بَوْ، يەرىٰ روْيْيش مەنوْ چَلَينه بەربەێ. ئاكابرا ئی یهره روّ جه یانه و مه لا خذرینه بو و کارشا په ی کهروو و تا یهره روّ که تهمام بوّو ماموّسا بهرمهیّ. مهلا خدّر رووه کهروونه پیاکهی و فهرماوو ئهریّ کابرا ئی تهلاقته چەنى وستەن؟ كابرا ماچۆ: وەللاھى مامۇساگيان پى جۆرە . واتەنم : لوە تەلاقت كەوتەبۇ سەرو تړونيميوه .

1۶۰ / ئەفسانەي ھەورامان

ماموسا مه لا خدر که می فیکریونه و (فیکری که روو) دماو ساته ی دهس که روو خوای و پریقه مدو چهنه و دهمو خوایوه ماچو: کاکه لوه ژهنه کیت به رهوه ته لاقت نەكەوتەن. مامۇسا پەرسوو كابراكەي: ئەرى تاتەت نامىش چىشا؟ كــابرا مــاچۆ: قوربان (گوله)ش نامين. ماموسا ماچو وهنانت. كابرا ماچو: هيچم نهوانان. ماموسا قاقەزىيوە پېرنۇو نامىنوە نۆسىق پەى مەلاياو كورسانىن و لەيلاخىن. مەقىرش دەس کابرایوه و ماچو به رهش پهی تا مهلایا، دماو سلام و عهله یکی منویسو: «تر هه رترا، ئيتر نيم تر كۆن.» دماتەر نامەكى پى شيوه دمايى ماروونە:

«یه ک تر به هه رحال، نیم تر موشکله یه ک تر و نیم تر به نه رواح گوله»

ههشهو دڵی باخهده یمێ

ماچۆ نەسەنارنە كابرايىتى بىتى، فەسلو وەھارىي بىتى، رۆپىوە لوا پەي دلىي باخه که یش، دوورو دیاو چه مدّیو چیوهی دلی باخه ده یمیه که یشنه سیاو که رووه. ئاديچ زاناش هەشەنە، كابراێوه هامساش بيّ به نامي قيْخا واحـيٚدْي، ئـي قـيٚخا هامسا یانهو هامسا زهمینش بی، لوا شوّنهو قیْخا واحیّدی و واتش: کاکه پیاوه تی كەرە تاپەرەكەت بارەو ئا ھەشى باخەكەمەنەكۆشە. قىخا واحىدىپ تاپەرش ئارد و كهوتى دا ياواى نزيكو باخه كهى قيْخا واحيْدُ دوورو مرداو واتش : كوره ثانه ههشه نيەنە ،كابرا . خوازانو تەوەنىنە ، چىشا ، ئەو ھەلىزى مشو. ئەويىچ ماچۆ: نەوەللا قَيْخًا واحيْدُ گيان، هەشەنە بەخوا. ئەي سەرەيش مەويْنى ؟ قَيْخًا واحيْدُ تاپەرەش پەركەرد و نیشانەیش گیرتەو تەقناش وەنەوچیوەي. تومەز ئا چیویچه قوریەو كتريه و پاره كهى بۆكە جياش مازاو هۆششا مەبۆ بەراشوو. قۆرى وكتريه گنۆ تلى و كابراكه ماچۆ: دەس وەش، كورە حەشەكى زەنگۆليوەيچ ئىنا ملشەنە... وەختى پیّوه لوای نزیکو چه مدّیانی ثا زهنگلهو پا، قوریوو کتریه رهشه کی ویّشنه که تهقه تەقە كەوتىبى تلى.

قیْخا واحیّد یچ ماچوّ به کابرای: لاژگ نهواتم ئانه ههشه نیهنه.کابرا، بیّدهنگ و مهنگ سهرهش ئاستهرهو فیکرو چایی ئیسالّی کهریوه کهلیّ چیشینه چایی دهم که رو ...

فەننەو لالۆ نەسى

ماچۆكابراينى رەزاۋى بنى نامىش عەودە و گەدەلارى بنى، كاروبارش ۋەرەۋە راو بی، ره تیش نیای بینهی یهی ژهره ژا، رواسیوه فیره بیه بی به ره ته کاش، گردو روا لۆى ژەرەژەكاكە بيەبىنى بەرەتەكاوە. گردىشا وەرى و پەلوپۆكەشا، ئازى. رۆيوە کاکه عهوده بهرهو مزگی رهگۆزەر کەرێ. لالق نەسنی که سەرو دیمهکه و بهرهو مزگیّوه نیشتهبیّره چریش وهنهو کاکه عهودهی و واتش: ئهریّ عهوده ئانه چــی بهشما ژەرەژيوه مەكيانى؟ عەودەيچ واتش: لالۆ نەسى باوەر كەرە ئىنە دە دوانزه رۆين ملۆو نەودەس ھالىمەوۋە. رۆاسە فىيرە بىيىنە پەنەشا.مىلۇ دلى رەتـەكـاو وەرووشاو يەلەكا يارە يژگنۆ، لالۆ نەسى واتش: برا من فەننىوەت فىر كەروونە كە تاوی تا روّاسی گیری، به لام پا شهرتهی که ژهره ژیّوهم ده یّپهنه. عـهودهی وات: شەرتە بۆ جيايى ژەرەژيوە، دوى ژەرەژيچت دەويەنە. لالۆ نەسى وات: كا عەودە لوه کووله که ثاوییّوه، وزه دهسوو ویت و پهرش که ره مهژگه و ورده تفیّ و سنجه یوّ و كەمى ھەچكۆچى: لوه دلى رەتەكانە بنيەشەرە جا بزانە چەمت بە چىشى گنو. كاكە عەودە لوا پاسەش كەرد كە لالۇ نەسىن واتە بىن. ئىيرۇەكە لوا پەي لاو رەتەكا چە مديو روّاسه كي نيشتينه ره و كووله كه كيّ ئينا سهره شوّ. هه ركه ياش نيا دلي ره ته كا واتش، مامو رواس مانی نهیی، دیا رواسه کیره و ژهره ژه کاش چنییوه و دهسووو یاو

۱۶۴ / ئەفسانەي ھەورامان

رواسه کیش به سته وه و داش شانه شهره و ثار ده شو پهی ده گای به رده ش پهی وه رو مزگی و توتیش نیاپووه، روّاسهی بینچاری حهوه سیای بی و نه زانسی کو گهره به ره شوو. تو و تا گرته و پوسشا که نه و لالونه سی پافه ننی ژه ره ژه و ویش وارده.

بان تليير

به گی وه جه ده گاو که راواینه حاکم بو به نامی حهمه عهلی به گی. حهمه عهلی به گ ههر وه نیوه ش بو (نو که ر) به نامی قاسمی. رو یوه حهمه عهلی به گ دیوا خانه نه، لاو ده لاقه ینه نیشته بیره، لی فیکرانه بی ناوامه، کو جیه قاسمش چهم په نه که وت و ده لاقه ش که ردووه و چریش وه نه و قاسمی واتش: قاسم دابو لوه پهی ده لی. قاسمیچ نه لا پهی لاو حهمه عهلی به گی بزانوو په یخامش چیشا پهی ده لی و پهی چیشی کیانووش. عازا لوا و لوا تا یاوا ده گاو ده لی. لوا پهی یانه و خانو ده لی که نامیش مهجید خان بی و دماو سلام و عهله یکی نیشته ره و واتش: قوربان که نامیش مهجید خان بی پهی چیشیش کیاسته نی؟ قاسم ماچو: وه للا مه زانووا مهجید خانیچ سه ره یش شه کناوه و دلو و ویشه نه واتش: نه هاها چارت که روونه، چونکهی ثننه هه ره نی. مهجید خان روه ش که رده ثه و قاسمی و واتش: نه ها من زانوو پهی چیشیش کیاسته نی. بان تلیری زل جه بانه که شاوه بو، ته وه نین. ماچو: پهی نا بان تلیره پش کیاسته نی. هورمیزوو به بانه که شاوه بو، ته وه نین ماچو: پهی که راوای .

یانهی چۆڵ و هۆڵ مەنزڵگاو تووتا

ماچۆ، میرزا ثهولقاذری پاوه یی، جهشاروو پاوه ینه چهنی شوانیوه هامسی با، میرزا ثهولقاذر، پهنج یا شش کناچیش باو کوپش مهبۆ، شوانه که یچ یه ری چوار کوپش باو کناچیش مهبۆ. خواپاسه مهیلش بۆ ههم ژهنه کی میرزا ثهولقاذری و ههم ژهنه و شوانه که ی ههردوه، پیوه لهمه شا پهره بۆ. دماو چننه ی، شهوه ی ههر دو پیوه پهنه گیریانی، یه ک مامانه شا بۆ، ژهنه و میرزا ثهولقاذری کناچیوه تهریش بۆ و ژهنی شوانه که یچ کوپی وه تهریش بۆ. وه نتهر ژهنه و میرزا ثهولقاذری واتش به مامانه کی: ثهر من کناچی و ثاذه کوپش بی، فاره شاوه پهیما، پوولهیت مذه و پهنه .

ههر تا شهوه، مامانه کن هورزاو کناچه کیش بهرده پهی یانه و شوانهی و نیاش یاگی کوره کهی و فاراشووه و پوولیوهش دا به ژهنه و شوانهی و کورهش تارد پهی یانه و میرزا ته ولقاذری و پوولش سانا و پی شیوه شوانه بی به تاته و کناچی و میرزا ته ولقاذریچ بی به تاته و کوری.

ده دوانزه سالمی ویهرد. سالهیشا وه هار بی و یانه و شوانه که ی کوچشا که رده بی په ی هه وارو بیمیری (ویمیری)، میرزا ئه ولقاذر، رویده و پاش که و ته هه وارو ویمیری و لوا یاوا به که پره و یانه و شوانه که ی که س یانه نه نه بی غه یر جه کناچیوه فلاه و درو که پره کینه نیشتی بیره قریش پژگیا و رژگیای بینی، میرزا ئه ولقاذر رووه شرکه رده کناچه کی و واتش:

یانهی چوْلْ و هوْلْ مەنزْلْگاو تووتا.

كناچەكىچ واتش:

پەرا قۆلانچى يانەكەو رىتا

دووباره میرزای وات:

یانهی چول و هول پهرجه قوّلانچه ؟

ئەويچە واتش :

چاگەولاي ئىتر، ھىچىنى مەواچە .

میرزا ثه ولقاذر، ره حمش لوا سه رو کناچه کیره و واتش: بلو بیخوو دنیای ئینی کناچی ویمنه. چاگه نه مردا تا ژه نه و شوانه کهی ئاماوه و میرزا واتش: قهسه مت مده و به قورعانی، راسه م په نه واچه، ئی کناچی کناچی مننه یا کناچی شمه نه و و اتش: حال و بال پی جوزه. ئاذیچ داسه و ویش په نه وات و واتش: حال و بال پی جوزه. ئاذیچ کناچه کی ویش به رده و و کوروو شوانه که یش ثار دووه په ی هه و ارو و یمیری.

هه جیجی و نهسه ناری

جاریّوه شا، کابرای وه ههجیجی راش گنو نه و دهگاونه سه ناری، شهوی بو به میّمانو و کابرایّوه نه سهناری. کابرای نه سهناری شهوی وه ختو و و تهی ماچو به ژهنه کیّش: خاتوون ساعبی نوّبه ئاوما، زوو مهلابانگان خهوه رم که ره وه با بلوّ و ئا ئاویمه دارو و.

ساعبی زوو مهلابانگان، خاتوونه شووه کهش های کهرد و واتش:

پیاکه هوّرزه! پیاکه هوّرزه، لوه ثاوه کی داره، دیّره ن هوّرزه .کابرای ساحیّب یانه به پهله هوّرزا و ویش تن کهردووه و وهرمالوس بیّ. ماشیا پهی میزه ره کهیش، میّزه ره و همچیجیه کهیش به ستو سه ره شه ره و که وت پا و لوا ثاودارای. لوا تا یاوا سه رو ملّکه کهیش، لوا پهی سه رو حه ساره کیّش، وه ختی وردوّ حه ساره کیّ بیوه، چه کابرایّوه هه جیجی دلّی ثاوه و حه ساره کیّنه دیارا، وه روویشه نه واتش : خوّ من واتم پی ژه نه بابه حیّزی ویّم خهوه رکه ره وه، خوّ ثبینه هه جیجیه کهش خه به رکه ده نو و هم یاوا وه رووه واتش به ژه نه کیّش: که رده نو کیّش داراو ثاماوه پهی یانه ی و هه ریاوا وه رووه واتش به ژه نه کیّش: مه گه ر من نه واتم و یّم خه به رکه ره وه ، بابه حیزی خو هه جیجیه که ت خه به رکه رده بیوه . ژه نی ثاماوه جواو واتش: و یّته نی بابه حیز ، هه ره ی لاژگه ، ثه ی ثانه و یّت نسیه نی چه بابه حیزه ین ، تو میّزه ره و هه جیجیه که یت به سته ن سه ره ره . چه قوّرومساخه ین . کابرا وه خته ی میّزه ره که ش لا به ردو هنه که وویش به ستووه و ته ماشا و جامیش که رد ، ثاوه خته زاناش ...

فەرھەنگۆك

ئامەولوا : ھات و چۆ

ئاميوه : هاتنو، هاتنهوه

ئامى: ھاتن

ئانە: ئەرە

ئانه چیش وهری: ئەوە چی ئەخۇى

گاوگەل لەوەرنىي :گاوگەلى بە خىو ئە كرد،

گیای پێ ئەدا

ئاوى پۆژنان : ئاو دايپۆشاندووه

ئ**او**يْر : ئاگر

ئاويشا وەردەنە: ئاويان لىنى بەردە

ئننه: ئەرەندە

ئوغر ملّدى: بۆچ لايەك ئەرۆن

ئەدا: دايك

ئەشكەوتيوە: مەرە، غار

ئەنا: ئەگىنا

ئەورا: برسى

ئەورا: ئەوجار

ئەورام نيا: برسيم نيه

ئادْ : ئەو

ئادْه : ئەو (كچ و ئافرەت)

ئادى : ئەوان

ئادىشا، ئادىچ : ئەوانىچ

ئادىنى : ئەوانن

ئاردت: هينات

ئاردشەرە: دايهينا

ئاردش: هێناى

ئارگا : ئاگردان ، جێگەى ئاگر

ئارۇ : ئەمرۆ

ئارۆە : ئەو رۆژە

ئازى: ئەيھىيشت .

ئاساو : ئاش

ئاستەبىرە: داخستبوو

ئاسمانى ساو: سايەقە

ئاگە : ئەو جێگە

ئاگەيچە: ئەو جێگە

ئالۆچيايبيرە: ئاويزان ببو

بریشتیش: برژاندی بريەينى: بردوويانە بزه: زەردەخەنە بژاووش: پیجهوی بلمني : برۆين بلۇ:برۆم بلۆۋە : برۆيتۆ : بچيتۆ بناغه: بنچينه بنيوشهره: دايبني بوراش: بيخهن بوّسو: بخەنى بوسو: بخهوم بِوْ شُوْنِيمِه رِه ; بِيْ بِه شُويْنِما بولاو سەر ; خۆڭ بەسەر ، خاك بەسەر بونیشهره: بن دانشه بووسه: بخهوه بوول: ژیلهموو بويه ; رەنگ به تني : به توندي به چریه : به تهسیایی به راسان: چوارجيوهي ژير دهرگا به رباره: ده ربينه

بەردىثبو: بردى

ئيد : ثهم (ژن به پياو ئەڵێ) ئىدە : ئەم (پياو بە ژن ئەڭى) ثيزن: ثيجازه ئىستتو : دۆزىتۆ ئىستى نىشارە: دۆزىويانەتۆ ئيمه يچ فوتنو: ئيمهش له به ين ئه با ئينه خاسا: چاک ئەرەيە ئىنەيە: ئەمەيە ئينى: ئەمە ئىيوە : ئەھاتۆ باردیش: بیهینن ىادىيە:كاسە بارديشو: بيهينن بەروزو : سقط جنین ،كاڵ كەن ، لەبار چوو بازيەرين: باز بالەفركردن بابوْلُه ، باسولى ; قۇناخ ، مناڭي پێچراوه بانجیله: بانی خانووی چکۆله با ههر نه يوه : با ههر نه گريتو بدهو : بتدهم، پنت بدهم برفانوش ! بيرنيني ، بيدزي بره: بيبره بریّونای : برژاندن بریّژناش: برژاندی

فەرھەنگۆک / ۱۷۳

ياسه: بهوجوّره، بهو شيّوه یاسه کهره: وا بکه يالاً: يێڵاو ،كەوش پرچنا: بري پرناش : قر تاندی ، بری يروزياي: سووتان پژگنو : بلاو ئەكاتۆ يژگيا : تێک چوون ، جيا بوونهوه يوژناشەرە: دايپۇشا پەرسەشنە: لى بىرسە پەۋم : پەشم پەلەقاژىن : لەقەنىرىن ، تەپو تۆز يەلەرەر: پەرەندە پەنە گىريەي بى : ژانى مناڵ بوون پهنهم نیشانهده: پیم نیشان بده يەي ئىگەي: بۆ ئەگرە يەى ئىنەيە: بۆ ئەرەيە، بۆ ئەمەيە يەي : بۆ پەيم بۆزدىرە: بۆم راخەن پەيت: بۆت (بۆ تۆ) پەيت ماچۆ: پنت ئەلنىم پهی چیشیش کیاستهنی: بوچی توی ناردووه ؟

بەرشىي : دەرجوو بەرشىيەبى : دەرچووبوو بەركەردى : دەرى كەن بهرمباردی: دەرم بننن بەرمەى: دىتەدەر بەرمىچش: بىبەين بهرهبين: دەربين بهره : دەرگا بهرهمای: راکردن بهري شيين : دەرجوون بهرئ مشدى : دەر ئەچن **بەق** :كەوى ن<u>ى</u>ر په ملبي : زوردارېو به پاوه رووه، به پاوه ليّوه : بينه بهر وّ به يدى : و ه رن ، بين بەيىم چەنى : بىن لەگەڭما پەيوە: بيتۆ بيزونو: بيدۆزمەرە بيزگه: جگه بيْمير ، ويْمير : هەوارگەي باوه بينيوه: ماوه په ک بیّوهی: بینزه حمهت و ناره حدتی

بەردى: بىبەن

تو ولاش و وهزي: پيستي گويز تەژنە: تىنوو تەختانجىي: بەردەنويژ (تەوەننما) تەقورە: بتەقىتۆ تەكۆجم: جموجۆل تهموه : كهمهر ، مين تەمياينى رە: خەمگىن ، داتەپيون تەرەن: بەرد ئيْرْ ناشاره: رايان كيشا تىلا: كو تەك جار بدهیدی : جار بدهن جبهر: دهر، بهر جــواده : مــه تاره ی ئاو کـه له پیستی گێسک ساز ده کرێ (جهوهنه) جياش ئاس: به جي هيشت جيابازه: جي بهێڵه جیات مازو : به جنّت ئەھنْلْم چادىشا: لەوان چادیمهنه: لهو دیوه چارۇلاي: لەو رۆژەوە چاشت : جێشت چانه: لەوى

چردْی پەيىم : بانگەوازى بكەن

پهي چيشيم: بۆچىمه! پەيش گيلۇ: بۆى ئە گەرم يەي لايش: بۆلاي ئەو يەيما: بۆمان پەيىم: بۆم، بۆ من (پەى من) پەيت ياوو: بۆت بگەينى (بۆت ئەگەينى) ينتهک: جههازيه ييريوه سانو: پيرهيک بکري ييسه زانيني : وام ئهزاني پیْسەو : وہ کوو ييسينه: بهم شيّوه ييلى: پلكى چاو پینیشا: بهمانه ييوه: ييكهوه ينو ياي : بهرجاو كهوت، ديار بوو يٽوٽني : ديار ٻوو ، بهرچاو کهوتن تاته: باوك ، بابه تاواچووت : تا پێت بڵێم تاوىٰ : ئەتوانى تاويوه: ساتيك تريشته: تيشه (تهشوي) تلف (تفل): منال ته و ته : سه گ

چیرخان: خانووی ژیر (خوار)

چير : ژير چیریش: ژیری چيشا: چيه ؟ چيشت : چيت چێشش پەنە كەرمى: چى لێ بكەين ؟ چيش که رميّ: چې بکه ين ؟ چیش که رو : چی بکه م ؟ چیش وهرو : چی بخوّم چيگەنە : ئۆ ە چێل :کەوى مێ چیمنه: بهمشیّوه چێنه ، چيگه : لێړ ه چێو سانو : شت بکړێ، شت ئه کړم چینوم پهی بهردینه : شتم بو بردووه چيو ورهشو : شت بفروشي چێوەلتەر: لەمەوبەر چێوەلى : لەمەوبەر چىقويمو: لەخۆمەرە، سەرخۆ حەسارە: حەوزى ئاو حەيبەتيەينە: لەترسا خاس: چاک خشت وستهي : خشت فرهدان

چري : بانگي کرد چریشا: بانگیان کرد چكۆبيەنى : لەكوى بورى چكۆ ماردى : لەكوى ئەيھىنىن چفه (چیه): هیواش قسه کردن چۆتاش : نەججار چۆ: دار چۆزەش زنيەن : سەوز بووە (چا) چووگەنە: لەوي چۆەرى : ژوور چ ژیوایوہ : چ ژیانێ چەم : چاو ، سەرچاوەى ئاو چەمچە: كەرچك چەمش : چاوى چەناكە چالە: چالى زنخدان، چالى سنج چەنى ئامايوە: چۆن ھاتى چەنى ئىسا تو: چۆن منت دۆزىرە چەنىت: لەگەلتا چەنى: چۆن چەنىش : لەگەلى چەنى زارۇ ورەشىز: چۆن مناڵ ئەنرۆشم؟ جيا: سارد چیچه: مهمکی ژنیکک که شیر ثهدا

دەل: ئاوائيەكى ھەورامان دەموخوايوه: بەدەم پىكەنىنۇ دەنگ چنيا: بنى دەنگ بوون دەيپەنەم: پيم بدەي دێ : چاوی پێکەوت ديْر بلوّوه : ديْر بروّمهوه ، ديْر بكهم دیشان : بینیان (چاویان پیکهوت) ديەنتەۋە: دۆزىتەۋە، دىوتەۋە را: رێگا راسهم پهنه واچه: راستم پني بڵني راش بریه : رنگای پیّوا راکیم پهنه نیشانهده: ریگام پیشان بده راو هانهینه: له ریگای کانیا رفنهینه: بردوویانه روار : ئاوائيه ک له ههورامان

رۆپيوه : رۆژ ھەلات رۆجيار : خۆر رۆچسىن : رۆژگىير ، خۆرگير ، نـورگير شوێنيك له سەر بان و به ديوى ماڵ زومه : ژانى مناڵ بوون

رۆاسىي : رێوى

رهزاو : ئــــاوييه كــــى هـــهورامــان نزيك به سهوڵ ثاوا خوا : خودا ، الله خوّه : پێکهنين خه يله :کلوچه

خنىكناش: خنكاندى

خەرەفيان :گێج كەوتوو وگێل

خەر ھنگەز :كەر مىش

خه لکی کیشو زمهره: فه لاقهی خه لکی نه کرد، زه جروداخی خه لکی نه کرد خه موچی شیما: خه می چیمه

داش پاڏي : داي به ئهو

دامگه : شویننکی قنج و قیت ، شوینی کهو دایانی وهی کهرد : دایان به خیوی کرد

درهوه: دروينه

دړیه: دری

دلشاشی یوترینی : دلیان چوو له یه کتر

دلش شيهنه : دڵی لێ چوو

دلیمان: لامان، لای ئیمه

دماتەر : دوايى

دماینه : دواتر

دوێ : دۆ

دەرەتان: تاقەت

دەس تەزنى: دەس ئەتەزى

دەسبۆودىم: دەسنويژ

ژنەوت: شنەفت ژەرەژ : كەو ژه ک : یه کهم شیری مهمکه ژەنۇ: يېوەدان و قوڭف كردن ژيوا: بژيو ، ژيان ژيۆمى : ژيان رائەبويرين ساحبى: بەيانى سانا:کری سانو: بستينم سانوش: ئەستىنى سايلى : ھەڵوا سيلوّت : پيس سەرئامە: بەسەر ھات سەرخان : دووھەم تەبەقە سەرش نەدىنانە: دىتنم نەدە كرد سەرو ويت : سەرخۆ ، بە ئارامى سەرەم ھۆر نەورنۆ: سەرم بەرز نە كەمەوە سسهرهو ویش هنورگیرو: سهری خۆي ھەڭبگرى

هۆرلوشته : هەڭىلوشت شتەى : شۆردن شر : دړاو وكۆنه شۆت : شير رهسای : رزگاریان بوو رهشتالی : سیاون ، سیاولّی رهموّو ملوّ : راثه کا و ثهرِوا رهمهی : رایان کرد، هملاّتن زاتم نیا : ناویرم زاروّ : مندالّ زاندیّ : ثهزانن زنییره : هیّنایه دهر

زوزیــــاره : زوو رۆیشت، گـــورج چووه دەرەوه

> زوقم: سهرما زوواچهم پهنه: زوو پێم بڵێ زووان: زمان زويّلهکهش: زوباڵه زهما: زاوا زهنگوّل: زانوو، ئهژنوٚ زهنگوّل: زانوو، ئهژنوٚ

زەوال : فەوتان ، مەرگ زەيسان : ژنێک کە تازە منداڵى بووە زيارە : چووە دەرەوە

> زیایره : هاتنهدهر زیلمیّ : ثیستفراغ ، رشانهوه

ژاکیا : ژاکاو ^آ

كته: يشيله

کلاوزهړ :کلاوی زیږین

كلك : ئەنگووس ،گوست

كناچى :كەنىشك ،كچ ، دويت

كۆ بەرمەشى : بۆكوێ دەرئەچى

كوجيتي :كۆلان

كۆرنۇشو پەيت : بۆت باس بكەم

كۆشىيوۋە : ئەكوژىتەۋە

كــوْگــه ئيه نى : خه لكى چ لايه كــى،

خەڭكى كوٽىي

كۆگەرە: لەكوى

کۆگە:کوێ

كۆلەكىنى: ستوون

كۆلىت: سەنگەرى يەك نەفەرەى بەردى

کولێره مهژگه : نانێک که به پياز و مهغزی

گويز ساز ده کري

كۆلێن : ھێلانەي مريشك

كۆمەشان : بۆكوى ئەرۆى

كۆنە: مەشكەي ئاو لە پيستى بزن

كەراوا: ئاوايىدكى ھەورامان نىزىك

به سەوڭ ئاوا

كەرۇ: ئەكا

کهری میشهره: ته یکرده لای کهمهری

شورەشا: بىشۆرە

شوّن: شوين

عال : چاك ، قيمه تى ، خاس

عانيٰ :کاتيٰ

عەزرەتيەينە: لە ترسا

عه ينو : وه كوو

فاريا: ثالُ وگۆر

فره: زۆر

فرهیشا دانه: زوریان لیدا

فو تنو: له به يني ببهم

فهعله: کر پکار

قالاو: قەل

قاو : بانگ

قژیّت لکاینی: مووت چەسپاوه

قسی : وت و ویژ

قله زلى وهش دانه: داى له قاقاى پيكهنين

قلينچكه:كلك

قوْزا : كۆكى ، قفى

قولانچى: سوسك

قەپەيش وەنەگيرتە: قەپى لى گرت

قەراخ : لێوار، كەنار

قەزا: دەرد

قينيش كەردە: تۆرا

گلاراو : ئاو مروارى چاو گُلُویْز : بوزاق : ثاوی دهم گلی رانی: پام هه ڵکهوت ، کهوتم گمه مهبوّ : ون نابيّ گميزم مهي: ميزم دي گنو: ئەكەوى گنو : بکهوی گنۆرا: ئەكەرىتە زى گنی وهرا: نه کهوته ريّ گواري : به چکه که و گۆ چوەن : دەرزى گەورە ، جەوالدۆز گۆرانى واچىن : گۆرانى بېژ گوم بنّ : ون بوو گەرەكتا: ئەتەرى گەرەك: ويستن گەرەكىت نەبا : نەتەرى گەرەكىمنى: ئەمەرى گەز: مىترى خەياتى گیرش باره: به گیری بینه گیرنه گنی: به دی نه ده کرا، گیرنه ده کهوت گيرديش: پيگرن گیسناشنه: روٚشنی کرد گىفان : گير فان

كەكەۆ: دارنيرى قەسقەوان (وەن) كەلار ،كەويل:كەلار،كۆنە كەلەشىر: كەلە باب كەنى : ھۆمە، كەندوو کهوتینه : کهوتووه کیاستش: نار دی كياستينه: ناردويانه كيانوت: ئەتنىرە كيانوشق: ئەينىر يتق گيلا:گەرا گجے: کراس گر دچينو : هه مو و شت گردلوای : ههموویان چوون گردو ړوا لۆي : ھەموو رۆژىنك ئەچوو گردهی: ناگری پیوهنا، ناگردان گردیاگیوهره: له ههموو شوینهوه گردى: ھەموويان گرشاگرت: ئاگريان گرت گرهوای : گریان ، ئه گریا گرييا: کولاندي، کولا گزی دای : گسک دان گژیای گژی : شهری نه کرد گژیهینی: شهر ئه کهن

ماچۆ: ئەڭخ ماچۆت: پنت ئەڭىم مارەش: بىشكىنى مازى: ئىزن ئەدەي، ئەھىللى؟ ماساو ورهش: ماسى فروش مانی : پیستی حدیوان ، جینگای ثبارد و نان و ... مانى نەبى : ماندوو نەبى مانیّوه هاردی : پیستی مهری پر ئارد متش ، متیش : رەشتى مجهبهر: بيخه دهر مدرى: راويستان، ويستان، رائهويستا مە**وينى** : نابىنى مدەوتۆ ، مدەوت يەنە : پيت ئەدەم مدياني : تهواشا ئه كهن، سهير ئه كهن مَدَيقٌ : تهماشا ئه كا (ئەروانى) مرده: راويسته مزيوره: ئەچىتە دەر ملايملوّ : ئەروا ملايملو: ئەرۆم ملوّ : ئەروا

ملو: ئەرۆم

ملوي گهنم : باقه گهنم

گيْلاوه :گەراوه گيلدي: بگەرن گیلناوه: باسی کرد لابهران: لابردن لاتو: لاى تۆ لاژگ : گەوج لالق: خالَّةِ لالياوه: تكاكر دن لاوزدى: بخهنه لاوه لچ : لێو لكا: چەسيا لوا: رۆپشت لوازياره: چووه دهر لوايْرەوار : چوونە خوار لوايلۆينىي : ئەچوون ، ئەرۆيشتن لوودى ، لويدى : برون لوه: برۆ لوه بهرش باره : برِوْ دەرى بينه لوەپەي : برۆ بۆ لەتەر رىس: تەشى رىس لەتەرە: تەشى لەمە: سك

ليّانه: هيّلانه

میرزا ئەولقادر : شاعیری شاری پاوه

ويره گه: ئيواره

ميريا : شكا

ميزووه: ئەيدۆزىتۆ

ميْقلي (ورديي): بچووك ، چكۆلە

مي وين: يشتوين

ناجەنە : تيايە

ناخون: نينؤ ك

ناروشو: نەيھينىمۆ

ناستەبى جيا : بە جىٰ نەھێشتبوو

نامیشا: ناویان

نسانەت پەي پەچۆ: نانت بۆ درووست بكهم

نریابیره : دانرابوو

نما: نويژ

نمهشیهونه: شیاو نیم

نمه گنوره: ناکهوێ

نمهمانو: ناميّني

نووستينه : نووسيويه

نەپەرسىناۋە : نەم دەپرسى

نەسەنار: ئاوائيەك لە ھەورامان

نه که ریاوه و نهمریا : نه کراوه و نهشکاو

نەكەرتىن: نەكەرتورە

ملىٰ : ئەرۆي

مۆسىۋنە: ئەخەوم

موسنوم: ئەمخەرينى

مەتاوو: ناتوانى

مهجمعه: سيني

مەخوەي : يىن ئەكەنى

مدرايوه: راوهستان

مهژگه : مهغزی گوېږ

مەسىڭچنە : مەيسو وتېنە

مهشناسیما: نایان ناسین، نامانناسی

مه کرین : ناکری

مەلاخدر چلينه بۆ: مەلاخدر لە چلەخان

دەبى

مسهوسنی پهیم: ناخهوی بوم،

قسەي من قەبورڭ ناكەي

مەويزياوە : ئەدۆزرېتەرە

مەويىنى: ئەيبىنى

مەيبەر : دېتە دەر

مەيم چەنى: ئەي لەگەلما

مەيوە: ئەگەرىتۆ

مەيە پاچيرە : پەژمى لەسەر مەرومالات

لائەبرد

مياچەماش : نێو چاوان

وا: با وابر بيهبي : زەوى بر وابرهش کهرده: له زهوی بهرزی کرد واتشا: وتيان واتش: وتي واچا ما پەنە: پێمان بڵێن واچدى : بڵێن ، بێژن واچه : بڵێ واران: باران واردش: خواردي واردم: خواردم وارهزا: خوشكهزا وارياينه :گوړاوه وازم چەنە بارە: دەستىم لىن ھەڭبگرە وازناری : دەس ھەڵگر نەبوو واليّ : خۆشك وايوه قورس: بايي توند وتەبى : خەوتبوو وته: خەوت (بۆ ژن) وتەن : خەرت (بۆ بياو) وتەي : خەوتن وتى ووەرمشا پورەكمەوت : خەوتن و

خەويان لىخ كەوت

نەماشا : لئي نەوين ، ھەليان گرت نەمەنەن: نەماوە نەوارى : نابارى نەوانان: نەمخويندووە نەورەشىشا: نەيفرۇشى نەوزىمەرە: نەمخەيتە خوار نەوسىمى: نەخەوين نهوینانیت : منت چاو پێ نه کهوت نەوەش كەوت : نەخۆش كەوت نەوەش: نەخۇش **نەرە** : نوێ نەويىز ونو: نەيدۆزمۆ نيابيره: داينا بو نيا: جاندي ، جەقاندى ، داينا نياش: داينا نیاشهره: داینا نیامهره: دامناوه نیاوا: ئاوائیه کی نزیک سهوڵ ئاوا نیاوهنای: ناردیان بۆ خویندن نیشتهره: دانیشت نیشته نره: دانیشتووه نیشتهوه: دانیشت نيمهرو يوه : نيوه يو در ورده

فەرھەنگۆک / ۱۸۳

وەرگ :گورگ

وەرگل : بەرگىرى

وەرمالۆس : خەو ئاڵوو

وەرم: خەو

وەرمشاپورەنەگنى:خەويانلىي نەكەوت

وهرمش دێ : خهوێکی دی

وهرمم رهمان : خهوم نهماوه

وەرواو: بەفراو

وەرو: بخزم، ئەخزم

وەرو چەماشى نەوينى : بەرچاوى

چاو پێ نهئه کهوت

وەروشا: ئەخوا

وەرونە: ئەيخۇم

وەرو وەريوە : لەبەر خۆر

وەرو ويشەنە : لەبەر خۆيەوە

وهره تاو پرا بی : خوره تاو پهري بوو

وەرەتاو پرا: خۆر ھەلات

وەرەتاو : خۆر

وەرى : ئەيخوارد.

وەرىسە:گورىس، تەناف

وەرىشان: ئەيخوارد

وهزناشاره: دايانبهزاند

وەزورە: دائەبەزم

وچان : حەسانەوە

وراستشو: دۆراندى

وراستەبى : دۆړاندبوو

وردەتفىٰ : ئاردەتۆ

وردەلىن : چكۆلە

وردهواله ورهش : دهس فروّش

ورۇ : ئەرۆخى

ورەت : فرۆشت

ورەتىش: فرۆشتى

ورەشىنى: ئەيان فرۇشت

وزووتهره وارى: ئەتخەمە خوار

وزووەسەر : ئەيخاتە سەر

وزى : ئەيخست

وستمان: خستمان

وله: درز ، کون

وَلُهُ گُلُاوِي :گوڵ موحهمهدي ،گوڵي گوڵاو

ونى : خوين

ونيش : خويني

ونیهسه:گوست

وەرانۈەر : رووبەروو

وەرپرا:خۆر ھەلات

وەردەم: بەردەم

وهرشهنه: لهبهريا

وزيرهواري: بيخهيته خوار وهزي : گو ٽِز وهستهره: هاته خوار وهستێره : هاتنه خوار ، دابهزين وەسىنى : بەسە وه شته ر: خۆشتر، چاكتر **و**ەش : جاك · وەشەسيا: خۆشەرىست وەشەم گەرەكەنى : خۆشم ئەوى وەشەويسى: خۆشەويستى وەشيەينە: لەخۇشيان وهنانت : خويندووته وەنەشيويا: لنى تېك چوون وەنىنى : ئەيخوينىد وه یش که ره : به خیّوی بکه وه يوه : بووك ويت: خوّت ويتزاني : خوّت ئەزانى ويْتەنى: خۆتى ويچت : خۆيشت ويْچِم : خوّم وێؿؿ : باوشک ويشا: خزيهتي

ويشان: خۆيان ويش: خوّى ويش گير تهره: خوّى حهشاردا ويش مه گيرو: خوّى نا گرێ ویش نهگیری : خوّی بو نهده گیرا ويمان: خومان ويم: خوّم ويْم شۆرىنى: خۆم ئەشۆرد، مەلەم ئەكرد ويّمنا : خوّمم ويمنه: خوّمه ويم وزو: خوم بخهم (خوم تهخهم) وينتاله: خوين تال وينو:بيبني وينوش: ئەيبىنم وينتي : ئەبىنى ويهرد: رابوارد ویهرده :گوزهرا ، رابردوو ويەرى چەنەش: بىبەخشى ويەرىنى : عوبوريان دەكرد . هاره: ئاشەبەردىكە دەستى هارهیشووه :گهنمی هاری وکردی به نارد هاز: ميّز هامسا: هاوسيّ

فەرھەنگۆک / ۱۸۵

ھۆروزى : ھەڵى ئەخست

هوش شیبی بیوه : به بیر چووبوو

هۆنجەنە: بەندوخ

ھەر:كەر

هەروەنە: خولام

هەرە : قور

ههرياگهي: ههرکوي

هدرياگيوهم وزو ويش زانوو :

ھەر جێگەيەكم ئەخا ،كەيفى خۆيەتى

ھەرىن : قور

ههژگێ : شیکهی داربهړوو

هەسارە: ئەستىرە

ههشه : ورچ

هەلس: فرمنسك

ھەلوچى : ھەڵوژە

هەلىز: مەشكە

ھەلىز : مەشكە دۆ

ھەمرۆ : ھەرمى

ھەمىر: خەمىر

ھەناسە: ئەفەس

هەنگور : ترێ

ھەن: ھەيە

هەوال: خەبەر، باس

هالى : خالّى ، چۆل

هامن : هاوين

هانه : کانی

هوْر ئاردەوە : ھەڵھێنا

ھۆرئىستو : ھەڵساوە

هورئيست: ھەڵسا

هۆربارو : بيزانم ، ھەڭى بيّنم

هۆربارە : ھەڵى بێنە

هۆرپرينى : ھەڵپەركىٰ يان ئەكرد

هۆردا : ھەڭدا

هورداینی : ههڵی داوه

هۆرزاوو نىشتەيش : ھەڭسوكەوت

هۆرزا : ھەڵسا

ھۆرش كەرد : ھەڵىكرد

هۆرش گرته : هەڵی گرت

هۆرش گيرۇ : ھەڵىبگرى ھۆركەرى : ھەڵ ئەكر د

حورگ کی عمال که کر هورگیری : هه لنگری

هورگيري : ههڵگرتن

هۆرگىلايوە: ھەڵگەراو،

هۆرگىلووە: ھەڵگەرپتۆ

ھۆر مەوزو : ھەڵى ئەخا

ھۆرمىزو : ھەڭئەسىٰ

یانه : خانوو ، ماڵ یانه : ماڵ

یانی بوّ : یه عنی وهره یاوا :گهیشت ،گهیشتن

یاوای :گەیشتى

يۆتەر :كەسێكى تر يوشا : يەك لەوان

يۆيەرى: يەك بەسى

يۆ: يەكنى

يەرى دەفحى : سى را

هەورە :گۆرانيەك خەمگىن ھەورىشە :كەرويشك

هيت : جوت

هینت که رده ی : جووت کردن

هيتيار : جوتيار

هیجبین : داوای ژن کردن له خاوهن کچ

هێڕ۬ؽ: دوێڹێ

هيّله: هيلكه

یاگی : جیّگه و بان

ياگنى : جىٰوبان

ياگيش گرته : ُجێگير بوو

